

2024 ANNUAL REPORT



รายงานประจำปี 2567



สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

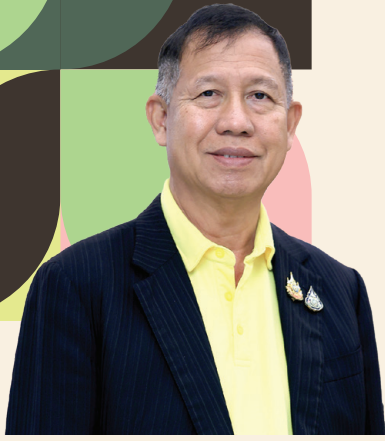


ANNUAL REPORT

2024

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)





สารจาก

นายชวลิต ชูจอร์

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. ขยายผลสำเร็จของการพัฒนาทางเลือกแบบโครงการหลวงสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงที่ห่างไกลและทุรกันดารของประเทศไทย เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมุ่งมั่น พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้อยู่ดีมีสุข ตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา สวพส. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยปรับรูปแบบการพัฒนาพื้นที่สูงสู่การกระจายการพัฒนาแบบมุ่งเป้า เน้นกลุ่มเปราะบาง ลดความเหลื่อมล้ำให้ประชาชนบนพื้นที่สูงได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกร พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้ได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค สนับสนุนชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำและปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน และร่วมบูรณาการกับทุกภาคส่วนด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งในเชิงพื้นที่และงบประมาณ ผ่านกลไกของแผนปฏิบัติการด้านพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และแผนการวิจัยบนพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ตลอดจนการมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ภายใต้บริบทและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงให้คนสามารถอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ผลจากสร้างสรรค์ผลงานที่ตอบโจทย์ตรงความต้องการของชุมชนบนพื้นที่สูง รวมถึงการยกระดับการให้บริการภาครัฐที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ สวพส. ได้รับรางวัล “เกียรติยศเลิศรัฐ” ประจำปี 2567 จากสำนักงาน ก.พ.ร. และได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาอื่น ๆ รวม 6 รางวัล นอกจากนี้ ยังได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติด้านองค์กรนวัตกรรม “รางวัลนวัตกรรม

แห่งชาติ ด้านองค์กรนวัตกรรม” องค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และประชาสังคม ประจำปี 2567 จากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประกาศเกียรติคุณองค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก ประจำปี 2567 (Climate Action Leading Organization: CALO) ซึ่งมีผลการประเมินระดับดีเด่นจากคณะกรรมการเครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย (Thailand Carbon Neutral Network: TCNN) และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการรับรองมาตรฐาน BGCI Botanic Garden Accreditation จาก Botanical Garden Conservation International (BGCI) ผลสำเร็จดังกล่าว นับเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความทุ่มเททำงานอย่างหนักของบุคลากร สวพส. และเราจะนำความสำเร็จนี้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมาย

ผมขอกราบขอบคุณท่านองคมนตรี นายจรัสธำดา กรรณสูต พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ นายอำพน กิตติอำพน และคณะที่ปรึกษาพิเศษ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะผู้กำกับดูแล สวพส. และขอขอบคุณคณะกรรมการ ผู้บริหาร บุคลากรของ สวพส. ทุกท่าน ตลอดจนหน่วยงานพันธมิตรทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการขยายผลความสำเร็จของโครงการหลวง และร่วมขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาด้วยความมุ่งมั่นของ สวพส. เราจะทุ่มเทสรรพกำลังในการสืบสาน รักษา ต่อยอดงานโครงการหลวง เพื่อให้ประชาชนบนพื้นที่สูงได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและมีวิถีชีวิตที่อยู่กับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

นายชวลิต ชูจอร์

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

สารจาก

นายวิรัตน์ ปราบทุกข์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง



สวพส. ดำเนินงานเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนบนพื้นที่สูงที่อยู่ห่างไกลและทุรกันดาร ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยสภาพปัญหาบนพื้นที่สูงที่มีความวิกฤต รุนแรง ซับซ้อน ซึ่งสร้างผลกระทบไม่เพียงแต่ประชาชนบนพื้นที่สูงเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมาก ทำให้ สวพส. ต้องปรับตัวและสร้างกระบวนการทำงานที่เข้มข้น ด้วยการพัฒนาตนเองให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง พร้อมกับการยกระดับการพัฒนาเชิงพื้นที่ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การขยายเครือข่ายความร่วมมือเพิ่มเติม และการบูรณาการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

เราเชื่อว่าความศรัทธาของประชาชนผู้รับบริการเป็นหัวใจของความสำเร็จ ความยั่งยืนขององค์กรคือความสามารถในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสิ่งที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน คือการประสานความร่วมมืออย่างไร้รอยต่อระหว่างหน่วยงานท้องถิ่น และประชาชน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สวพส. จึงได้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสาน บริหารจัดการให้เกิดความเชื่อมโยงภารกิจของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ วิเคราะห์เป้าหมายความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ พร้อมกับการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมมาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูง

ของประเทศ นำมาสู่ผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน และนโยบายของรัฐบาล เช่น การแก้ปัญหาภัยจน ลดความเหลื่อมล้ำ การปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตร ซึ่งได้รับการยอมรับจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ และสามารถต่อยอดแนวทางการปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาพื้นที่สูงไปยังพื้นที่สูงอื่นในประเทศ และเป็นต้นแบบการพัฒนาทางเลือกในระดับนานาชาติที่รับมือการท้าทายทุกประเด็นของโลก

สวพส. ได้มุ่งมั่นพัฒนางานตามภารกิจ เพื่อการสืบสาน รักษา และต่อยอดงานโครงการหลวงให้มีความต่อเนื่องสนองพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกิดเป็นผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ไม่ว่าจะเป็นผลงานวิจัยและองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เท่าทันกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่สูง รวมถึงการขยายพื้นที่พัฒนาตามความต้องการของประชาชน การยกระดับการพัฒนาของแต่ละชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้ชุมชนบนพื้นที่สูงมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุข เกิดประโยชน์ต่อประชาชนชาวไทย และประเทศชาติโดยรวม

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการดำเนินงานของ สวพส. อย่างดียิ่งเสมอมา และขอขอบคุณบุคลากรของ สวพส. ทุกคนที่อุทิศตนในการพัฒนางานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นายวิรัตน์ ปราบทุกข์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

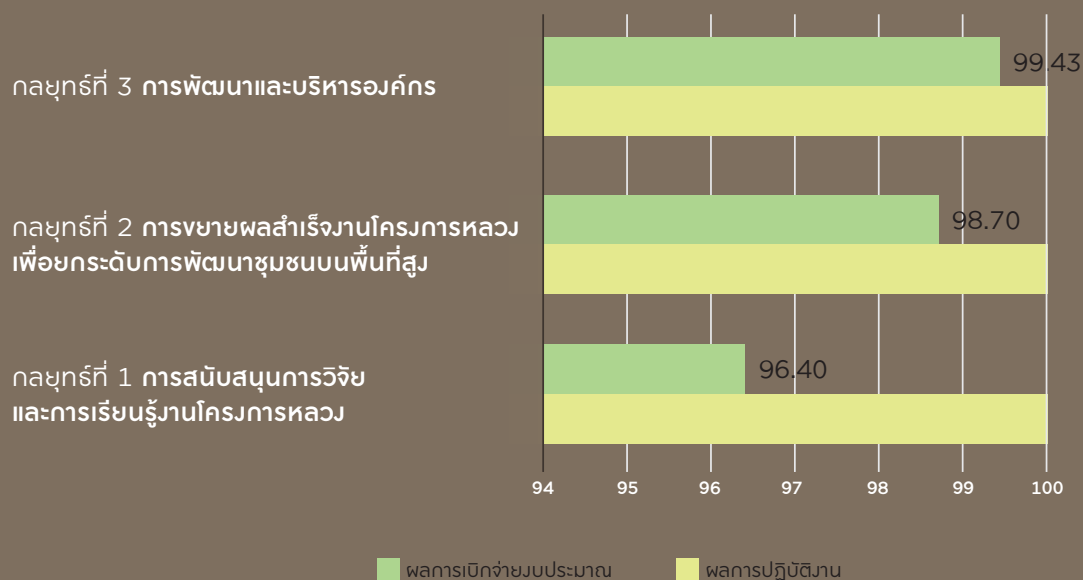
บทสรุปผู้บริหาร

HRDI HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวพส.) ดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ 4 ฉบับ แบ่งเป็นแผนสำหรับเป็นกรอบการดำเนินงานภายใน ได้แก่ แผนปฏิบัติการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และแผนสำหรับเป็นเครื่องมือเพื่อการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานบูรณาการต่าง ๆ ตามลักษณะของพื้นที่อย่างครอบคลุมทุกมิติ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (2) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (3) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล จำนวน 504.8639 ล้านบาท สำหรับดำเนินงานตามภารกิจและเป้าหมายที่กำหนด และได้รับการสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จำนวน

42.4630 ล้านบาท สำหรับดำเนินงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เหมาะสมบนพื้นที่สูง รวมเป็นกรอบงบประมาณทั้งสิ้น 547.3269 ล้านบาท ผลการเบิกจ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณรวมผูกพันสัญญา เป็นเงิน 536.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.01 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 100 ของแผนปฏิบัติการประจำปี มีผลการประเมินองค์การมหาชน ตามมติ อ.กพม. ในการประชุมครั้งที่ 11/2567 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2567 ที่ 96.33 คะแนน (ระดับดีมาก) ผลการประเมินตามตัวชี้วัดสำนักงบประมาณ ร้อยละ 100 และมีผลงานตามค่าเป้าหมายสำคัญตามพันธกิจสอดคล้องตามแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และนโยบายที่สำคัญต่าง ๆ โดยบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

ผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567



1. ด้านการวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกรบนพื้นที่สูง พัฒนางานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการยกระดับการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกษตรกรในกลุ่มพืชเศรษฐกิจสำคัญบนพื้นที่สูง โดย**ขึ้นทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ 4 พันธุ์** ได้แก่ พันธุ์ข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง 2 พันธุ์ คือ ข้าวพันธุ์จากูเนเน สวพส. 01 (ข้าวเจ้าดำ) ข้าวพันธุ์จากูเนเน สวพส. 02 (ข้าวเหนียวดำ) และพันธุ์กัญชงที่มีปริมาณสาร THC เฉลี่ยต่ำ ผลผลิตช่อดอกแห้งสูง 2 พันธุ์ คือ กัญชงพันธุ์เอชอาร์ดีไอ 1 (HRDI 1) และกัญชงพันธุ์เอชอาร์ดีไอ 2 (HRDI 2) สามารถพัฒนาสายพันธุ์กาแฟอาราบิก้าคุณภาพที่ให้ผลผลิตสูง ปรับตัวได้กับสภาพพื้นที่สูง มีเอกลักษณ์ของกลิ่น และมีรสชาติการชงดื่มที่ดี 3 สายพันธุ์ สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้างผ่านการวิจัยและพัฒนาชีวภัณฑ์เกษตร เพื่อส่งมอบผลการวิจัยไปยังโรงชีวภัณฑ์มูลนิธิโครงการหลวง สำหรับทดลองผลิตและจำหน่ายให้เกษตรกร ได้แก่ พัฒนาคุณภาพต้นแบบชีวภัณฑ์สำหรับกำจัดแมลงศัตรูพืช 5 รายการ และชีวภัณฑ์สำหรับโรคพืช 3 รายการ สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แก้ปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก (Climate change) และสนับสนุนเป้าหมาย Carbon Neutrality และ Net Zero Emissions ด้วยงานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีการประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ได้แก่ รูปแบบการปลูกพืชเพื่อเพิ่มการกักเก็บคาร์บอน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การพัฒนาวัสดุปลูกจากเศษเหลือทางการเกษตรเพื่อสร้างสมดุลสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง และยกระดับพืชท้องถิ่นของพื้นที่สูงสู่พืชเศรษฐกิจใหม่ในตลาดสุขภาพ เช่น หมาก มะแขว่น ชาอัสสัม หัวข้าวเย็น และมะแตก

ขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมเพื่อให้เกิดการกระจายโอกาสอย่างทั่วถึงในทุกกลุ่มเป้าหมาย เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนาชุมชนบนฐานของศักยภาพชุมชน ด้วยงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม ที่ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรบนพื้นที่สูง เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัย ด้วยการศึกษามลกระทบของสังคมผู้สูงอายุต่อผลผลิตภาพของครัวเรือนเกษตรกรบนพื้นที่สูง

พัฒนานวัตกรรมเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยบนพื้นที่สูงของประเทศ โดย**จัดทำและขับเคลื่อนแผนการวิจัยระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) สู่การปฏิบัติ** ภายใต้วิสัยทัศน์ “ชุมชนบนพื้นที่สูงมีอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัย” และเป้าประสงค์ ได้แก่ การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อยกระดับการพัฒนาพื้นที่สูงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้การบูรณาการการดำเนินงานวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ประกอบด้วย 4 แผนงานหลัก 19 แผนงานย่อย ครอบคลุมประมาณ 2,140.36 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้วยการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์บนพื้นที่สูง 26 รายการ เกษตรกรได้รับประโยชน์ 2,298 ราย เพิ่มความมั่นคงด้านอาหารเพิ่มอาชีพทางเลือกใหม่ สร้างรายได้ให้เกษตรกร 3.16 ล้านบาท สร้างพื้นที่ต้นแบบขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยงานวิจัยบนพื้นที่สูง 10 แห่ง ทั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผลงานวิจัย และส่งเสริมการนำองค์ความรู้ไปสร้างประโยชน์ทั้งเชิงสาธารณะและเชิงพาณิชย์ โดยขอจดทะเบียนและจดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน 10 รายการ ครอบคลุม 4 ประเภท ได้แก่ ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า อนุสิทธิบัตร และการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช

2. ด้านการพัฒนาพื้นที่สูง

เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ห่างไกล สร้างรายได้และลดความเหลื่อมล้ำให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงของประเทศ ด้วยการส่งเสริมอาชีพภาคการเกษตรภายใต้ระบบการผลิตที่ยั่งยืน และวิถีเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและใช้หลักการตลาดนำการผลิต สร้างรายได้ให้เกษตรกรบนพื้นที่สูง รวมมูลค่า 514.31 ล้านบาท เพิ่มผลผลิตภาพการผลิตเชิงปริมาณและมูลค่าผลผลิตตาม

ยุทธศาสตร์เกษตรสร้างมูลค่า ด้วยการยกระดับการผลิตสู่การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยในเกษตรกร 4,084 ราย สร้างรายได้ รวมมูลค่า 196.28 ล้านบาท ได้แก่ การรับรองแหล่งผลิตมาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP) จำนวน 3,588 ราย รายได้ 179.79 ล้านบาท และการรับรองแหล่งผลิตมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ประเทศไทย (Organic Thailand) จำนวน 496 ราย รายได้ 16.48 ล้านบาท จัดทำแผนกลยุทธ์การปรับเปลี่ยนการผลิตและการตลาดในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) เสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวงให้แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง 85,333 ราย พัฒนาศักยภาพผู้นำเกษตรกรให้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 1,101 ราย และพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของสถาบันเกษตรกร 108 กลุ่ม สมาชิก 4,218 ราย ทุนดำเนินงาน 28.50 ล้านบาท

ให้ความสำคัญกับการรับมือกับความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนและชุมชนบนพื้นที่สูง รวมถึงการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ดินถล่ม ภัยแล้ง และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยขับเคลื่อนงานพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูงในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 พื้นที่ ส่งผลให้สถานการณ์การเกิดจุดความร้อน (Hotspot) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เท่ากับ 5,137 จุด ลดลงร้อยละ 14.88 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2566 (6,035 จุด) พัฒนาพื้นที่ต้นแบบการแก้ไขปัญหาการเผาบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนด้วยการบูรณาการของหน่วยงานรัฐ จังหวัด อปท. และ ภาคเอกชน เช่น พื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่บ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน สร้างต้นแบบการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำฐาน

ข้อมูลกลางและเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศในระดับอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างจุดความร้อนพื้นที่เผาไหม้ และข้อมูลเชิงพื้นที่ของชุมชน และการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ลดหรือแก้ไขปัญหการเผาและฝุ่นควันในภาคเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน รวมถึงบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก/ระบบกระจายน้ำ เพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้ง ใน 70 ชุมชน 245 แห่ง ผู้รับประโยชน์ 5,121 ราย พื้นที่รับประโยชน์ 21,536 ไร่

นอกจากนี้ ยังดำเนินงานด้านการบริหารจัดการพื้นที่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง เพื่อการรักษาฐานทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง กำหนดเขตพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่อยู่อาศัย (Zoning) 576 กลุ่มบ้าน พัฒนาพื้นที่ต้นแบบด้านการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในไร่นาเกษตรกรโดยใช้รูปแบบป่าสร้างรายได้ จำหน่ายคาร์บอนเครดิต ลดการเผา ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่เมarlo จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยน้ำขาว จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดทำฝายชะลอน้ำ 10,546 ฝาย 79 ชุมชน จัดทำแนวกันไฟป้องกันไฟป่า 181 ชุมชน ระยะทาง 1,019 กิโลเมตร สนับสนุนการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำในชุมชน 2.2 ล้านกล้า ส่งเสริมปลูกพืชท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน 290 ไร่ เพิ่มพื้นที่สีเขียว 19,045.28 ไร่



3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้

3.1 พัฒนาและสนับสนุนโครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง

ดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวงให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อสืบสานรักษา และต่อยอด แนวทางพระราชทานและรูปแบบการดำเนินงานแบบโครงการหลวงโมเดลที่สร้างคุณูปการแก่ประเทศมายาวนานถึง 55 ปี สู่การพัฒนาที่ครบวงจรทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบองค์รวม (Holistic) ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ จังหวัดตาก และพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่ และร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริเป็นศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาพื้นที่สูง พร้อมทั้งพัฒนาศูนย์ฯ/สถานี 12 แห่ง เป็นแหล่งเรียนรู้แบบรายฟังก์ชัน (Function) หรือตามบริบทพื้นที่ เพื่อรองรับการจัดกิจกรรมเรียนรู้หรือ Workshop ต่าง ๆ ในพื้นที่เป้าหมาย

เผยแพร่องค์ความรู้และผลสำเร็จด้านการพัฒนาทางเลือกอย่างยั่งยืนของโครงการหลวง เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่สูงของประเทศรวมทั้งระดับนานาชาติ อาทิ นิทรรศการ “Thailand Alternative Development Towards Sustainable Development Goals From Local to Global” ในการประชุมคณะกรรมการมาดริด CND สมัยที่ 67 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย จัด International Workshop ร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) จำนวน 4 หลักสูตร มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจาก 15 ประเทศทั่วโลก ร่วมกิจกรรมคู่ขนานของการประชุมอาหารและเกษตรโลก ระดับรัฐมนตรี และเข้าร่วมงาน International Green Week (IGW) ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี สนับสนุนโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงกับกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ ราชอาณาจักรภูฏาน และระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงกับ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) ประจำเมียนมา และ สปป.ลาว

สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง และสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลกับต่างประเทศ โดยสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับ

สภาหอการค้าของรัฐบูร์เกนแลนด์ ประเทศออสเตรีย และความร่วมมือการวิจัยและพัฒนากิจกรรมคาร์บอนต่ำกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ด้านการเกษตรกวางตุ้ง (GDAAS) สาธารณรัฐประชาชนจีน ดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้การถ่ายทอดการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรในแขวงสะหวันนะเขต ณ วิทยาลัยเทคนิค-วิชาชีพสะหวันนะเขต (วิทยาเขตเซโปน) เมืองเซโปน แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตปัจจัยการผลิตสำหรับกาแฟอินทรีย์ให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร ภายใต้ความร่วมมือกับ UNODC ณ สปป.ลาว รวมถึงพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศ โดยคัดเลือกผู้นำเยาวชนเกษตรของ สวพส. เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC) จำนวน 3 ราย

3.2 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้

พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ธรรมชาติขนาดใหญ่ของประเทศที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ ภายใต้แนวคิด Phenomenon-based learning ร่วมกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาและเพิ่มช่องทางส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้ผู้รับบริการทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับความสนใจจากผู้เข้าเรียนรู้และเข้าชมใน 58 แหล่งเรียนรู้ มากถึง 799,327 ราย สร้างรายได้ 42.48 ล้านบาท ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.20 มีการรวบรวมพรรณไม้และความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้นเป็น 23,831 รายการ ส่งผลให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพอันทรงคุณค่าระดับสากล ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐาน BGCI Botanic Garden Accreditation จาก Botanical Garden Conservation International: BGCI

ขณะเดียวกันได้พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบการจัดการสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์อย่างยั่งยืนของ

ประเทศ ส่งผลให้ สวพส. เป็น 1 ใน 125 องค์กร ในการมุ่งสู่การเป็น “องค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก” ซึ่งได้รับการรับรองโดย Climate Action Leading Organization และได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ CALO ระดับดีเด่น ในการเป็นองค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก ประจำปี 2567 ภายใต้เครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย โดยเป็น 1 ใน 5 องค์กรภาครัฐ ที่ผ่านการรับรองผลการประเมินการดำเนินงานด้านการตรวจวัด การลด และชดเชย

นอกจากนี้ได้สนับสนุนนโยบายการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพและยั่งยืนของประเทศ ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและคุณภาพการให้บริการที่มาตรฐาน ได้แก่

- (1) มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (Thailand MICE Venue Standard: TMVS) โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ประเภทสถานที่จัดกิจกรรมพิเศษ (ลานเวทีวัฒนธรรม) และประเภทห้องประชุม (ห้องชัยพฤกษ์ ห้องราชพฤกษ์ 2 และห้องกาสะลอง)
- (2) มาตรฐานสถานที่จัดงานอาเซียน (ASEAN MICE Venue Standard: AMVS) (Event Venue) ประเภทสถานที่จัดกิจกรรมพิเศษ (ลานราษฎร์รักบาท) โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)
- (3) มาตรฐานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน STGs 5 ดาว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในโครงการ STAR : Sustainable Tourism Acceleration Rating ที่ผ่านการรับรอง 16 เป้าหมาย (จากทั้งหมด 17 เป้าหมาย) ว่าเป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธรรมาภิบาล และ
- (4) มาตรฐานสำนักงานสีเขียว (Green office) ระดับดีเยี่ยม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

4. ด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร

ให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่สร้างคุณค่าต่อทุกกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานของ สวพส. สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ ดังนี้

4.1 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร

พัฒนาและเตรียมความพร้อมบุคลากร สวพส. รองรับการทำงานและให้บริการบนพื้นที่สูงครอบคลุมพื้นที่ดำเนินงาน 4,205 กลุ่มบ้านใน 20 จังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้หลักและองค์ความรู้ทักษะรายกลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ด้วยการมอบหมายงานและนโยบายที่สำคัญ และเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงานยกระดับความรู้ที่สำคัญจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ กับผู้ปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากร สวพส. สามารถสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมจากการพัฒนาตนเอง จนเกิดโอกาสในการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้มากถึง 111 เรื่อง เช่น การขับเคลื่อนงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การพัฒนางานเชิงพื้นที่ การขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่สูงอื่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างองค์ความรู้/ฐานข้อมูลและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เป็นต้น มีบุคลากร สวพส. ร้อยละ 79.09 ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของบุคลากร (Digital Capability) สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ตามแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2566-2570 และแผนปฏิบัติการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน (Digital Literacy) ด้วยการเข้าร่วมอบรมหลักสูตร การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมอบหมายงานส่งผลให้บุคลากรได้พัฒนาระบบงานและสร้างนวัตกรรมใหม่มาสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง จนได้รับ “รางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ ด้านองค์กรนวัตกรรม” องค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และประชาสังคม ประจำปี 2567



นอกจากนี้ ได้จัดทำแผนเตรียมความพร้อมบุคลากร เพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (Succession Plan) ในระดับบริหารและหัวหน้างาน ทั้งหมด 40 ตำแหน่ง ปรับปรุงมาตรฐาน กำหนดตำแหน่ง (Job Specification) และเส้นทาง ความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ที่เอื้อต่อการ หมุนเวียนงาน ส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้งานที่หลากหลาย และมีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพในการทำงานมากขึ้น **จัดกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร** เสริมสร้างคุณธรรม มาตรฐานจริยธรรมและจิตอาสา รวมถึงการทบทวนระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น โดยได้ ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ว่าด้วยค่าตอบแทนพิเศษตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566

4.2 ปรับปรุงกระบวนการทำงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0

เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกส่วนงานปรับปรุงงาน บริการประชาชน เพื่อให้ตอบสนองปัญหาความต้องการของ ประชาชนและชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างมีคุณภาพ เน้นปรับปรุง กระบวนการทำงานตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใส ส่งผลให้ได้คะแนนการประเมิน ITA ปี 2567 ที่ 95.26 คะแนน **อยู่ในระดับ “ผ่านดี” ได้รับการประเมินในระดับ “องค์กร คุณธรรมต้นแบบ” ได้รับรางวัล “องค์กรคนดี”** จาก คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม วุฒิสภา และรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2567 (Human Rights Awards 2024) ระดับดี ประเภทราชการส่วนกลาง

ปรับปรุงและสร้างนวัตกรรมการบริการที่ตอบสนอง ความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่ม โดยภาพรวมผู้รับบริการมีความพึงพอใจและ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานบนพื้นที่สูงของ สวพส. อยู่ใน ระดับมากที่สุด ร้อยละ 89.60 มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ที่ร้อยละ 88 มีระดับความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ของ สวพส. มากที่สุด ที่ร้อยละ 91.20

ปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง เสนอผลการเพื่อรับการประเมินการประเมินสถานะของหน่วยงาน ภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ตามมาตรการปรับปรุง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากสำนักงาน ก.พ.ร. โดย สวพส. ได้รับคะแนนการประเมิน ระบบราชการ 4.0 เท่ากับ 464.98 คะแนน ตามตัวชี้วัด ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ สวพส. ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 ระดับก้าวหน้า (Advance) จากการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ตอบโจทย์ตรง ความต้องการของชุมชนบนพื้นที่สูง ทำให้ สวพส. เป็นองค์กร ที่มีความโดดเด่นได้รับรางวัลเลิศรัฐอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นต้นแบบ ที่สร้างคุณค่าและความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ได้รับรางวัล “เกียรติยศเลิศรัฐ” ประจำปี 2567 และได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาอื่น ๆ อีก 5 รางวัล ได้แก่ รางวัล การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น ประเภทร่วมมือ แก่जन 2 รางวัล รางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทขับเคลื่อน เห็นผล 2 รางวัล และรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม 1 รางวัล

4.3 ดำเนินงานสนับสนุนนโยบายและการติดตาม และประเมินผล

จัดทำรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์พื้นที่สูง ใน 20 จังหวัด ประเมินสถานะการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs บนพื้นที่สูง ซึ่งในพื้นที่โครงการหลวงมีค่าคะแนนเฉลี่ย 64.63 คะแนน และสถานะ SDGs ของโครงการพัฒนาพื้นที่สูง แบบโครงการหลวง (44 พื้นที่) ค่าเฉลี่ย 52.37 คะแนน **ศึกษา ต้นแบบการบูรณาการงบประมาณ และวิเคราะห์เส้นความ ยากจนในพื้นที่ยุทธศาสตร์ของ สวพส. รวมถึงขับเคลื่อน การบูรณาการแผนงานและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี** เพื่อการบริหาร จัดการงบประมาณเชิงรุกตามนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ ได้คาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการจัดทำเหตุการณ์ จำลองอนาคต (Scenario Planning) และกำหนด Business Continuity Management (BCM) และ Business Continuity Plan (BCP) เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารงานและการปฏิบัติการกิจของ สวพส. ให้มีความ คล่องแคล่วและฉับไวในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งตอบสนองตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์การจัดตั้ง และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี

4.4 พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร

สนับสนุนการปฏิบัติการ การบริหารจัดการ และการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ ชุมชนเป้าหมาย มุ่งยกระดับให้เป็นชุมชนต้นแบบการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลบนพื้นที่สูงสู่มาตรฐานเพื่อรองรับการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเครือข่ายข้อมูลบนพื้นที่สูง โดยปรับปรุงและจัดทำฐานข้อมูล เพื่อเผยแพร่ผ่านระบบ HRDI GIS Portal พัฒนาระบบนำเข้าข้อมูล 2 ระบบ พัฒนาระบบบริหารจัดการและให้บริการข้อมูลบนพื้นที่สูง จัดทำมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศในการเผยแพร่และให้บริการข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลกลางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 รายการ ปรับแก้ชุดข้อมูลและลงทะเบียนในระบบ GD Catalog ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 ชุดข้อมูล ส่งผลให้ได้รับประกาศนียบัตร “รางวัลชุดข้อมูลเปิดทรงคุณค่า” โดย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พัฒนาระบบการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการบนพื้นที่สูง โดยพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างฐานข้อมูลระบบ

งานส่งเสริมและติดตาม (HRDI APP) พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเกษตรกรแม่นยำ พัฒนาระบบ MyHRDI-Catalog และพัฒนาระบบติดตามจุดความร้อน (HOT Spots) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์ เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานในองค์กร โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการสิทธิ์ระบบเครือข่าย เพื่อให้ผู้ใช้งานมีความสะดวกและเป็นไปตามกฎหมาย PDPA พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพการตัดสินใจเชิงนโยบาย ได้แก่ ระบบ ERP ระยะที่ 2 และระบบเชื่อมต่อข้อมูลเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ระบบสำนักงาน พัฒนาระบบการเรียนรู้พื้นที่สูงด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีดิจิทัล ผ่านช่องทางออนไลน์ทั้งเว็บไซต์ H-KM <https://hkm.hrdi.or.th/> และไลน์ของดีพื้นที่สูง รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล โดยปรับปรุงคุณภาพชุดข้อมูลเปิด (Open data) ให้เป็นปัจจุบัน ประเมินความพร้อมของ สวพส. เพื่อยกระดับองค์ดิจิทัลให้เป็นตามเกณฑ์มาตรฐานสากลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จัดทำประมวลแนวปฏิบัติและกรอบมาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สวพส. และ ทบทวนแผนบริหารความต่อเนื่องด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ



สารบัญ

HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

สารจากประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	2
สารจากผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	3
บทสรุปผู้บริหาร	4
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	13
แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทต่าง ๆ	15
วิสัยทัศน์ พันธกิจ	16
กลยุทธ์การดำเนินงาน	17
ค่านิยมองค์กร HRDI Core Value	17
โครงสร้างการแบ่งส่วนงาน สวพส.	18
บุคลากร สวพส. ตามโครงสร้างและอัตรากำลัง	19
ผลการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้จากโครงการหลวง	21
1. การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง	22
ผลการดำเนินงานสำคัญด้านการวิจัยและนวัตกรรม	24
ผลงานวิจัยเด่น สวพส.	26
1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	26
1.2 การวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ พันธุ์ และพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มจากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูง	31
1.3 การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมบนพื้นที่สูง	34
1.4 การยื่นขอจดทะเบียน จดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญา	35
1.5 การส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร	36
1.6 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูง	36
1.7 การขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชนกาธิเบศรดำริ และการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่	37
1.8 แนวปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัย	37
1.9 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การเผยแพร่องค์ความรู้และสื่อสารงานวิจัย	38
2. การพัฒนาและสนับสนุนโครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง	40
2.1 สนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาอย่างยั่งยืน	40
2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงในระดับประเทศและนานาชาติ	42
2.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัย พัฒนา และเรียนรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง	45
3. การบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการเรียนรู้	47
3.1 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ธรรมชาติขนาดใหญ่ของประเทศที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ	47
3.2 การพัฒนางานด้านบริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์เพื่อการยกระดับสู่สวนพฤกษศาสตร์สากล	52
3.3 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์	52

3.4 การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้กับหน่วยงาน ภายในประเทศและนานาชาติ	53
3.5 การสร้างรายได้เพื่อความยั่งยืน	54

ผลการดำเนินงานด้านการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง 55

การพัฒนาชุมชนเป้าหมายและการกระจายการพัฒนา	60
1. การยกระดับชุมชนเป้าหมาย กลุ่มพื้นที่ 1	62
2. การยกระดับชุมชนเป้าหมาย กลุ่มพื้นที่ 2	69
3. การยกระดับชุมชนเป้าหมาย กลุ่มพื้นที่ 3	72
ผลสัมฤทธิ์เชิงนโยบาย	73
1. การขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	73
2. การแก้ไขปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง	74
3. การดำเนินงานและให้บริการประชาชนบนพื้นที่สูงเพื่อรองรับผลกระทบจากภัยแล้ง	75
4. การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน	76
5. การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุบนพื้นที่สูง	76
6. มาตรการเยียวยา มาตรการฟื้นฟูสำหรับเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย	77
การพัฒนาเชิงพื้นที่ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ จากการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	78
1. การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นควันในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	78
2. การดำเนินงานในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า บ้านหนองเขียว ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	80

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร 83

1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาบุคลากร	84
2. การสนับสนุนนโยบายและการติดตามประเมินผล	86
3. การปรับปรุงกระบวนการทำงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0	87
4. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร	89
การกำกับกิจการที่ดี การดำเนินงานสนับสนุนการกำกับกิจการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน	91
รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศ	93
กิจกรรมสำคัญ 2567 สวพส. สืบสานการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน	95

ภาคผนวก 99

HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)



สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “โครงการหลวง” ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2512 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวเขา ลดพื้นที่ปลูกฝิ่น และฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2535 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เปลี่ยนแปลงสถานภาพจัดตั้ง “มูลนิธิโครงการหลวง” เพื่อเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ถาวร การดำเนินงานยาวนานกว่า 50 ปี ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน แก้ไขปัญหาของประเทศ รวมทั้งได้รับการยอมรับขององค์การสหประชาชาติว่าเป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน และส่งเสริมให้นานาประเทศเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อดำเนินงานวิจัยและพัฒนาสนับสนุนโครงการหลวง และขยายผลสำเร็จโครงการหลวงในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมบนที่สูงของประเทศไทยให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน ใน พ.ศ. 2548 คณะรัฐมนตรีจึงมีมติจัดตั้ง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือ สวพส. ขึ้น โดยมีพระราชกฤษฎีกาประกาศใช้ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2548 ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการวิจัยและพัฒนา เสริมสร้าง และการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น การเก็บรักษาคุณค่าของ ความหลากหลายทางชีวภาพ การถ่ายทอดองค์ความรู้

จากโครงการหลวง และการผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูง ตลอดจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในอันที่จะก่อให้เกิด ประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2552 ขยายวัตถุประสงค์ให้สามารถบริหารจัดการ สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 ซึ่งเป็นพื้นที่จัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก เนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลองครองราชย์ 60 ปี และเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา และเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2553 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสวนแห่งนี้ว่า “อุทยานหลวงราชพฤกษ์” หรือ “Royal Park Rajapruek” ต่อมาเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2559 ได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อ “โครงการขยายผลโครงการหลวง” เป็น “โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง (Highland Development Project Using Royal Project System)”



แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

- ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทต่าง ๆ

นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง



นโยบายและ
ยุทธศาสตร์
ระดับโลก



แผน
ระดับ 1

ยุทธศาสตร์ชาติ

(1) ด้านความมั่นคง

(2) ด้านการสร้างโอกาสและ
ความเสมอภาคทางสังคม

(5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(6) ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนา
ระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แผน
ระดับ 2

แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ

1. ด้านความมั่นคง

19. การบริหาร
จัดการน้ำทั้งระบบ

20. การบริหาร
และประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13

1. เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. วิถีชีวิตยั่งยืน

4. วิจัยสนับสนุนการพัฒนาพลิกโฉมประเทศ

แผน
ระดับ 3

BCG Model

1. สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลาย

3. ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ยั่งยืน สภาเกษตร

แผนปฏิบัติการ
ตามมติ ครม.

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูง
อย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี
(พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการโครงการ
พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระยะ 5 ปี
(พ.ศ. 2566-2570)

แผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี
(พ.ศ. 2567-2570)

แผนปฏิบัติการ
สอวส.

แผนปฏิบัติการวิจัยของสถาบันวิจัยพัฒนาพื้นที่สูง
ระยะ 5 ปี
(พ.ศ. 2566-2570)

แผนกลยุทธ์การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์
ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ภายใต้แผนการวิจัย
และพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570)

แผนกลยุทธ์การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์
ภายใต้
แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี
(พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 3 ปี
(พ.ศ. 2565-2567)

นโยบาย สอวส.

คณะกรรมการสถาบัน

คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

3. การพัฒนาและบริหารองค์กร

1. สนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้ฐานโครงการหลวง

2. การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง

วิสัยทัศน์

“ชุมชนบนพื้นที่สูงมีความอยู่ดีมีสุข ด้วยการวิจัยและพัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอดงานโครงการหลวงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อสืบสานพระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระปฐมบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนบนพื้นที่สูง ด้วยการรักษาและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและการเรียนรู้ของโครงการหลวง ในการเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน และต่อยอด การขยายผลสำเร็จของโครงการหลวงไปสู่พื้นที่สูงอื่น โดย

- ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวง ในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่เพื่อให้โครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนและเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางการวิจัย พัฒนา และ การเรียนรู้ศาสตร์พระราชาและการพัฒนาพื้นที่สูง
- การขยายผลความสำเร็จงานโครงการหลวง โดยการพัฒนาและยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูงที่อยู่ห่างไกล ทุรกันดาร ตามแนวทางโครงการหลวง เพื่อให้ชุมชนมีความอยู่ดีมีสุข มีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง เป็นชุมชนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง สำหรับชุมชนอื่นๆ ต่อไป
- พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเผยแพร่และเรียนรู้ทางการเกษตร พระราชกรณียกิจ ศาสตร์พระราชา งานโครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม และการให้บริการสังคม
- พัฒนาสถาบันให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย ด้วยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรองรับการบริหารจัดการขององค์กรให้มีประสิทธิภาพสูง และรองรับการเป็นเครือข่ายของสังคมการเรียนรู้บนพื้นที่สูง ตลอดจน ปรับโครงสร้างองค์กรและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีสมรรถนะและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุพันธกิจด้วยหลักธรรมาภิบาล



กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1

สนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้ งานโครงการหลวง

วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สำหรับใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงานของโครงการหลวงและการพัฒนาพื้นที่สูงในทุกมิติ ที่ตรงตามปัญหาและความต้องการของประชาชน และรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์องค์ความรู้จากผลงานวิจัยและการพัฒนาพื้นที่สูง อย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง บริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อเผยแพร่และเรียนรู้พระราชกรณียกิจ งานโครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง การเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพ ศิลปวัฒนธรรม และให้บริการสังคมและพัฒนาเครือข่ายการวิจัย และพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนทั้งภายในประเทศและนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2

การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง เพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชน บนพื้นที่สูง

พัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงที่เป็นเป้าหมาย ในลักษณะ การพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตามปัญหาและความต้องการของประชาชน ด้วยการใช้องค์ความรู้และวิธีการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง ภายใต้การบูรณาการของทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับการพัฒนาของชุมชน สู่ชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ 3

การพัฒนาและบริหารองค์กร

พัฒนาคุณภาพบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย และธรรมาภิบาล ด้วยการเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ระบบการบริหารจัดการข้อมูล และเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน รวมทั้งเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และนำสู่การเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ค่านิยมองค์กร HRDI Core Value

1

ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
(People Centric)

2

มุ่งผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ส่วนรวม
(Achievement Motivation & Common Interest)

3

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(Sufficiency Economy Philosophy)

4

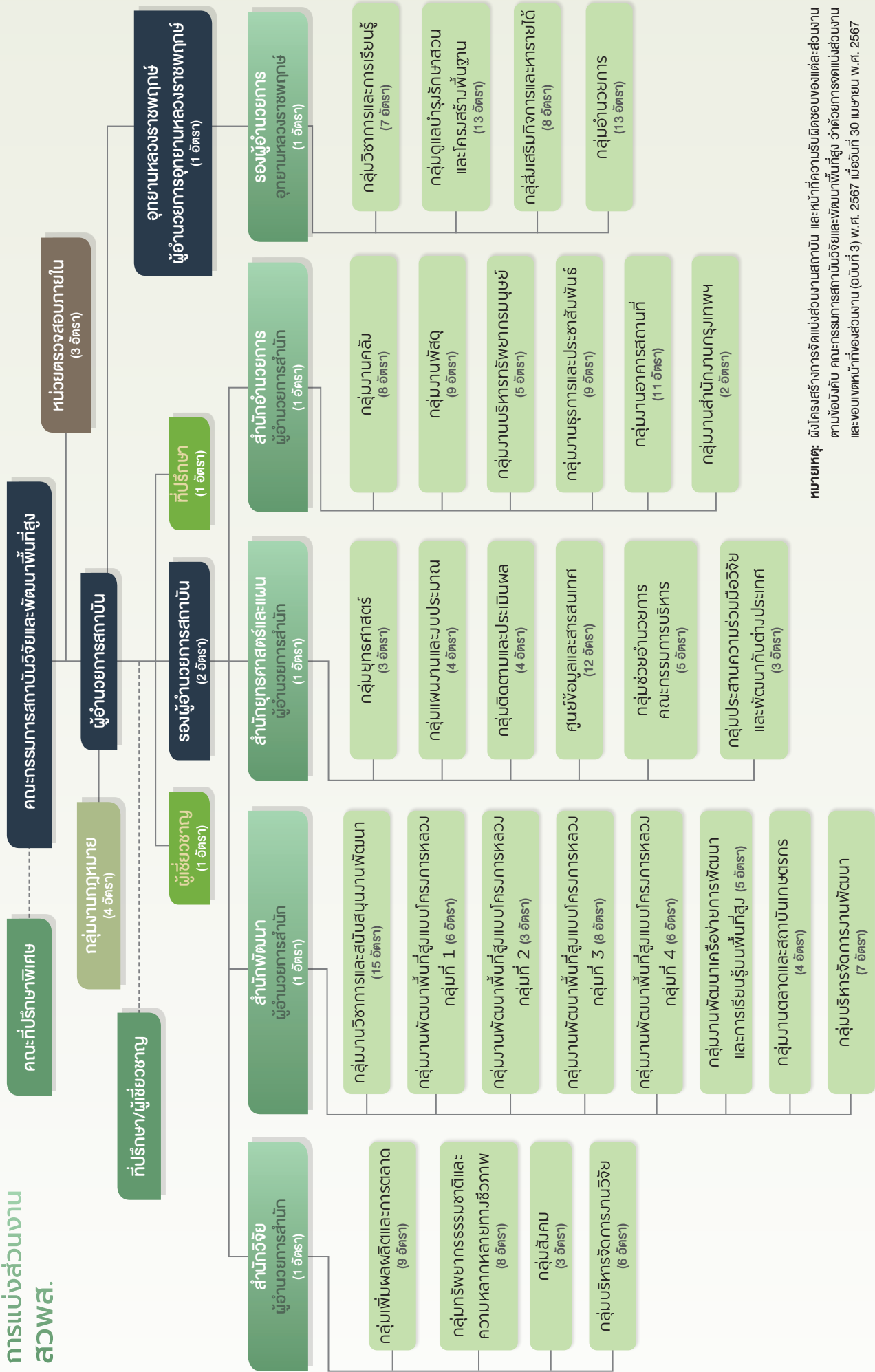
คุณธรรมและความโปร่งใส
(Integrity & Transparency)

5

เน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการ
(Participation & Integration)

โครงสร้าง

การแบ่งส่วนงาน สวสส.



หมายเหตุ: ผังโครงสร้างการจัดแบ่งส่วนงานสถาบัน และหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานตามข้อบังคับ คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานและเขตพื้นที่ของส่วนงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2567

บุคลากร สวพส. ตามโครงสร้างและอัตรากำลัง

อายุ

• Baby Boomer	0.98%
• Gen X	31.53%
• Gen Y	67.49%

ระดับการศึกษา

• ปริญญาเอก	5.42%
• ปริญญาโท	46.80%
• ปริญญาตรี	43.35%
• ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.43%

การศึกษา

เกษตรศาสตร์ สัตวศาสตร์	40.40%
เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ บัญชี	20.69%
สังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ การท่องเที่ยว	15.27%
วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สารสนเทศ อุตสาหกรรม นิเทศศาสตร์	13.30%
วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์	6.40%
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.94%



HRDI

ANNUAL REPORT 2023

HIGHLAND RESEARCH AND
DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT
(Public Organization)



ผลการดำเนินงาน
ด้านการสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้
งานโครงการหลวง



ผลการดำเนินงาน

ด้านการสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้ งานโครงการหลวง

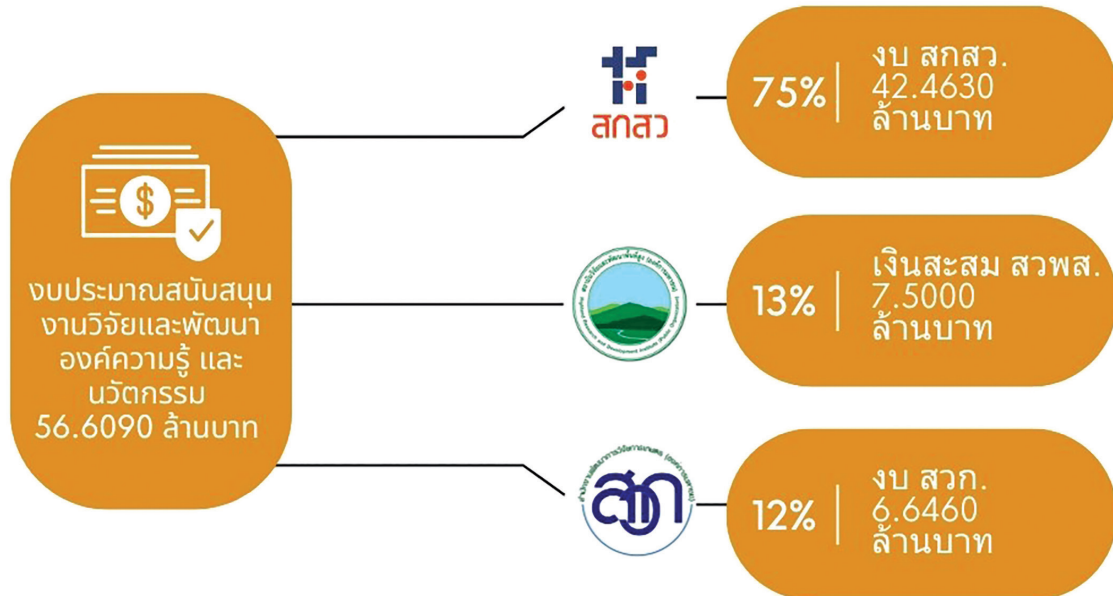
สวพส. ดำเนินงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม พันธุ์พืชและสัตว์ หรือ องค์ความรู้ใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการหลวงและการพัฒนาพื้นที่สูง และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่สูง และสนับสนุนให้ “ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาเบศรดำริ” เป็นศูนย์กลางงานวิจัยบนพื้นที่สูงของประเทศไทย อันเป็นต้นแบบการพัฒนาพื้นที่สูงที่มีความสมดุลทุกมิติ ร่วมบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไปสู่การสร้างรายได้ของชุมชน พร้อมทั้งสร้างชุมชนต้นแบบด้านการพัฒนาพื้นที่สูง สร้างเครือข่ายด้านการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน และพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมี ผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้



1. การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. มุ่งเน้นงานวิจัยที่สร้างนวัตกรรม งานวิจัยเชิงระบบ หรือทดสอบ ต่อยอด และปรับใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยี (Research & Development) ตามบริบทของพื้นที่รองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ชุมชนได้โดยตรงและทันเวลา ภายใต้กระบวนการวิจัยที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย นักพัฒนา และเกษตรกร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สวพส. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รวม 56.6090 ล้านบาท แบ่งเป็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) จำนวน 42.4630 ล้านบาท และงบประมาณจากเงินสะสมของ สวพส. จำนวน 7.5000 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานวิจัยตาม 4 แผนงาน 6 โครงการหลัก (25 โครงการ และ 1 กิจกรรม) และได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จำนวน 6.6460 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานวิจัยจำนวน 2 โครงการ



งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรม สวพส. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากความโดดเด่นด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้ สวพส. ได้รับรางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ ประจำปี 2567 ด้านองค์กรนวัตกรรม สำหรับองค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และประชาสังคม จากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) อันเป็นเครื่องยืนยันถึงบทบาทสำคัญของ สวพส. ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน นำไปสู่การผลักดันประเทศไทยให้ก้าวสู่การเป็นชาติแห่งนวัตกรรม



สวพส. รับรางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ ประจำปี 2567 ด้านองค์กรนวัตกรรม สำหรับองค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และประชาสังคม จากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ในพิธีมอบรางวัลนวัตกรรมเนื่องใน "วันนวัตกรรมแห่งชาติ ประจำปี 2567"

ผลการดำเนินงานสำคัญด้านการวิจัยและนวัตกรรม

ประกอบด้วย นวัตกรรมเชิงนโยบาย นวัตกรรมที่ตอบโจทย์ การแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และการนำผลงานวิจัยใช้ประโยชน์ ดังนี้

นวัตกรรมเชิงนโยบาย เกิดการพัฒนาระบบและกลไก การปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ที่คณะกรรมการประสานงาน และสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส) ได้มีมติเห็นชอบ ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2567 ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยเป็นแผนการวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย บนพื้นที่สูง 43 หน่วยงาน (อ้างอิงจากการประชุมบูรณาการแผน

งานวิจัยกับหน่วยงานเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วันที่ 23 มิถุนายน 2566) โดยมีวิสัยทัศน์ “ชุมชนบนพื้นที่สูง มีอาชีพ ชีวิต ความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน องค์กรความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัย” และมีเป้าประสงค์ สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อยกระดับการพัฒนาพื้นที่สูง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้ การบูรณาการการดำเนินงานวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ เป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ประกอบด้วย 4 แผนงานหลัก 19 แผนงานย่อย ครอบคลุมประมาณ 2,140.36 ล้านบาท

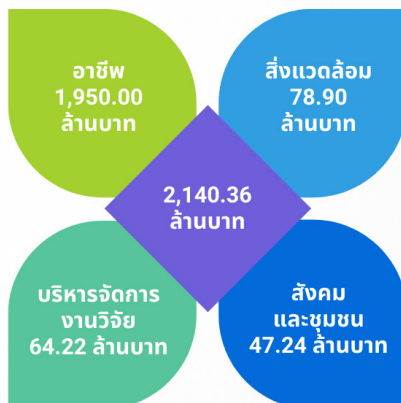
แผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2567 - 2570)

1 การวิจัยเพื่อการพัฒนาอาชีพที่มั่นคงและ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- (1) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยเทคโนโลยี เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) คาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์
- (2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมการใช้ประโยชน์จากพืชท้องถิ่นและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่มีคุณค่าอาหาร ยา หรือโภชนเภสัช
- (3) ระบบหรือรูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานที่เหมาะสม ลดความเสี่ยงด้านการตลาด รองรับการเปลี่ยนแปลง
- (4) อาชีพนอกภาคเกษตร และการบริการด้วยเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือก
- (5) ยกระดับตลาดสินค้าเกษตรบนพื้นที่สูงตลอดโซ่มูลค่า รวมถึงโลจิสติกส์

4 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ งานวิจัยบนพื้นที่สูง

- (1) กลไกการขับเคลื่อนแผนงานวิจัยบนพื้นที่สูง
- (2) เสริมสร้างขีดความสามารถงานวิจัยพื้นที่สูง รวมทั้ง การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- (3) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยบนพื้นที่สูง



2 การวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง และการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน

- (1) การใช้ประโยชน์พื้นที่การเกษตรและการอนุรักษ์ทรัพยากร ของชุมชน ให้ถูกต้องตามกฎหมาย วิชาการ และบริบทของ ชุมชน
- (2) ระบบการทำการเกษตรที่สนับสนุนและส่งเสริมการฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมและการสร้างรายได้จากการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- (3) วิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในเชิงพื้นที่ แบบบูรณาการ
- (4) วิจัยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์ พื้นที่สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
- (5) การจัดการแก้ไขปัญหาตามสภาวะในชุมชนขนาดใหญ่
- (6) วิจัยเพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูงสู่เศรษฐกิจสีเขียว และ คาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์

3 การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูง

- (1) ส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ ขับเคลื่อนการพัฒนา
- (2) พัฒนาขีดความสามารถของผู้นำเกษตรกรกรร องค์กรชุมชน
- (3) วิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสบนพื้นที่สูง
- (4) วิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง สู่สังคมแห่ง การเรียนรู้และเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล
- (5) วิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนจาก ทุนทางวัฒนธรรม



นวัตกรรมที่ตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1) ด้านเศรษฐกิจ เกิดการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้และเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ต่อการทำเกษตรบนพื้นที่สูง ยกระดับคุณภาพชีวิต ลดความยากจน เน้นความมั่นคงด้านอาชีพและอาหารภายใต้กรอบโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) การสร้างระบบการผลิตที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง ได้แก่

- งานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิตพืชและสัตว์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง และการสร้างมาตรฐานความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทาน ลดการพึ่งพาพืชเชิงเดี่ยว และพัฒนาระบบการผลิตที่ปลอดภัยและยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่สูง

- งานวิจัยพันธุ์พืชใหม่เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานการผลิต รวมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ตอบโจทย์ผู้บริโภค และความต้องการตลาด

2) ด้านสิ่งแวดล้อม เกิดการวิจัยเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง ได้แก่

- ศึกษาแนวทางลดปัญหามลพิษจากการเกษตร และสนับสนุนเป้าหมาย Carbon Neutrality

- ประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ได้แก่ การพัฒนาวัสดุปลูกจากเศษเหลือทางการเกษตรเพื่อสร้างสมดุลสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง

- ยกระดับพืชท้องถิ่นของพื้นที่สูง เช่น หมามะแขว่น ชาอัสสัม หัวข้าวเย็น และมะแตง สู่พืชเศรษฐกิจใหม่ เน้นความปลอดภัยและมาตรฐาน พร้อมพัฒนาสมุนไพรที่มีคุณค่าในตลาดสุขภาพ

3) ด้านสังคม เกิดการวิจัยที่สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูง

- พัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง โดยเน้นการเรียนรู้และสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับภูมิสังคม

- ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมบทบาทหญิง ชาย เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส พัฒนารายได้และความเข้มแข็งของครัวเรือนในพื้นที่ห่างไกล

การนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ เกิดการถ่ายทอดความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยผ่านช่องทางที่รวดเร็ว เข้าถึง และเข้าใจง่าย รวมทั้งขยายความร่วมมือกับเกษตรกรและเครือข่าย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ตามปัญหาและบริบทของพื้นที่สูงในพื้นที่ดำเนินงาน สวพส. สามารถเป็นต้นแบบและขยายผลการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูล Research HRDI พัฒนาระบบ Web Application สำหรับจัดเก็บและเผยแพร่องค์ความรู้งานวิจัยบนพื้นที่สูง ครอบคลุม 21 หมวดในรูปแบบสื่อ เช่น โปสเตอร์ อินโฟกราฟิก คู่มือ คลิปวิดีโอ และบทความ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ องค์ความรู้จากงานวิจัย และผลงานวิจัยเด่น ช่วยให้เกษตรกร นักพัฒนา นักวิจัย และประชาชนทั่วไป เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว เป็นการขยายผลความรู้ในการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูงและพื้นที่อื่นของประเทศได้



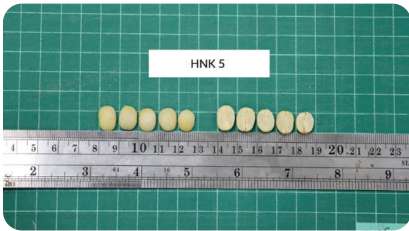
การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ตามปัญหาและบริบทของพื้นที่สูงในพื้นที่ดำเนินงาน สวพส.

ผลงานวิจัยเด่น สวพส.

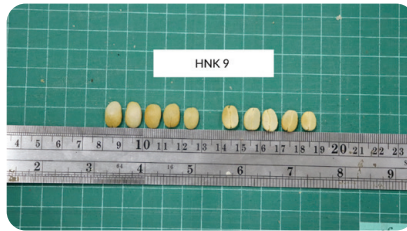
1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1) สายพันธุ์กาแฟอาราบิก้าคุณภาพ กาแฟอาราบิก้าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนบนพื้นที่สูง ลดความเหลื่อมล้ำ และช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากผลกระทบของสภาพอากาศที่แปรปรวน ทำให้กาแฟเริ่มอ่อนแอต่อสภาพแวดล้อม รวมทั้งโรคและแมลงต่าง ๆ ส่งผลให้ผลผลิตลดลง ดังนั้นการพัฒนาสายพันธุ์กาแฟคุณภาพ เจริญเติบโตและให้ผลผลิต ปรับตัวได้กับสภาพพื้นที่สูง และมีรสชาติการชงดื่มที่ดีนั้น จะช่วยให้เกิดความมั่นคงต่ออาชีพเกษตรกรได้ จึงได้ทดสอบและคัดเลือกสายพันธุ์กาแฟคุณภาพ ที่ให้ผลผลิต

และรสชาติเป็นเอกลักษณ์ 3 สายพันธุ์ ได้แก่ (1) รหัสต้นกาแฟ HNK5 ปริมาณผลผลิตกาแฟผลสด 1,645 กรัมต่อต้น คะแนนรวมคุณภาพการชงดื่ม 81.5 เอกลักษณ์ของกลิ่น: Hazelnut/Vanilla (2) รหัสต้นกาแฟ HNK9 ปริมาณผลผลิตกาแฟผลสด 1,602 กรัมต่อต้น คะแนนรวมคุณภาพการชงดื่ม 82.50 เอกลักษณ์ของกลิ่น: Pineapple/Chocolate/Caramel และ (3) รหัสต้นกาแฟ WW5 ปริมาณผลผลิตกาแฟผลสด 1,602 กรัมต่อต้น คะแนนรวมคุณภาพการชงดื่ม 82.25 เอกลักษณ์ของกลิ่น: Mix berry/Orange/Floral/Vanilla



ลักษณะต้นและเมล็ด รหัสต้นกาแฟ HNK5
เอกลักษณ์ของกลิ่น:
Hazelnut/Vanilla



ลักษณะต้นและเมล็ด รหัสต้นกาแฟ HNK9
เอกลักษณ์ของกลิ่น:
Pineapple/Chocolate/Caramel



ลักษณะต้นและเมล็ด รหัสต้นกาแฟ WW5
เอกลักษณ์ของกลิ่น:
Mix berry/Orange/Floral/Vanilla



2) ขึ้นทะเบียนพันธุ์ข้าวและกัญชง จำนวน 4 พันธุ์ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับการใช้ประโยชน์จากพันธุ์ข้าวและกัญชงบนพื้นที่สูง สำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเกษตรกรต่อไป ได้แก่ (1) **ข้าวพันธุ์จากุเนเน สวพส. 01** เป็นข้าวเจ้าดำ ปลูกสภาพไร่ (นํ้าน้อย) ในฤดูนาปี และนาปรัง ให้ผลผลิต 500-600 กิโลกรัมต่อไร่ มีปริมาณแอนโทไซยานิน 6,207 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มีค่าความสามารถในการต้านสารอนุมูลอิสระสูง (876.29) (2) **ข้าวพันธุ์จากุเนเน สวพส. 02** เป็นข้าวเหนียวดำ ปลูกสภาพไร่ (นํ้าน้อย) ในฤดูนาปี และนาปรัง ให้ผลผลิต 500-600 กิโลกรัมต่อไร่ มีสารแกมมาโอไรซานอล 3,526 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม ซึ่งเป็น

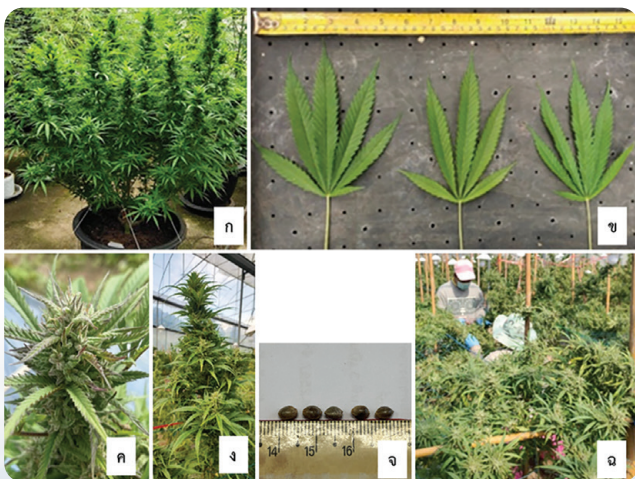
สารที่ช่วยลดคอเลสเตอรอล บำรุงหัวใจ หลอดเลือด (3) **กัญชง พันธุ์เอชอาร์ดีไอ 1** ปริมาณสาร THC เฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1 ต่อน้ำหนักแห้ง (THC ร้อยละ 0.270-0.695, CBD ร้อยละ 10.93-18.838) ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการปักชำกิ่ง อายุเก็บเกี่ยว 110-120 วัน และมีผลผลิตช่อดอกแห้งต่อต้น 300-500 กรัม และ (4) **กัญชง พันธุ์เอชอาร์ดีไอ 2** ปริมาณสาร THC เฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 1 ต่อน้ำหนักแห้ง (THC ร้อยละ 0.064-0.448 และ CBD ร้อยละ 10.505-14.040) ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการปักชำกิ่ง อายุเก็บเกี่ยว 110-120 วัน ผลผลิตช่อดอกแห้งต่อต้น 300-500 กรัม



ข้าวพันธุ์จากุเนเน สวพส. 01



ข้าวพันธุ์จากุเนเน สวพส. 02



กัญชง พันธุ์เอชอาร์ดีไอ 1 (HRDI 1)



กัญชง พันธุ์เอชอาร์ดีไอ 2 (HRDI 2)

3) พันธุ์ข้าวท้องถิ่นและรูปแบบการปลูกข้าวไร่ เพื่อเพิ่มผลผลิต

พันธุ์ข้าวท้องถิ่นพื้นที่สูงที่มีคุณค่าทางโภชนาการ โดยปลูกพันธุ์ข้าวไร่และพันธุ์ข้าวนาที่ความสูงแตกต่างกัน 3 ระดับ (3 พื้นที่) พบว่า พันธุ์เก่าเจ้า ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวเจ้าสีม่วงดำ (พันธุ์ข้าวที่มีคุณลักษณะทนแล้ง) มีอะไมโลส 13.96 เปอร์เซ็นต์ (กลุ่มข้าวนุ่ม) มีปริมาณแอนโทไซยานิน 824.89 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มีความสามารถในการต้านสารอนุมูลอิสระ 467.46 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม พันธุ์เก่าเจ้าสามารถปลูกในสภาพไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 89.3 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดบนพื้นที่สูง เมื่อปลูกในสภาพไร่ให้ผลผลิต 586.7 กิโลกรัมต่อไร่ และปลูกในสภาพนาให้ผลผลิต 1,280 กิโลกรัมต่อไร่

เครื่องปลูกข้าวขนาดเล็กที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง เนื่องจากเกษตรกรเป็นผู้สูงอายุมากขึ้น แรงงานปลูกข้าวไร่ลดลง การนำเครื่องจักรกลเกษตรมาปรับใช้เพื่อทุ่นแรงจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยใช้เครื่องหยอดเมล็ดข้าวไร่ทดแทนวิธีการกระทุ้งหลุมหยอด (แบบดั้งเดิม) ปลูกข้าวพันธุ์เล่าทุหย้าใช้เมล็ดพันธุ์ 5-6 กิโลกรัมต่อไร่ (เดิมใช้เมล็ดพันธุ์ 20-25 กิโลกรัมต่อไร่) ระยะเวลาปลูกด้วยเครื่อง 2 ชั่วโมงต่อไร่ต่อเครื่อง เทียบกับวิธีดั้งเดิมใช้แรงงานคน 10 คนต่อไร่ ลดแรงงานปลูกข้าวไร่ลงร้อยละ 90 และในฤดูนาปี พ.ศ. 2567 ขยายผลการใช้เครื่องปลูกทดสอบในแปลงขั้นบันไดร่วมกับเกษตรกร พบว่า พื้นที่ 1 ไร่ ใช้แรงงานปลูก 1 คนต่อเครื่อง ใช้เวลาปลูกประมาณ 1.0-1.30 ชั่วโมง

ผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าจากพันธุ์ข้าวท้องถิ่นบนพื้นที่สูง

โดยการแปรรูปเพิ่มมูลค่าข้าวกล้องดอายเป็นข้าวคั่วหรือข้าวพอง ได้เป็นข้าวกล้องคั่วของพันธุ์เฮงอะเลอทิญ เล่าทุหย้า บือเนอญ จานูเนเน (สีม่วงดำ) ซึ่งมีคุณสมบัติใช้เป็นส่วนผสมของชาข้าวกล้องคั่ว โดยการผสมระหว่างผลิตภัณฑ์ชาโครงการหลวงและข้าวคั่วหรือข้าวพอง ในสัดส่วน 1:3 ได้ผลิตภัณฑ์ 2 ต้นแบบ คือ (1) ชาเขียวผสมข้าวกล้องคั่วพันธุ์เล่าทุหย้า และ (2) ชาแดงผสมข้าวกล้องคั่วพันธุ์จานูเนเน

4) อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์เจียที่ให้ผลผลิตสูง เมล็ดเจียได้รับความนิยมในฐานะ “Superfood” ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการสูง เช่น ไฟเบอร์ โปรตีน โอเมก้า-3 แคลเซียม และแมกนีเซียม มีส่วนช่วยควบคุมน้ำหนักและระดับน้ำตาลในเลือด รวมถึงส่งเสริมสุขภาพหัวใจและสมอง เมล็ดเจียส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นการพัฒนาพันธุ์ วิธีการปลูกที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมบนพื้นที่สูงจะทำให้สามารถเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และลดการนำเข้าเมล็ดเจียจากต่างประเทศ จากการปลูกทดสอบอัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม 5 อัตรา ได้แก่ 200 400 600 800 และ 1,000 กรัมต่อไร่ ที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ พบว่า ผลผลิตเจียไม่มีความแตกต่างกัน (163.6-202.4 กิโลกรัมต่อไร่) มีค่าเฉลี่ย 184.8 กิโลกรัมต่อไร่ ทั้งนี้การใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ จำนวน 800 กรัมต่อไร่ ให้ผลผลิตสูงที่สุด



การปลูกทดสอบอัตราเมล็ดพันธุ์เจีย พืชเศรษฐกิจใหม่บนพื้นที่สูง

5) วิธีการเพิ่มคุณภาพผลผลิตองุ่นพันธุ์ไข่มัสแคท ด้วยถุงห่อผลต่างสี และสารกลุ่มไซโตไคนิน องุ่นเป็นพืชที่ใช้พื้นที่น้อยแต่ให้ผลตอบแทนสูง การนำพันธุ์องุ่นจากต่างประเทศมาปลูกพบว่าสามารถให้ผลผลิตได้ดี แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาของผลผลิตและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ การวิจัยนี้เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตขององุ่นพันธุ์ไข่มัสแคท คือ สีม่วงผลที่มีสีเหลือง ซ่อผลที่มีขนาดเล็ก และมีเมล็ด ทำให้ไม่สามารถแข่งขันได้ สวพส. ดำเนินการทดลองที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ในช่วงเดือนตุลาคม 2566 - กุมภาพันธ์ 2567 ผลการวิจัย (1) การห่อซ่อผลด้วยถุงกระดาษที่ต่างสีกัน ได้แก่ สีเขียว ฟ้ายา และขาว พบว่าการห่อถุงสีฟ้าและสีขาวก่อนเก็บเกี่ยว 1 เดือน ส่งผลให้องุ่นมีผิวผลสีเขียว มีปริมาณ Total soluble solids และสัดส่วน Total soluble solids/Titratable acidity (TSS/TA) มากที่สุด และ (2) การใช้สเตรปโตมัยซิน 200 ppm ร่วมกับจิบเบอเรลลินแอซิด 25 ppm และไทเดียวรอน 5 ppm หลังดอกบาน 3 วัน ทำให้องุ่นมีน้ำหนักซ่อ ปริมาณ TSS มากที่สุด และเกิดเมล็ดน้อยที่สุด

6) วิธีการจัดการธาตุอาหารสำหรับการผลิตเมลอนพันธุ์กรีนเน็ต เมลอนเป็นผลไม้ที่ตลาดมีความต้องการบริโภคสูง เนื่องจากมีกลิ่นหอม เนื้อแน่นและมีความกรอบ การปลูกและควบคุมปัจจัยการผลิตต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องการจัดการธาตุอาหาร จะช่วยให้ต้นเจริญเติบโตดี ผลผลิตมีคุณภาพ และการลดต้นทุนการผลิตได้ จึงทดสอบสูตรปุ๋ยทางการค้ากับสูตรปุ๋ยตามปริมาณความต้องการธาตุอาหารพืช พบว่า ผลผลิตเมลอน

ที่ได้รับสูตรปุ๋ยทั้ง 2 สูตร ไม่มีความแตกต่างกัน โดยมีน้ำหนักผลผลิตเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.08-1.29 กิโลกรัมต่อผล และมีความหวานอยู่ในช่วง 15.3-16.7%Brix โดยสูตรปุ๋ยตามปริมาณความต้องการธาตุอาหารพืชสามารถลดต้นทุนปุ๋ยได้ ร้อยละ 46.97

7) เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Smart Farming) ในการปลูกเมลอนในโรงเรือน เมลอนเป็นพืชที่ใช้พื้นที่น้อยและให้ผลตอบแทนสูง การทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ โดยใช้เทคโนโลยี เช่น IoT และเซ็นเซอร์บริหารจัดการน้ำและดิน รวมถึงการลดการใช้สารเคมี ลดแรงงานและลดต้นทุนการผลิต จากการศึกษาพบว่าการใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำในการควบคุมน้ำ ปุ๋ย ความชื้นในโรงเรือน (1) ในทุกฤดูกาลพืชมีอัตราการเจริญเติบโตทั้งในด้านความสูงลำต้น ขนาดลำต้นและปริมาณคลอโรฟิลล์มากกว่ากรรมวิธีควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (2) ปริมาณผลผลิตต่อโรงเรือนที่เพิ่มขึ้น 30 เปอร์เซ็นต์ ลดการใช้ทรัพยากรน้ำและปุ๋ยได้ 26-58 เปอร์เซ็นต์ ลดต้นทุนด้านแรงงานคิดเป็น 29 เปอร์เซ็นต์ (3) คุณภาพผลผลิต น้ำหนักของผล ขนาดของผล ความหนาของเนื้อและความหวานมากกว่ากรรมวิธีควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (4) ค่าวิกฤติที่อุณหภูมิมากกว่า 39 องศาเซลเซียส ความชื้นต่ำกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณแสงอาทิตย์ต่ำกว่า 200 วัตต์ต่อตารางเมตรและปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้น 10 มิลลิเมตรต่อวัน มีความสัมพันธ์ด้านการเกิดโรคและแมลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (5) ปริมาณน้ำที่เพียงพอและเหมาะสม



สำหรับการปลูกเมลอนคุณภาพ เท่ากับ 13–17 ลูกบาศก์เมตร การควบคุมค่าความเป็นกรดต่างที่ 5.5–6.5 ให้สม่ำเสมอตลอด การเพาะปลูก รวมถึงการควบคุมค่าการนำไฟฟ้า (EC) ของปุ๋ย ที่ 1.5mS/cm–2.5mS/cm ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของคุณภาพ และปริมาณผลผลิต

8) ข้อมูลการกักเก็บคาร์บอนในระบบการปลูกกาแฟ รูปแบบต่าง ๆ

การศึกษาปริมาณคาร์บอนในระบบการปลูกกาแฟ บนพื้นที่สูงมีความสำคัญต่อการประเมินผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยข้อมูลที่ได้สามารถนำไปพัฒนาแนวทางการลดการปลดปล่อยคาร์บอนของระบบการผลิต หรือเพิ่มการกักเก็บคาร์บอน ในพื้นที่เพาะปลูก ช่วยสร้างคุณค่าในเชิงสิ่งแวดล้อมและ เศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังสามารถต่อยอดเป็นจุดขายที่สร้างความ แตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์กาแฟในตลาด เช่น การสร้างผลิตภัณฑ์ กาแฟที่มี Carbon footprint ต่ำ ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าและ รายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่สูงได้อย่างยั่งยืน

รูปแบบ	การกักเก็บคาร์บอน ในมวลชีวภาพรอบปี (ton CO ₂ eq/ไร่)
ระบบการปลูกภายใต้ร่มเงาไม้ป่าธรรมชาติ (ต้นกาแฟ 421 ต้น)	6.28
ระบบการปลูกภายใต้ร่มเงาป่าสนสามใบ (ต้นกาแฟ 516 ต้น)	6.16
ระบบการปลูกภายใต้ร่มเงาไม้ผลล้ม (ต้นกาแฟ 695 ต้น)	5.00
ระบบการปลูกภายใต้ร่มเงาระบบวนเกษตร (ต้นกาแฟ 469 ต้น)	0.20
ระบบกลางแจ้ง (ต้นกาแฟ 415 ต้น)	0.08

9) การพัฒนาคุณภาพต้นแบบชีวภัณฑ์และฟีโรโมน ระดับห้องปฏิบัติการให้เข้าสู่มาตรฐานการผลิตระบบโรงงาน อุตสาหกรรม การปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวและการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี และฮอร์โมนพืชที่เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรและแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกร มูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา ชีวภัณฑ์เกษตรที่มีลักษณะของผลิตภัณฑ์ คือ “คุณภาพดี สะดวกซื้อ ราคาประหยัด ใช้ง่าย ไม่ยุ่งยาก” เพื่อให้ตรงความ ต้องการของเกษตรกร และมีความปลอดภัยทั้งต่อผู้บริโภค และ

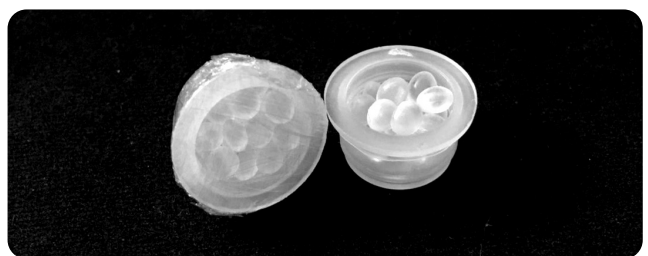
เกษตรกร โดยมุ่งปรับปรุงคุณภาพด้านประสิทธิภาพและ คุณสมบัติให้ดีขึ้นเทียบเท่ากับการใช้สารเคมีหรือวิธีปฏิบัติเดิม ของเกษตรกร รวมถึงควบคุมและลดต้นทุนการผลิตได้ ผลการดำเนินงาน รายละเอียดดังนี้

วิธีผลิตต้นแบบชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคราสีเทา *Botrytis cinerea* ของฟริก มีขั้นตอนดังนี้ เพิ่มเชื้อแบคทีเรีย ปฏิักษ์ไอโซเลท 28 ในอาหารเหลวสูตรแบ่งหัวเหลืองผสมธาตุ อาหารเสริมที่ใส่สารกระตุ้นการสร้างผนังเซลล์ Glucose ผสม nitrogen และสารเคลือบผนังเซลล์ Soy protein, Gelatin ผสม Corn starch นำสารแขวนลอยเชื้อผสมกับวัสดุรองรับสูตร CMC ผสม Maltodextrin, Corn starch และ Zinc sulphate ทำให้แห้งด้วยตู้อบหมุนเวียนอากาศ ได้ชีวภัณฑ์เข้มข้น 1.8×10^{10} cfu/ml ความชื้น 10 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนค่าสาร 85 บาทต่อกิโลกรัม ยับยั้งเส้นใยราสาเหตุโรค 90 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่าสูตรเดิม (85 เปอร์เซ็นต์)

วิธีผลิตต้นแบบฟีโรโมนดึงดูดผีเสื้อหนอนกระทู้ผัก *Spodoptera litura* มีขั้นตอนดังนี้ ผสมสารออกฤทธิ์หลัก กลุ่ม Aromatic aldehydes กับสารตรึงกลิ่น Diplopylene glycol นำไปหยดบนวัสดุชะลอการระเหยเม็ดดูดน้ำหอม ต้นทุนค่าสาร 1.81 บาทต่อฟีโรโมน ต้นทุนค่ากับดักกาเวนียว แบบสามเหลี่ยม 6 บาทต่อชิ้น ผลทดสอบในแปลงปลูกพืช เกษตรกร พบว่า ล่อดึงดูดผีเสื้อหนอนกระทู้ผักเพศเมียและ เพศผู้ดีกว่าสูตรเดิม 16.68 เปอร์เซ็นต์ โดยใช้ระยะเปลี่ยน กับดัก 28 วัน และติดตั้ง 15 เมตร



หนอนกระทู้ผัก



ต้นแบบฟีโรโมนดึงดูดผีเสื้อหนอนกระทู้ผัก

ผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment: SROI) การส่งเสริมเกษตรกรให้ใช้ชีวภัณฑ์และฟิโรโมนจากผลงานวิจัยเพื่อลดการใช้สารเคมี 4 พื้นที่ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง จังหวัดเชียงราย และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่จริม จังหวัดน่าน มีค่า 7.65 เปอร์เซ็นต์ หมายความว่า ทุก 1 บาทที่ลงทุนโครงการ สังคมจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมา 7.65 บาท

1.2 การวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ พันธุ์ และพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มจากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูง

1) งานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง รวมทั้งขับเคลื่อนชุมชนเข้าสู่เป้าหมาย Carbon Neutrality และ Net Zero Emission การปรับเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชเพื่อเพิ่มพูนการกักเก็บคาร์บอนและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ศึกษาการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตทางการเกษตรจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว สู่รูปแบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า ระบบการปลูกกาแฟภายใต้ร่มเงาไม้ป่าใหญ่ (ความหนาแน่นของต้นไม้ใหญ่ 126 ต้นต่อไร่ กาแฟ 400 ต้นต่อไร่) ช่วยเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนในมวลชีวภาพ 17.64 ต้นต่อไร่ และมีการสะสมคาร์บอนในดิน 14.32 ต้นต่อไร่ นอกจากนี้สามารถเพิ่มการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์รวม 117 ton CO₂ eq ต่อไร่ รองลงมาคือ รูปแบบการปลูกไม้ผลแบบผสมผสานร่วมกับพืชท้องถิ่น และรูปแบบวนเกษตร ตามลำดับ ซึ่งทุกรูปแบบการผลิตในระบบเกษตร มีปริมาณการกักเก็บคาร์บอนในดินและมวลชีวภาพสูงกว่าพื้นที่การปลูกพืชเชิงเดี่ยว (ข้าวโพด กะหล่ำปลี) นอกจากนี้ การปรับระบบการทำเกษตรจากพืชเชิงเดี่ยวเป็นระบบเกษตรแบบผสมผสาน สามารถลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เนื่องจากมีการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมตามความต้องการธาตุอาหารของพืชจากค่าวิเคราะห์ดิน รวมทั้งเพิ่มการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มการสะสมคาร์บอนในดิน

สถานการณ์การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากกิจกรรมภาคครัวเรือนและการจัดการของเสียจากเศษวัสดุทางการเกษตรบนพื้นที่สูง 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนา

โครงการหลวงแม่แฮ แม่ปูนหลวง และห้วยโป่ง รวมทั้งโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ พบว่าเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรที่พบมากที่สุด คือต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลดปล่อย CO₂ จากการเผา 11.47 ton CO₂eq ต่อปี รองลงมาคือ เปลือกกาแฟ (3.70 ton CO₂ eq ต่อปี) เศษผักและผลไม้ (1.06 ton CO₂ eq ต่อปี) และฟางข้าว (5.33 ton CO₂ eq ต่อปี) การนำเศษวัสดุดังกล่าวมาผลิตเป็นวัสดุปรับปรุงดิน ช่วยลดการปล่อย CO₂ ลง ร้อยละ 44.8-74.6 ขณะที่ผลสำรวจกิจกรรมครัวเรือนแสดงให้เห็นว่าการใช้ฟืนปลดปล่อย CO₂ ต่อปีมากที่สุด 54.48 ton CO₂ eq ต่อปี รองลงมาคือ การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง 30.05 ton CO₂ eq ต่อปี การใช้ปุ๋ยเคมีทางการเกษตร 26.72 ton CO₂ eq ต่อปี การใช้ไฟฟ้า 14.68 ton CO₂ eq ต่อปี การใช้แก๊สหุงต้ม 11.82 ton CO₂ eq ต่อปี การจัดการขยะมูลฝอย 4.64 ton CO₂ eq ต่อปี การจัดการสิ่งปฏิกูลของสัตว์เลี้ยง 3.69 t CO₂ eq ต่อปี และน้ำทิ้งครัวเรือน 0.50 t CO₂ eq ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย Carbon Neutrality และ Net Zero Emission ของ สวพส. และของประเทศต่อไป

แนวทางการเพิ่มมูลค่าจากเศษเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อเป็นปัจจัยการผลิตสำหรับการปลูกพืชบนพื้นที่สูง โดยการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์ จำนวน 15 สูตร จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ เปลือกกาแฟเชอร์รี่สด ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฟางข้าว และหญ้าแห้งสำหรับสัตว์ ซึ่งมีปริมาณธาตุอาหารสูง โดยปุ๋ยหมักอินทรีย์ทุกสูตร มีคุณสมบัติผ่านตามมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน นอกจากนี้การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์เป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์ สามารถลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 0.22-0.99 ton CO₂eq ต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.27-87.41



เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตพืช

ชุมชนตัวอย่างพื้นที่สูงที่ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกตามมาตรการของประเทศ ประเภทการเกษตรและการจัดการของเสีย 4 ชุมชน ได้แก่ (1) บ้านศรีบุญเรือง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ จังหวัดน่าน (2) บ้านห้วยทรายขาว ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูลหวง จังหวัดเชียงราย (3) บ้านห้วยน้ำกิน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง จังหวัดเชียงราย และ (4) บ้านป่าเกี๊ยะน้อย ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับประเภทป่าไม้มี 2 ชุมชน ได้แก่ (1) บ้านปางมะเกลือ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงป่าแป๋ จังหวัดเชียงใหม่ และ (2) บ้านแม่วาก โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่มะลอ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง บริษัทโฮยา ลำพูน จำกัด สวพส. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่जार วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรตำบลป่าแป๋ และวิสาหกิจชุมชนคาร์บอนเครดิตตำบลแม่जार

ข้อมูลสถานการณ์การใช้สารเคมีเกษตรในพืชเศรษฐกิจสำคัญบนพื้นที่สูง จากการศึกษาในพื้นที่นำร่อง 4 แห่ง ได้แก่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน และแม่มะลอ จังหวัดเชียงใหม่ โครงการฯ สบโขง จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการฯ พบพระ จังหวัดตาก พบว่าพืชที่มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรสูงในพื้นที่ปางหินฝน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มะเขือเทศ และกะหล่ำปลี พื้นที่แม่มะลอ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่สบโขง ได้แก่ มะเขือเทศ พริก พื้นที่พบพระ ได้แก่ กะหล่ำปลี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และพริก โดยกลุ่มสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีปริมาณการใช้สูงแยกตามประเภท ดังนี้ (1) สารกำจัดวัชพืช เช่น ไกลโฟเซต-ไอโซโพรพิล กลูโฟซิเนต-แอมโมเนียม อะทราซีน อ็อกซิฟลูอร์เฟน (ไกล 2 อี) และเมทริบูซิน (2) สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ คลอโรทาโลโคนิล คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ ไดฟิโนโคนาโซล เมทาแลกซิล (3) สารป้องกันกำจัดแมลง เช่น อะบาเมกติน

อิมามอกตินเบนโซเอต แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน คาร์บาริล เมโทมิล ฟลูเบนไดอะไมด์ คาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ โพรพิโนฟอส และอะซีทาไมพริด เป็นต้น ทั้งนี้ การใช้สารเคมีเกษตรของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ส่วนใหญ่พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เน้นการใช้สารกำจัดวัชพืชมากกว่าสารป้องกันกำจัดโรคและแมลง แต่ในพืชผักมีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนปลูกและหลังปลูก หลังจากนั้นจะพ่นป้องกันกำจัดโรคและแมลงเพื่อให้ผลผลิตพืชไม่เสียหาย ทั้งนี้ ข้อมูลสถานการณ์การใช้สารเคมีเกษตรดังกล่าว สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อปรับระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษ และปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

2) งานวิจัยเพื่ออนุรักษ์ พันธุ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการยกระดับพืชท้องถิ่นตามแนวทาง BCG

วิธีการขยายพันธุ์และการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะแขว่น (*Zanthoxylum limonella* Alston) มะแขว่น เป็นพืชสมุนไพรท้องถิ่นที่มีการใช้ประกอบอาหารประจำถิ่นของภาคเหนือ จึงมีศักยภาพทางเศรษฐกิจมาอย่างกว้างขวาง มะแขว่นมีปัญหาการเพาะขยายพันธุ์ยากและใช้เวลานาน ต้นเพศผู้ติดดอกแต่ไม่ติดผล รวมทั้งมะแขว่นลำต้นสูง ยากต่อการเก็บเกี่ยว ผลการวิจัย (1) วิธีการจัดการเพื่อกระตุ้นการงอกของเมล็ด ได้แก่ การคัดเลือกเมล็ดมะแขว่นที่แก่จากต้น เมล็ดสมบูรณ์ แช่น้ำอุ่นและบ่มไว้ 1 คืน ก่อนเพาะในวัสดุเพาะ ได้แก่ ดินดำผสมขุยมะพร้าว 1:1 ทำให้มะแขว่นงอกได้ ภายใน 30-45 วัน มีอัตราการงอกร้อยละ 80 (2) การแก้ปัญหาต้นเพศผู้ด้วยการเสียบข้างโดยการนำยอดของต้นเพศเมียมาเปลี่ยนพันธุ์บนต้นเพศผู้ ซึ่งมีระบบรากที่แข็งแรง สามารถเริ่มติดช่อดอกภายใน 150 วัน และช่วยเพิ่มจำนวนยอดใหม่ที่มีศักยภาพในการให้ผลผลิตร้อยละ 94 (3) การทำต้นให้เตี้ยลงเพื่อให้จัดการต้นได้ง่าย โดยตัดยอดมะแขว่นหลังปลูกเมื่อความสูงต้น 1.20 เมตร และครั้งที่สองหลังจากมีการแตกกิ่งใหม่จากยอดที่ตัดครั้งแรก 50 เซนติเมตร เพื่อให้เกิดการแตกกิ่งข้าง



การแตกใบใหม่ และการออกดอกของมะแขว่น หลังจากการเสียบตาข้าง 150 วัน

ทำให้มะแขว่นติดช่อดอกได้เร็วกว่าต้นที่ไม่ตัดยอด ร้อยละ 50 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สามารถช่วยแก้ไขปัญหให้กับเกษตรกร ผู้ปลูกมะแขว่น ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอนได้

รวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาด้านอาหารท้องถิ่นของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อเป็นการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอดวัฒนธรรมการประกอบอาหาร จำนวน 70 เมนูอาหาร สุขภาพ ครอบคลุม 6 ชชาติพันธุ์ ได้แก่ พื้นเมืองภาคเหนือ (ป่างมะโอ ป่าแป๋ โหล่งขอด วาวี-แม่พริก) ม้ง (ปากล้วย) มอญ (ห้วยเขย่ง) กะเหรี่ยง (สบโขง สบเมย) อาข่า (วาวี แม่สลอง) และปะหล่อง (ป่างแดงใน) ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิชาการเกี่ยวกับอาหารแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันไป แสดงถึงภูมิปัญญาด้านการประกอบอาหารของชุมชน คือ การนำเอาสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวหาได้ง่ายในท้องถิ่นมาประกอบเป็นอาหาร โดยพืชท้องถิ่นหลากหลายชนิดมีประโยชน์และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง เปี่ยมคุณค่า สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดเป็นเมนูอาหารเพื่อสุขภาพ สร้างคุณค่า (value creation) และ มูลค่าเพิ่ม (value added) ให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร โดยจัดทำในรูปแบบหนังสือ เนื้อหาประกอบด้วย ตำรับอาหารท้องถิ่น องค์ประกอบของวัตถุดิบในตำรับอาหาร คุณค่าทางโภชนาการ/สารสำคัญ วิธีการประกอบอาหาร และภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง

ต้นแบบผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่น ในระดับชุมชนและเชิงพาณิชย์ จำนวน 3 รายการ ประกอบด้วย ต้นแบบผลิตภัณฑ์ระดับชุมชน จำนวน 2 รายการ ได้แก่ (1) ยาหม่องมะแขว่น ซึ่งพัฒนาตำรับยาหม่องด้วยการใช้วัตถุดิบสมุนไพรที่มีในชุมชน และมีการใช้พืชแห้ง (พื้นที่โครงการฯ ป่าแป๋) (2) ต้นเชื้อผักหมัก ผลิตภัณฑ์จากเชื้อ *Lactobacillus plantarum* จำนวน 3 สายพันธุ์ ไปพัฒนาเป็นต้นเชื้อรูปแบบลูกแบ่ง โดยมีส่วนประกอบ ได้แก่ แป้งข้าวเหนียว เครื่องเทศ (ใบยี่เก้ก พริกไทยดำ พริกป่น ยี่ห่วย และลูกกระวาน) ซึ่งเกษตรกรสามารถนำต้นแบบจากงานวิจัย ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สำหรับต้นแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ ตำรับผลิตภัณฑ์โลชั่นกันแดดและบำรุงผิว ที่มีส่วนผสมจากน้ำมันกัญชง (Hemp seed oil) น้ำมันอะโวคาโด (Avocado oil) และสารสกัดจากเอเดลไวส์ มีคุณสมบัติป้องกันแดด บำรุงผิว ป้องกันความชุ่มชื้นให้แก่ผิวไม่เหนียวเหนอะหนะ และกันน้ำกันเหงื่อได้ดี มีค่าความสามารถในการปกป้องผิวจากรังสียูวีบี (SPF) 94.24 และมีค่าความสามารถในการปกป้องผิวจากรังสียูวีบีจากรังสียูวีเอ PA++++ โดยได้ส่งมอบต้นแบบผลิตภัณฑ์ให้กับมูลนิธิโครงการหลวงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ตาม หนังสือที่ สวพส./2669 ลงวันที่ 24 กันยายน 2567



หนังสือ 70 เมนูอาหารพื้นบ้านเพื่อสุขภาพ



ยาหม่องมะแขว่น



โลชั่นกันแดดและบำรุงผิว

1.3 การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมบนพื้นที่สูง

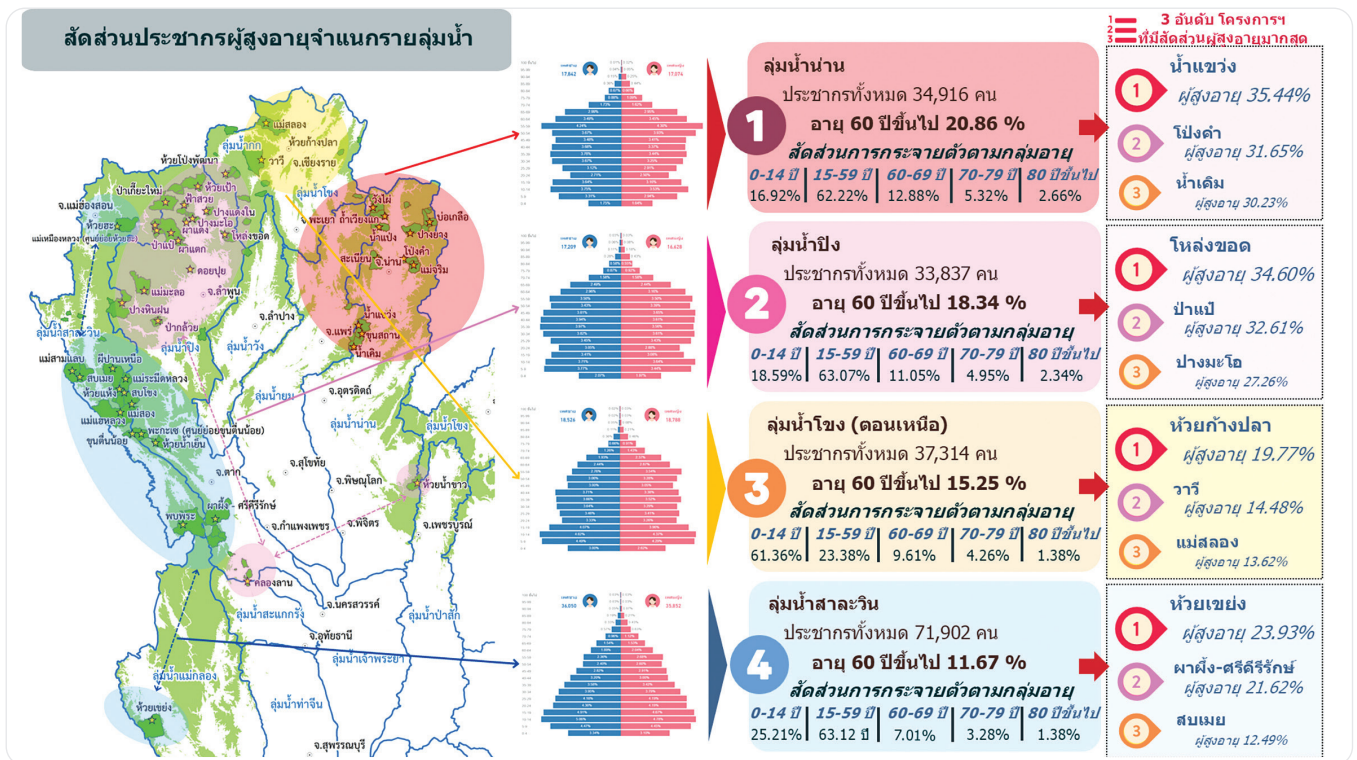
1) กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ของเกษตรกรบนพื้นที่สูง กรณีศึกษาหิวกชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เกิดผลจากกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ ดังนี้ (1) ยื่นข้อเสนอโครงการ “การยกระดับและเพิ่มมูลค่าชาอัสสัมอินทรีย์ด้วย BCG Model” ต่อคณะกรรมการจากสำนักนวัตกรรมแห่งชาติ หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) มหาวิทยาลัยพะเยา และหอการค้าไทย (2) ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) ภายใต้โครงการหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคม ประจำปีที่ภาคเหนือตอนบน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 245,000 บาท และ (3) “นวัตกรรมท้องถิ่น” นำเสนอนวัตกรรมเพื่อสังคมในการยกระดับและเพิ่มมูลค่าชาอัสสัมอินทรีย์ด้วย BCG Model ณ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถนำไปเป็นกลไกขับเคลื่อนและขยายงานพัฒนาพื้นที่สูง ด้วยกลยุทธ์การสร้างผู้นำเกษตรกรและองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อกระจายการพัฒนาครอบคลุมกลุ่มบ้านเป้าหมายในพื้นที่ของ สวพส. ทั้ง 44 แห่ง

2) ผลกระทบของสังคมผู้สูงอายุต่อผลิตภาพของครัวเรือนเกษตรกรบนพื้นที่สูง สถานการณ์ผู้สูงอายุบนพื้นที่สูง ในปี 2567 พบว่า มีประชากรอายุ 60 ขึ้นไปที่ร้อยละ 15.5 ของประชากรทั้งหมด ถือว่า “กำลังเข้าสู่สังคมสูงอายุ” พื้นที่

ลุ่มน้ำน่านมีผู้สูงอายุมากที่สุด (ร้อยละ 20.86) รองลงมา ได้แก่ ลุ่มน้ำปิง (ร้อยละ 18.34) ลุ่มน้ำโขง-เหนือ (ร้อยละ 15.25) และ ลุ่มน้ำสาละวิน (ร้อยละ 11.67) ผู้สูงอายุบนพื้นที่สูงร้อยละ 77.79 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ปลูกพืช) เมื่อผู้สูงอายุมีอายุ 70 ขึ้นไปถือว่า “เป็นช่วงเกษียณอายุ” จากข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การขับเคลื่อนนโยบายผู้สูงอายุของ สวพส. คือ (1) เสริมศักยภาพการพึ่งพาตนเองและขีดความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ (พื้นที่ลุ่มน้ำน่านและน้ำปิง) และ (2) ส่งเสริมการประกอบอาชีพเยาวชนเพื่อทดแทนแรงงานเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของแรงงานวัยกลาง (อายุ 45-59 ปี) (พื้นที่ลุ่มน้ำโขงเหนือและสาละวิน) และขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรผู้สูงอายุ โดยมีสัดส่วนจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ให้คำปรึกษาการทำเกษตร (2) เตรียมพื้นที่เกษตร/เพาะปลูก (3) ดูแลรักษาผลผลิต (4) เก็บเกี่ยวผลผลิต (5) จัดหาแรงงาน (6) สนับสนุนทุน (7) จัดการรายได้ และ (8) ขนส่งผลผลิตตามลำดับ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของผู้สูงอายุ (ปี 2566/2567) พบว่า ภาคเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 45,600.10 บาท พืช 9 ชนิดที่สร้างรายได้ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กาแฟอาราบิก้า ชาอัสสัม เงาะ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ผักสวนครัว พืชสมุนไพร และอาชีพนอกภาคเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 16,442.80 บาท



นวัตกรรมท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอนวัตกรรมเพื่อสังคมในการยกระดับและเพิ่มมูลค่าชาอัสสัมอินทรีย์ด้วย BCG Model ณ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา



1.4 การยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

สวพส. ยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 10 รายการ ครอบคลุม 4 ประเภท ได้แก่ ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า อนุสิทธิบัตร และการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการคุ้มครองผลงานวิจัย และส่งเสริมการนำองค์ความรู้ไปสร้างประโยชน์ ทั้งเชิงสาธารณะและเชิงพาณิชย์ ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของงานวิจัย และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมอย่างยั่งยืน ดังนี้

1) ลิขสิทธิ์ จำนวน 3 รายการ ได้แก่ (1) ประเภทวรรณกรรม คู่มือการปลูกผักอินทรีย์ Organic Vegetable Cultivation (2) ประเภทวรรณกรรม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้จากงานวิจัยบนพื้นที่สูง และ (3) ประเภทวรรณกรรม คู่มือการปลูกและแปรรูปเลือดมังกร

2) เครื่องหมายการค้า จำนวน 2 รายการ ได้แก่ (1) ประเภทเครื่องหมายรับรอง THAI HIGHLAND ECO FRIENDLY CERTIFIED และ (2) ประเภทเครื่องหมายการค้า “ตะแต้โหย” ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านห้วยชมภู

3) อนุสิทธิบัตร จำนวน 1 รายการ ได้แก่ (1) แป้งข้าวกล้องดอຍสำเร็จรูปปราศจากกลูเตน

4) ขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช จำนวน 4 รายการ ได้แก่ (1) กัญชง พันธุ์เอชอาร์ดีไอ 1 (HRDI 1) (2) กัญชง พันธุ์

เอชอาร์ดีไอ 2 (HRDI 2) (3) ข้าวพันธุ์จากุเนเน สวพส. 01 (Jakunene Sorworporsor 01) และ (4) ข้าวพันธุ์จากุเนเน สวพส. 02 (Janunene Sorworporsor 02)

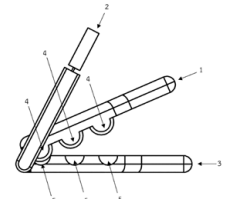
ทั้งนี้ มีการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ จำนวน 1 รายการ ได้แก่ แผ่นปิดแผลจากไยกล้วยง ค่าเปิดเผยเทคโนโลยีแผ่นปิดแผลจากไยกล้วยง แบบหลายราย (Non-exclusive licensing) จำนวน 100,000 บาท และจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นเงิน 7,000 บาท



เครื่องหมายรับรอง THAI HIGHLAND ECO FRIENDLY CERTIFIED



เครื่องหมายการค้า “ตะแต้โหย”



เครื่องมือแบบพกพา

1.5 การส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร

สวพส. ส่งมอบผลงานวิจัย 8 รายการ ไปยังโรงชีวภัณฑ์มูลนิธิโครงการหลวง สำหรับทดลองผลิตและจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิกโครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ดังนี้

1) **ผลิตภัณฑ์สำหรับกำจัดแมลงศัตรูพืช 5 รายการ** ได้แก่ (1) ชีวภัณฑ์เชื้อราสาเหตุโรคแมลง *Metarhizium anisopliae* หรือ พีพี-เมทา ใช้กำจัดแมลงกลุ่มปากกัด กำจัดหอนอน ตัวม้นเทศ เสี้ยนดิน แมลงในดิน และตัวหมัดผัก (2) ชีวภัณฑ์เชื้อราสาเหตุโรคแมลง *Beauveria bassiana* หรือ พีพี-เบ็บ ใช้กำจัดแมลงกลุ่มปากดูด แมลงหวี่ขาว เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน มอด และแมลงค่อมทอง เป็นต้น (3) พีโรโมนดึงดูดผีเสื้อหอนอนใยผัก หรือพีพี-พีโรโมนใยผัก ใช้ดึงดูดผีเสื้อหอนอนใยผักเพศผู้ (4) พีโรโมนดึงดูดแมลงวันแตง หรือพีพี-พีโรแมลงวันแตง ใช้ร่วมกับกับดักสำหรับดึงดูดแมลงวันแตง แมลงวันทอง และแมลงวันฝรั่ง และ (5) สารดึงดูดตัวหมัดผักแถบลาย หรือพีพี-พีโรตัวหมัดผัก ใช้ร่วมกับกับดักสำหรับดึงดูดตัวหมัดผักที่กัดกินใบพืชตระกูลผักกาด คะน้าและกะหล่ำ

2) **ผลิตภัณฑ์สำหรับโรคพืช 3 รายการ** ได้แก่ (1) ชีวภัณฑ์ป้องกันโรคเหี่ยวเหี่ยวพืชตระกูล *Solanaceae* หรือพีพี-บี10 ใช้ป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum* (2) ชีวภัณฑ์ป้องกันโรคหลังการเก็บเกี่ยว หรือพีพี-บี15 ใช้ป้องกันกำจัดโรคผลเน่าที่เกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum*, *Aspergillus* และ *Rhizopus* ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญระยะเก็บเกี่ยวของพริกและไม้ผล เช่น เสาวรส องุ่น (3) ชีวภัณฑ์ป้องกันโรคโคนเน่ารากเน่า หรือพีพี-สเตอร์ปีโต ใช้ป้องกันกำจัดโรคทางดินที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรครากเน่า โคนเน่าและเน่าคอดินในพืชผักและไม้ผล



พีโรโมนดึงดูดแมลงวันแตง หรือพีพี-พีโรแมลงวันแตง



สารดึงดูดตัวหมัดผักแถบลาย หรือพีพี-พีโรตัวหมัดผัก

1.6 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูง

สวพส. นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพื้นที่และรายสาขา ในพื้นที่ต้นแบบที่ขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยงานวิจัย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 พื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย นักพัฒนา และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและบริบทของพื้นที่ มีเกษตรกรได้รับใช้ประโยชน์จากงานวิจัย 1,271 ราย และครัวเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย 743 ครัวเรือน นอกจากนี้ มีการนำผลงานวิจัยด้านพันธุ์พืช ด้านเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่สูง จำนวน 26 รายการ ไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 11 แห่ง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 26 แห่ง เกษตรกรได้รับประโยชน์ 2,298 ราย สามารถช่วยแก้ไขปัญหา เพิ่มความมั่นคงด้านอาหารเพิ่มอาชีพทางเลือกใหม่ สร้างรายได้ให้เกษตรกร 3.16 ล้านบาท



การขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัยบนพื้นที่สูง

1.7 การขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตรชนกาธิเบศรดำริ และการ พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่

จัดทำแผนการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนสถาบันการเรียนรู้โครงการหลวงของศูนย์ชนกาธิเบศรดำริ เพื่อสนับสนุนงานโครงการหลวงในการสร้างผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพื้นที่ได้จริง เป็นระบบ และตอบโจทย์ปัญหาสำคัญและสอดคล้องบริบทของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อสร้างเครือข่ายการวิจัยกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยการขับเคลื่อนขับเคลื่อนงานวิจัย ภายใต้แผนงานวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) เพื่อสนับสนุน “สถาบันการเรียนรู้การพัฒนาทางเลือกอย่างยั่งยืน มูลนิธิโครงการหลวง” ภายใต้การขับเคลื่อนของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ และเพื่อพัฒนาพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยบนพื้นที่สูงของนักวิจัยโครงการหลวง และ สวพส.

1.8 แนวปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนงาน บนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัย

จากการวิจัยกระบวนการพัฒนาชุมชน ภายใต้กรอบแนวคิด “สังคมคาร์บอนต่ำและความยั่งยืน” สวพส. มูลนิธิโครงการหลวง และมหาวิทยาลัยมหิดล จึงร่วมกันออกแบบกระบวนการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงร่วมลดก๊าซเรือนกระจก ภายใต้บริบทและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง เน้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่และวางแผนงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงาน

ท้องถิ่น นำมาสู่ชุดความรู้พร้อมใช้งาน ได้แก่ แบบประเมินผลการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง 5 มิติ 28 ตัวชี้วัด ในรูปแบบโปรแกรม Web Base Application ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตและทำการเกษตรที่คำนึงถึงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทำให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงสามารถสร้างรายได้ธุรกิจการท่องเที่ยวบนพื้นที่สูงภาคเหนือกว่า 180,000 ล้านบาทต่อปี และลดภาระงบประมาณภาครัฐในแก้ไขปัญหาไฟป่าและการเผาพื้นที่เกษตรกรรมกว่า 400 ล้านบาทต่อปี เกิดความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงให้กับชุมชน เช่น การเข้าร่วมโครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกโดยดูแลรักษาต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน 982 ไร่ ที่กักเก็บก๊าซเรือนกระจก 29,877 tCO₂-eq ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการยกระดับเป็นโครงการขายคาร์บอนเครดิตให้กับผู้ประกอบการ สิ่งแวดล้อม ช่วยลดโอกาสการปล่อยสารพิษและก๊าซเรือนกระจก ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติร้อยละ 100 ของชุมชน ผ่านมาตรฐานด้านเคมี เกษตรกรไม่บุกรุกเผาป่าทำให้ปี 2565 จุดความร้อนลดลงเหลือ 1,811 จุดความร้อน จากเดิม 9,859 จุด เพิ่มพื้นที่สีเขียวช่วยสร้างอากาศบริสุทธิ์ดูดซับก๊าซพิษ และลดอุณหภูมิ 2-4 องศาเซลเซียส ซึ่งตรงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 13 (ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น) และสนับสนุนเป้าหมาย 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12 และ 15 ทำให้ได้รับรางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทขับเคลื่อนเห็นผล ประจำปี 2567 จากสำนักงาน ก.พ.ร. จากผลงาน “ชุมชนคาร์บอนต่ำ ภูเขาสำคัญ ลดโลกร้อน”



รางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทขับเคลื่อนเห็นผล ประจำปี 2567 จากผลงาน “ชุมชนคาร์บอนต่ำ ภูเขาสำคัญ ลดโลกร้อน”

1.9 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การเผยแพร่องค์ความรู้และสื่อสารงานวิจัย



นิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัยภายในงานประชุมวิชาการ และจัดแสดงผลงานวิจัย และนวัตกรรมด้านการเกษตร “เปลี่ยนวิถีเกษตรไทยด้วยงานวิจัยและนวัตกรรม” ระหว่างวันที่ 20-21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร



นิทรรศการแสดงผลงานวิจัยในงาน Asia International Hemp Expo and Forum 2023 ระหว่างวันที่ 22-25 พฤศจิกายน 2566 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร



นิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่นระดับภูมิภาค ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2566 ภายใต้การสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ ระหว่างวันที่ 22-25 พฤศจิกายน 2566 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่



นิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยี จากงานวิจัยบนพื้นที่สูง ในงาน “ฟ้าขึ้นดินจอก ของดีแม่แจ่ม” ระหว่างวันที่ 14-18 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ที่ว่าการอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่



นิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัยงานวันถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ลดการเผา และฝุ่นละออง PM 2.5 ระหว่างวันที่ 19-20 กุมภาพันธ์ 2567 ณ บ้านแม่วาก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่



นิทรรศการจัดแสดงผลงานวิจัยภายในงาน
“สืบสาน การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนปี 2567”
“ประชาชนอยู่ดี พื้นที่สูงมั่นคง”
ระหว่างวันที่ 24-25 กรกฎาคม 2567
ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่



นิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่สอดคล้องตามลักษณะของ
ปัญหาและบริบทของพื้นที่ต้นแบบการขับเคลื่อนการพัฒนาด้วย
การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในกิจกรรม
“โครงการปลูกป่าและหญ้าแฝกและนิทรรศการการนำผลงานวิจัย
ไปใช้ประโยชน์” ระหว่างวันที่ 4 กรกฎาคม 2567
ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สอง
อำเภอแม่สอง จังหวัดตาก



ฐานเรียนรู้กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ และผลงานวิจัย
ที่สอดคล้องตามลักษณะของปัญหาและบริบทของพื้นที่ต้นแบบ
การขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
งาน “เฉลิมพระเกียรติ 72 พระชนมพรรษาพระราชินี”
วันที่ 8 สิงหาคม 2567 ณ โครงการเพื่อแก้ไขปัญหา
ความยากจนพื้นที่เฉพาะบ้านหนองเขียว อำเภอเมือง
จังหวัดแม่ฮ่องสอน



นิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัย เรื่อง “ข้าวบนพื้นที่สูง”
ภายในงานวันข้าวและชาวนาแห่งชาติ ประจำปี 2567
ระหว่างวันที่ 4-6 มิถุนายน 2567
ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค
เมืองทองธานี กรุงเทพฯ

2. การพัฒนาและสนับสนุนโครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง

สวพส. ดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวง เพื่อให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนและองค์ความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติโดย

2.1 สนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาอย่างยั่งยืน

สนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้ ร่วมกับการสนับสนุนการเรียนรู้องค์ความรู้โครงการหลวง ทั้งด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาสถานีและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้ง 39 แห่ง ใน 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน ลำพูน และพะเยา ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน มีหน่วยงานร่วมบูรณาการและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ ศูนย์พัฒนาโครงการ จำนวน 28 หน่วยงาน งบประมาณรวม 499.09 ล้านบาท สนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการในพื้นที่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่สูงของประเทศอย่างทั่วถึง ด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อนการทำงาน ใช้งบประมาณคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

พัฒนาและยกระดับแหล่งเรียนรู้แบบองค์รวม (Holistic) ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ จังหวัดตาก เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความพร้อมทั้งในด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก แปลงเรียนรู้/แปลงสาธิต และภูมิทัศน์โดยรอบพื้นที่ตั้งของศูนย์ รองรับการเรียนรู้และศึกษาดูงานของเกษตรกร เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน นักเรียน นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ประชาชน ตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสนับสนุนการปรับปรุงแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ โดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้การปลูกสตรอว์เบอร์รีปลอดเชื้อ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งรวบรวมสายพันธุ์สตรอว์เบอร์รีที่ดีของ



Sustainable development model at Le Tor area

โครงการหลวง เนื่องจากในอดีตศูนย์ฯ แม่แฮ ได้นำสตรอว์เบอร์รีเข้ามาพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นอาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่บ้านแม่แฮ ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดพื้นที่ปลูกฝิ่นและแก้ไขปัญหาคาไรไฟเลื้อยจนประสบความสำเร็จ

พัฒนาและยกระดับแหล่งเรียนรู้แบบรายฟังก์ชัน (Function) โดยร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงสนับสนุนการพัฒนาและยกระดับแหล่งเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการจัดกิจกรรมเรียนรู้หรือ Workshop ต่าง ๆ ในพื้นที่เป้าหมาย โดยพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ เป็นศูนย์การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง พร้อมทั้งพัฒนาศูนย์/สถานี 12 แห่ง เป็นแหล่งเรียนรู้ตามบริบทพื้นที่

ด้านการส่งเสริมอาชีพ ได้ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง 12,677 ราย ส่งเสริมการผลิตพืชภายใต้ระบบเกษตรยั่งยืน ควบคู่ไปกับการสนับสนุนให้เกษตรกรพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มาตรฐานอาหารปลอดภัย ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และประมงภายใต้ระบบมาตรฐานฟาร์ม ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพันธุ์และการผลิตข้าว ทดสอบพันธุ์ข้าวในพื้นที่ ส่งเสริมอาชีพนอกภาคการเกษตร เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการสหกรณ์และสถาบันเกษตรกร สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐานอาหารปลอดภัย บริหารจัดการให้มีตลาดรองรับ สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงบริโภคและสร้างรายได้ สร้างรายได้ 611.40 ล้านบาท

สนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง สร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน พัฒนาผู้นำในชุมชน การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมประเพณี การเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐและ

2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงในระดับประเทศและนานาชาติ

การพัฒนาพื้นที่สูงของโครงการหลวง Royal Project Model เป็นรูปแบบของการพัฒนาทางเลือกอย่างยั่งยืน ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาความอดอยากและยากจน การอนุรักษ์พันธุ์พืชหายากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาด้านสังคม ยาเสพติด ความเหลื่อมล้ำ และเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ สวพส. ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่โครงการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่สูงของประเทศรวมทั้งระดับนานาชาติ ดังนี้

2.2.1 ส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงโดยพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ได้แก่

หลักสูตรนักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง หรือ นพส. สำหรับบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ให้ความรู้และความเชี่ยวชาญในหลักและวิธีการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง จากประสบการณ์ในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูงมาถอดบทเรียนกระบวนการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงแบบเฉพาะเจาะจงและแม่นยำ ด้วยองค์ความรู้เครื่องมือที่มีและการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้างเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่สูงให้ครอบคลุมและทั่วถึงชุมชนบนพื้นที่สูง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีบุคลากรของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรศูนย์การศึกษาบนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศศช.) หน่วยงานบูรณาการที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรของ สวพส. ผ่านการอบรมหลักสูตร นพส. รุ่นที่ 3 จำนวน 68 ราย

หลักสูตร The Sustainable Highland Arabica Coffee Industry Development ระหว่างวันที่ 18-22 ธันวาคม 2566 ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ มูลนิธิโครงการหลวง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก และสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟ Arabica ในพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน มีการแบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการเพาะปลูก การจัดการคุณภาพ และการตลาด ระหว่างผู้เข้าร่วมจากประเทศต่าง ๆ และวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านกาแฟจากหน่วยงานภายนอก มีผู้ร่วมอบรมจาก 9 ประเทศ ได้แก่ สหภาพเมียนมา จีน กัมพูชา เวียดนาม ราชอาณาจักรภูฏาน อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 36 ราย



หลักสูตร The Sustainable Highland Arabica Coffee Industry Development
ระหว่างวันที่ 18-22 ธันวาคม 2566



การอบรมนักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง รุ่นที่ 3 (นพส.3) ระหว่างวันที่ วันที่ 12-16 ธันวาคม พ.ศ. 2566

หลักสูตร Highland Best Sustainable Agricultural Practices Today for Better Future Development ระหว่างวันที่ 5-9 กุมภาพันธ์ 2567 ณ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวง แม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเน้นการเผยแพร่แนวทางการเกษตรที่ยั่งยืนของมูลนิธิโครงการหลวง เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การอนุรักษ์ดินและน้ำ และการจัดการฟาร์มแบบยั่งยืน โดยมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากโครงการหลวง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และวิทยากรพิเศษ Mr. Robert Hinrichsen เจ้าของบริษัท Kalfresh Farming Co. Queensland Australia ซึ่งเป็นบริษัทผลิตผักที่มีขนาดใหญ่ลำดับต้น ๆ ของประเทศออสเตรเลียและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการฟาร์มผลิตพืชผัก ร่วมบรรยายเสริมความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม มีประเทศที่สนใจเข้าร่วม 8 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ ราชอาณาจักรภูฏาน สหภาพเมียนมา กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนปาล ศรีลังกา และประเทศไทย

หลักสูตร Go Organic: The Challenges of Organic Production and Marketing ระหว่างวันที่ 4-8 มิถุนายน 2567 ณ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ มูลนิธิโครงการหลวง สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงตามแบบโครงการหลวงป่าแม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งเน้นกระบวนการผลิตผักอินทรีย์ของมูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งเป็นระบบการเกษตรที่ปลอดภัยและ

เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ในการสร้างคุณภาพชีวิต สร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งยังเป็นทางเลือกของผู้บริโภคที่รักสุขภาพ และดูแลสิ่งแวดล้อม มีผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการนานาชาติจาก 10 ประเทศ คือ ประเทศบังกลาเทศ ภูฏาน กัมพูชา สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมา เนปาล ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และประเทศไทย

หลักสูตร Mainstreaming Leaving No One Behind in Sustainable Highland Development ระหว่างวันที่ 24-28 มิถุนายน 2567 ณ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ มูลนิธิโครงการหลวง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งเน้นนำเสนอแนวทางโครงการหลวงในการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เสริมสร้างบทบาทและสร้างความเข้มแข็งให้คนทุกกลุ่มในชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง การสร้างความเท่าเทียมทางเพศ และการพัฒนาศักยภาพของผู้หญิง เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสในชุมชน มีผู้เข้าร่วมอบรมจาก 11 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน กัมพูชา คีร์กีซสถาน สปป.ลาว เมียนมา เนปาล ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ติมอร์-เลสเต และประเทศไทย

2.2.2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานเผยแพร่แนวทางการพัฒนาของโครงการหลวง (Royal Project Model) และสร้างความร่วมมือในการเป็นสถาบันการเรียนรู้ด้านพื้นที่สูงร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ดังนี้



พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี เลขาธิการ และประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง มอบใบประกาศนียบัตรแก่ผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตรนานาชาติ “แนวทางปฏิบัติทางการเกษตรอย่างยั่งยืนบนพื้นที่สูงในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่ดี”

เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการการยาเสพติดสมัยที่ 67 (CND 67) ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย และการประชุมด้านการพัฒนาทางเลือกที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 14-22 มีนาคม 2567 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย ซึ่งมีการเผยแพร่แนวทางการพัฒนาทางเลือกของประเทศไทยผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ “Thailand Alternative Development Towards Sustainable Development Goals From Local to Global” พร้อมทั้งจัดกิจกรรมคู่ขนานในรูปแบบการอภิปรายทั่วไป ในหัวข้อ “10 ปีแห่งหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติ (United Nations Guiding Principles-UNGPs) ว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต” เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง บทเรียน ประสบการณ์ และความท้าทายใหม่ในระดับโลกจากผู้แทนประเทศ เช่น เยอรมนี เปรู ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ฟินแลนด์ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา โคลอมเบีย โมร็อกโก จีน โดยประเทศไทยนั้น มีผลสำเร็จที่เห็นเป็นรูปธรรม สามารถลดปัญหาการปลูกฝิ่น สร้างรายได้แก่ชุมชนชาวเขาบนพื้นที่สูงเฉลี่ย 120,000-230,000 บาทต่อครัวเรือน มีระบบการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คืนพื้นที่ป่าให้แก่ประเทศ ได้ 368,000 เฮกตาร์ รักษาป่าต้นน้ำธรรมชาติ 832,000 เฮกตาร์ การพัฒนานี้ได้ตอบโจทย์ทั้งหลักการ BCG ของประเทศไทย 38 แนวทางปฏิบัติของ UNGPs และ 17 ข้อกำหนดของ SDGs อีกด้วย



การประชุมคณะกรรมการการยาเสพติดสมัยที่ 67 (CND 67)
ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย

โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงกับกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ราชอาณาจักรภูฏาน โดยผู้แทนของราชอาณาจักรภูฏาน ดาโช ชินเลย์ นัมเกล ปลัดกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์ พร้อมด้วยดาโช คาร์มา เทนซิน รองราชเลขาธิการในพระองค์ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ราชอาณาจักรภูฏาน หัวหน้าโครงการหลวงภูฏาน ร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีลงนาม ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงกับสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC) ประจำเมียนมา และ สปป.ลาว โดย (1) ผู้บริหารมูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. ได้ประชุมหารือกับผู้บริหารของ UNODC ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก ในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนในระดับภูมิภาค ซึ่งครอบคลุมประเทศไทย สปป.ลาว และเมียนมา ในห้วงการประชุม CND67 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2567 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย (2) จัดฝึกอบรมหลักสูตร “Exchange and Learning for Women Group, Myanmar On Vegetable Production in greenhouse, Farm Practices” และศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการกลุ่มสหกรณ์ ให้แก่คณะเจ้าหน้าที่และผู้นำเกษตรกรของ UNODC เมียนมา จำนวน 10 ราย ระหว่างวันที่ 25-31 สิงหาคม 2567 ณ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่

จัดกิจกรรมคู่ขนานในการประชุมอาหารและเกษตรโลกระดับรัฐมนตรี โดยจัดกิจกรรมคู่ขนาน เรื่อง Seminar on The Royal Project Highland Development Model: Contributing to the Future Sustainability on Food Security and the Environment เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2567 ณ Hub 27 ศูนย์แสดงสินค้า (Messe) กรุงเบอร์ลิน โดยมีการนำเสนอแนวทางพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง หรือ Royal Project Model การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพื้นที่สูงของโครงการหลวงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาหารและเกษตรอย่างยั่งยืน



กิจกรรมคู่ขนาน เรื่อง Seminar on The Royal Project Highland Development Model: Contributing to the Future Sustainability on Food Security and the Environment เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2567
ณ Hub 27 ศูนย์แสดงสินค้า (Messe) กรุงเบอร์ลิน

จัดนิทรรศการเผยแพร่งานโครงการหลวงใน Thailand Pavilion งาน International Green Week 2024 ระหว่างวันที่ 19-29 มกราคม 2567 ณ ศูนย์แสดงสินค้า (Messe) กรุงเบอร์ลิน ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน เป็นการแสดงผลงานนิทรรศการและแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการหลวงในงาน International Green Week ทำให้ผู้เข้าร่วมงานได้เรียนรู้และรับรู้ถึงแนวปฏิบัติที่ดีของประเทศไทย และนำเสนอผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่มีมาตรฐานรับรองและผลิตภัณฑ์ที่ลดผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่สูงของมูลนิธิโครงการหลวง



กิจกรรมของคูหาไทย ในงาน International Green Week 2024 ซึ่งจัดขึ้น ณ ศูนย์แสดงสินค้า (Messe) กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

2.2.3 เสริมสร้างศักยภาพด้านการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงและสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลกับต่างประเทศ พัฒนาบุคลากรผ่านฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับต่างประเทศ เช่น (1) คัดเลือกผู้นำเยาวชนเกษตรในพื้นที่ดำเนินการของ สวพส. เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC) ปี 2567 จำนวน 3 ราย จากโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย ป่าเกี๊ยะใหม่ และป่าแป๋ (2) เข้าร่วมประชุมรวมถึงสำรวจพื้นที่ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้การถ่ายทอดการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรในแขวงสะหวันนะเขต ณ วิทยาลัยเทคนิค-วิชาชีพสะหวันนะเขต (วิทยาเขตเซโปน) เมืองเซโปน แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ซึ่งจะได้นำรูปแบบการพัฒนายั่งยืนและการพัฒนาอาชีพเกษตรที่ถูกต้องตามแนวทางโครงการหลวงไปช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงของ สปป.ลาว ในอนาคต ด้วยหลักความรู้ที่เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา (3) สร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสภาหอการเกษตรรัฐบูร์เกนแลนด์ ประเทศออสเตรีย และความร่วมมือการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมคาร์บอนต่ำกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ด้านการเกษตรกวางตุ้ง

(GDAAS) สาธารณรัฐประชาชนจีน (4) ศึกษาดูงานเพื่อแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับต่างประเทศ ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้นำเกษตรกรด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ และการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ณ ประเทศญี่ปุ่น (5) ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตปัจจัยการผลิตสำหรับกาแฟอินทรีย์ให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร ภายใต้ความร่วมมือกับ UNODC ณ สปป.ลาว

2.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการวิจัย พัฒนา และเรียนรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการเรียนรู้ การวิจัย และการพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดังนี้

ความร่วมมือด้านการพัฒนากาแฟและพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูงแบบยั่งยืน กับบริษัท ฮิลล์คอฟฟ์ จำกัด (กาแฟชาวไทยภูเขา) เพื่อยกระดับการผลิต การตลาด การเพิ่มมูลค่า และการสร้างคุณค่าของกาแฟและพืชท้องถิ่น ด้วยองค์ความรู้ และนวัตกรรมทางการเกษตรภายใต้ระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutral) และการดูแลทรัพยากรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมการรับรองพืชจากแหล่งปลูก ผลิตภัณฑ์ชุมชนและผู้ประกอบการ ภายใต้ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Forest stamp – ไม่เผา ไม่บุกรุกป่า สร้างระบบวนเกษตร ผลิตภัณฑ์ของคนดี)

ความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน กับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ภายใต้แนวคิดเทคโนโลยีสองทาง (Dual-Use Technology) สำหรับภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการด้านการเกษตรและพลเรือน โดยมุ่งเน้นการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเศษวัสดุทางการเกษตรหลังจากบดอัดแล้วเพื่อขนส่งไปที่โรงงาน ซึ่งเน้นพื้นที่ทุรกันดารหรือเข้าถึงยาก ตลอดจนการให้การศึกษาวิจัยและพัฒนา การฝึกอบรมการใช้งาน การปรนนิบัติบำรุงและการซ่อมบำรุงอากาศยานไร้คนขับ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility) ของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพัฒนางานด้าน

อากาศยานไร้คนขับ สำหรับการให้บริการด้านการขนส่ง ปัจจัยการผลิต อุปกรณ์ เครื่องมือและผลผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และร่วมกันสนับสนุนผลักดันให้เกิดการนำผลงานไปสู่การต่อยอดการใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาให้แก่ภาคการเกษตรของประเทศ

ความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงข่ายสัญญาณสื่อสารบนพื้นที่สูง เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนบนพื้นที่สูงกับ AWN ในเครือ AIS เพื่อยกระดับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลและช่องทางการสื่อสารของชุมชนบนพื้นที่สูงของประเทศไทยให้ทั่วถึง สนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงการวิจัยและพัฒนาวิธีการสร้างโครงข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เหมาะสมกับข้อจำกัดและลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่สูง ผ่านการดำเนินงานโครงการ “Green Energy Green Network for THAIs พลังงานสะอาดเชื่อมเครือข่ายเพื่อคนไทย” ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ประชาชนบนพื้นที่สูงสามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานทั้งไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์และการสื่อสาร และยังสามารถต่อยอดการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งบริการด้านสาธารณสุข การศึกษา การพัฒนาทักษะด้านอาชีพ การตลาด มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสร้างประโยชน์ทั้งชุมชน เศรษฐกิจ และยังเป็น การดูแลรักษาพื้นที่พหุสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน



ความร่วมมือด้านการพัฒนาภาพและพิกัดท้องถิ่นบนพื้นที่สูงแบบยั่งยืน กับบริษัท ฮิลล์คอฟฟ์ จำกัด (ภาพชาวไทยภูเขา)



สวทส. - GULF - AIS ผนึกกำลังสร้างโอกาสยกระดับคุณภาพชีวิตให้ชุมชนห่างไกลสู่การเติบโตร่วมกันอย่างยั่งยืน “Green Energy Green Network for THAIs พลังงานสะอาดเชื่อมเครือข่ายเพื่อคนไทย”

ความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลยกระดับการพัฒนาพื้นที่สูงในระดับภูมิภาค เพื่อเกษตรกรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กับมหาวิทยาลัยเกษตรยูन्नาน (Yunnan Agricultural University) และการพัฒนาความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กับมหาวิทยาลัยเกษตรยูन्नาน (Yunnan Agricultural University)

ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ กับองค์การสวนพฤกษศาสตร์ เพื่อให้เกิดการนำองค์ความรู้ด้านการเกษตรและความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุนให้เกิดประโยชน์เชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ ส่งเสริมและผลักดันพืชพื้นเมืองกลุ่มเป้าหมายให้เกิดมูลค่าเชิงสังคมและพาณิชย์ ให้ความรู้และปลูกสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนด้านพฤกษศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ พัฒนาสวนพฤกษศาสตร์และอนุกรมวิธานพืช รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เชิงสังคมและพาณิชย์

ความร่วมมือศึกษาและทดสอบคุณสมบัติเครื่องแบบสนามแบบกระเปาะเจาะที่มีส่วนผสมของเส้นใยกล้วยงในท้องปฏิบัติการและภาคสนาม กับกองทัพบก โดยกรมพลาธิการทหารบก เพื่อศึกษาและทดสอบคุณสมบัติเครื่องแบบสนามแบบกระเปาะเจาะที่มีส่วนผสมของเส้นใยกล้วยงในท้องปฏิบัติการและภาคสนาม โดยทดลองตามพื้นที่ที่แตกต่างทางสภาพภูมิอากาศ



ความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน กับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)



สวทส. ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลยกระดับการพัฒนาพื้นที่สูงในระดับภูมิภาคเพื่อเกษตรกรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. การบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการเรียนรู้

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ “ตระการพรรณพฤกษา แหล่งล้ำค่าแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน”
Royal Park Rajapruek “Fascinating Flora, An Oasis of Learning, Toward Sustainable Tourism”

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ธรรมชาติขนาดใหญ่ที่ยั่งยืนของประเทศ มีมาตรฐานระดับนานาชาติ เป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพอันทรงคุณค่าระดับสากล พัฒนางานด้านบริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์เพื่อการยกระดับสู่สวนพฤกษศาสตร์สากลและมุ่งสู่องค์กรที่มีความเป็นกลางทางคาร์บอน เป้าหมาย

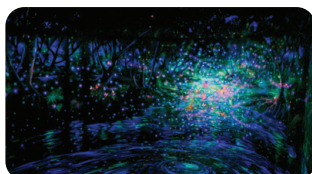
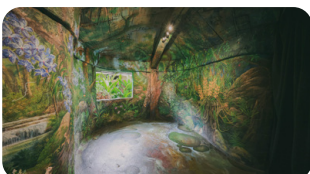
การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์อย่างยั่งยืนในปี 2570 และเป็นพื้นที่ต้นแบบการจัดการสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ภายใต้การบริหารจัดการของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ขับเคลื่อนงานสำคัญ ดังนี้

3.1 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ธรรมชาติขนาดใหญ่ของประเทศที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ

อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นเสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตที่พร้อมให้นักเรียน เยาวชน และประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้ถ่ายทอดผ่านกิจกรรมได้รับประสบการณ์และจุดประกายทางความคิดผ่านการลงมือทำที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนรู้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) แหล่งเรียนรู้และจุดดึงดูดใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการท่องเที่ยว

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีแหล่งเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ (1) ทางเดินลอยฟ้าเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างเรือนรมไม้-โดมกุหลาบ เพื่อให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้และสัมผัสธรรมชาติ พร้อมป้ายองค์ความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ตลอดเส้นทางของทางเดินลอยฟ้า (2) อาคารนิทรรศการโลกแมลง (Bug world) โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 7 โซน (3) อาคารพืชทะเลทราย โดยได้จัดแสดงรวบรวมพรรณพืชกลุ่มพืชทะเลทรายและไม้อวบน้ำไว้กว่า 1,500 ชนิด (Species) (4) อุโมงค์เชื่อมบริเวณเรือนกล้วยไม้ ระยะทางยาวกว่า 50 เมตร ซึ่งจัดแสดงภาพวาดกล้วยไม้พื้นเมืองและกล้วยไม้หายาก พร้อมองค์ความรู้เกี่ยวกับกล้วยไม้หลากหลายสายพันธุ์ และภาพวาดหิ้งห้อยที่สามารถหาชมได้แม้ในเวลากลางวัน



เดินเพลินบน Sky Walk จากเรือนรมไม้ไปยังโดมกุหลาบ ชมวิวสวยจากมุมสูง ท่ามกลางธรรมชาติ



ปรับปรุงอาคารพืชทะเลทราย จัดแสดงรวบรวมพรรณพืชกลุ่มพืชทะเลทรายและไม้อวบน้ำไว้กว่า 1,500 Species



BUG WORLD “อาคารโลกแมลง” เรียนรู้เรื่องราววิวัฒนาการและความหลากหลายของแมลง ผ่านการจัดแสดงที่เต็มไปด้วยความตื่นตาตื่นใจในพื้นที่ 7 โซน ทั้งของจริงและแบบจำลอง

ถ้ากล้วยไม้โฉมใหม่ที่เต็มไปด้วยภาพวาดจิตรกรรม “กล้วยไม้ไทย” ณ เรือนกล้วยไม้ ไฮไลท์ ถ้าเรื่องแสง ชมความงามของภาพวาดกล้วยไม้กับซากที่ไม่ได้พบเห็นได้ทั่วไพบ

2) กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้

กิจกรรมของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ที่ได้จัดขึ้น มุ่งเน้นการทำกิจกรรมที่ต่อยอดจากทรัพยากรที่มีอยู่ ด้วยการสร้างมูลค่าทั้งด้านความหลากหลายของพรรณไม้ ศิลปวัฒนธรรม พร้อมสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ล้านนา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินการเพื่อยกระดับ ความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ผ่านการจัดกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.1) เทศกาลชมสวน (Flora Festival 2023) ประจำปี 2566

ภายใต้แนวคิด “แอ่วสุขใจ I wanna be (e)” ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2566 - 29 กุมภาพันธ์ 2567 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมไฮไลท์ ได้แก่ Shining Flora 2023 ราตรี พฤษภา ส่องแสง กิจกรรมเกี่ยวข้าววันพ้อ กิจกรรมทำบุญครบรอบ 14 ปี วันพระราชทานนามอุทยานหลวงราชพฤกษ์ สวดมนต์ข้ามปี เดินสวนกับคนสวน วันเด็กแห่งชาติ ปลุกรักษ์นักอนุรักษ์ตัวน้อย วันวาเลนไทน์ Cupid Run มูเตร์รัน 2024 กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ในสวนองค์กรหน่วยงานภาคี (MOU) นิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้พระมหากษัตริย์ไทย นิทรรศการองค์ความรู้บนพื้นที่สูง และองค์ความรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้รับบริการและ นักท่องเที่ยว จำนวน 98,310 ราย มีรายได้ 12.74 ล้านบาท ใช้พรรณไม้เพื่อจัดแสดงในช่วงการจัดงานจากมูลนิธิโครงการหลวง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง และเอกชน

จำนวน 123,268 ต้น เป็นเงินจำนวน 3.99 ล้านบาท ส่งเสริม รายได้ในการจัดซื้อพรรณไม้ให้กับเกษตรกรบนพื้นที่สูง จำนวน 0.997 ล้านบาท ขณะเดียวกันอุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้มีการผลิตพรรณไม้เองเพื่อนำมาจัดแสดง จำนวน 318,438 ต้น คิดเป็นมูลค่ากว่า 4.91 ล้านบาท



เทศกาลชมสวน 2566 “แอ่วสุขใจ..I wanna be (e)” ชมไม้ดอกเมืองหนาวนานาพรรณนับล้านดอกจากเกษตรกร บนพื้นที่สูง สนุกกับกิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรม Mini Workshop และงานแสงสี ‘Shining Flora 2023 ราตรี พฤษภา ส่องแสง’

2.2) พิธีอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุและ พระอรหันตธาตุ ของพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ

จากพิธีภักษสถานแห่งชาติอินเดียมา ประดิษฐานเป็นการชั่วคราว ณ หอคำหลวง อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ระหว่างวันที่ 5-8 มีนาคม 2567 เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสมหามงคล พระราชพิธี เฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา 28 กรกฎาคม 2567 และ ให้พุทธศาสนิกชนทุกหมู่เหล่าในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียงได้ร่วมสักการะพระบรมสารีริกธาตุและพระอรหันตธาตุ เสริมสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว และจัดนิทรรศการ “การอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ และพระอรหันตธาตุของ พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะ” จากพิพิธภัณฑ์สถาน



แห่งชาติอินเดียมาประดิษฐานเป็นการชั่วคราว ณ ประเทศไทย มีผู้เข้าร่วมสักการะ จำนวน 375,429 ราย

2.3) กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีปีใหม่เมือง

ระหว่างวันที่ 11-16 เมษายน 2567 ร่วมสืบสานวัฒนธรรมล้านนา และชมดอกเอื้องสายพันธุ์ต่าง ๆ และไม้กลุ่มสี เช่น อินทนิล ราชพฤกษ์ มีกิจกรรมประกอบด้วยการสรงน้ำพระพุทธรูปเพื่อความเป็นสิริมงคล ไหว้พระขอพรตามจุดสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสวนพร้อมกระเช้าดอกไม้ไหว้พระสาธิตการทำตุ๋งไล่หนู ตุ๋ง 12 ราศี สาธิตการทำโคมสี่สັນปีใหม่เมืองจากหน่วยงานภาคี (MOU) สาธิตการเทียนหอมดอกไม้มงคลและยาตามสมุนไพรเขย่า โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,933 ราย มีรายได้ 265,422.34 บาท



2.4) Green Season ฤดูฝนชมปทุมมาหรือทิวลิปสยาม ดอกไม้ราชินีป่าฝน

ชมความงามของดอกปทุมมามากกว่า 20 สายพันธุ์ ที่ได้รวบรวมจัดแสดงมากที่สุดในภาคเหนือ เช่น สกาเรต พลอยชมพู นกแก้ว เชียงรายสโนว์ ทวิตเตอร์ ช็อคโกแลต ลานนาสโนว์ ชมพูมะลิ กีโมโน ฯลฯ จัดขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2567 มีกิจกรรมไฮไลท์ได้แก่ ชมความงาม

บานสะพรั่งกับดอกไม้ช่วงฤดูฝน อาทิ ดอกปทุมมา ดอกดอนญ่า ควีนสิริกิติ์ ดอกเสี้ยนฝรั่ง ชมความงามของกล้วยไม้ทั้งพันธุ์แท้ และพันธุ์ลูกผสม ชัมไม้ใบที่สวยงามหลากหลายกว่า 400 สายพันธุ์ วน เรือนร่มไม้ และ Sky walk ดอกบัวหลากหลายสายพันธุ์เริ่มออกดอกชูช่อรับสายฝน โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้รับบริการ และนักท่องเที่ยว จำนวน 19,358 ราย มีรายได้ จำนวน 3.13 ล้านบาท



2.5) การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้

ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา 5 แห่ง เพื่อพัฒนาผู้เรียน ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ สาระวิชาการงานอาชีพ และสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน 2/2566 โรงเรียนละไม่เกิน 16 ชั่วโมง จากการประเมินผลนักเรียนที่เข้าเรียนรู้ทั้งหมด 183 ราย พบว่า นักเรียนมีผลประเมินคะแนนความรูีก่อนเรียน 4.04/10 หลังเรียน 8.74/10 มีผลประเมินความพึงพอใจผู้เข้าเรียนรู้ในระดับดีมาก (93.79%)

จัดกิจกรรมค่าย “ปลูกรักนักอนุรักษ์ตัวน้อย” ให้แก่เยาวชนและครอบครัวได้สำรวจ ศึกษา และทำกิจกรรมเชิงธรรมชาติทั้งพืช แมลง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีเกษตร มีผู้เรียนรู้ 243 ราย

จัดกิจกรรมมัคคุเทศก์น้อย มีนักเรียนโรงเรียนบ้านสันป่าสัก ม.1-ม.3 เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 12 ราย นักเรียนมีผลประเมินคะแนนความรูีก่อนร่วมกิจกรรม 3.18/10 หลังร่วมกิจกรรม 7.27/10 มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับดีมาก (92.00%)

กิจกรรมแพ็คเกจเรียนรู้/อบรม/ศึกษาดูงาน (แบบหมู่คณะ) ภายในและนอกพื้นที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ทั้งแบบลงมือปฏิบัติทำกิจกรรมเรียนรู้ต่าง ๆ แบบมีวิทยากรบรรยายนำชม และแบบทัศนศึกษาตามอัธยาศัย มีผู้เรียนรู้ทั้งหมดกว่า 48,000 ราย

กิจกรรมเดินสวนกับคนสวน (Walking Tour) ตั้งแต่ธันวาคม 2566 - กุมภาพันธ์ 2567 จำนวน 4 ครั้ง ให้ผู้ที่สนใจได้เรียนรู้และใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ ตั้งแต่วิธีเพาะพันธุ์ วิธีการดูแล จนถึงสถิติวิธีการปลูก พร้อมเรียนรู้แหล่งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ เผยแพร่องค์ความรู้ และสัมผัสธรรมชาติอันร่มรื่นกับเส้นทางการเรียนรู้ภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 16 ราย

ส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ ผ่านเพจราชพฤกษ์ สคูล Rajapruek School และเพจอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ซึ่งมีผลประเมินความพึงพอใจสื่อเรียนรู้ออนไลน์ในระดับดีมาก



โครงการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรในสถานศึกษา



ค่าย Natural Science Camp “ห้องเรียนต้นไม้ใหญ่”



2.6) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่แหล่งเรียนรู้มาตรฐาน อุทยานหลวงราชพฤกษ์พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและคุณภาพการให้บริการ ตลอดจนการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และได้รับรางวัลต่าง ๆ ดังนี้

มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (Thailand MICE Venue Standard : TMVS) โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) โดยเป็นการขอต่ออายุการรับรอง มีระยะเวลาการรับรอง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2567-2569 2 ประเภท คือประเภทสถานที่จัดกิจกรรมพิเศษ (ลานเวทีวัฒนธรรม) และประเภทห้องประชุม (ห้องชัยพฤกษ์ ห้องราชพฤกษ์ 2 และห้องกาสะลอง)

มาตรฐานสถานที่จัดงานอาเซียน (ASEAN MICE Venue Standard: AMVS) (Event Venue) ประเภทสถานที่จัดกิจกรรมพิเศษ (ลานราชภัฏรักษาบท) โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ซึ่งมีระยะเวลาการรับรอง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2567-2569

มาตรฐานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน STGs 5 ดาว จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในโครงการ STAR: Sustainable Tourism Acceleration Rating ที่ผ่านการรับรอง 16 เป้าหมาย (จากทั้งหมด 17 เป้าหมาย) ว่าเป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธรรมาภิบาล มีระยะเวลาการรับรอง 2 ปี (ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2567 - 15 พฤษภาคม 2569)

มาตรฐานสำนักงานสีเขียว (Green office) ระดับดีเยี่ยม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มีระยะเวลาการรับรอง 3 ปี (ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2567 - 4 มิถุนายน 2570)

โรงแรมราชพฤกษ์เพลส (Rajapruek Place) ได้รับรางวัล “Green Hotel 2567” ระดับดีเยี่ยม (เหรียญทอง) จากโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสัญลักษณ์การันตีโรงแรมที่มีความใส่ใจสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มาตรฐานการบริการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในพื้นที่



3.2 การพัฒนางานด้านบริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์เพื่อการยกระดับสู่สวนพฤกษศาสตร์สากล

อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพ ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และเตรียมความพร้อมรองรับการยกระดับสู่สวนพฤกษศาสตร์สากล เพื่อให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งอนุรักษ์ วิจัย รวบรวมและจัดแสดงความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญในระดับนานาชาติ โดยดำเนินการรวบรวมพรรณไม้ ตั้งแต่ปี 2558-2567 จำนวนทั้งสิ้น 23,831 รายการ มีการรวบรวมเพิ่มเติมจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,500 รายการ ได้แก่ (1) กล้วยไม้ 323 รายการ (2) ไม้ดอก 95 รายการ (3) เฟิน 82 รายการ (4) พืชทะเลทราย/ไม้อวบน้ำ 323 รายการ (5) สมุนไพร 1 รายการ (6) ไม้ใบประดับ 1,340

รายการ (7) ไม้ต้น 66 รายการ (8) ไม้เนื้อ 101 รายการ (9) ปาล์ม 1 รายการ (10) พืชกินแมลง 32 รายการ (11) พืชผัก 134 รายการ และ (12) ไม้ผล 2 รายการ

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินการขอรับรองมาตรฐานสากลสวนพฤกษศาสตร์ในระดับนานาชาติจาก Botanic Gardens Conservation International (BGCI) โดย ดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน 10 ด้าน 15 เป้าหมาย และได้เข้าเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์อนุรักษ์นานาชาติ Botanic Gardens Conservation International (BGCI) มีระยะเวลาการรับรอง 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2567 – 16 พฤศจิกายน 2568)

3.3 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ตั้งเป้าหมายมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนใน พ.ศ. 2570 ซึ่ง สวพส. ผ่านการตรวจรับรองและขึ้นทะเบียน “คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร” (Carbon Footprint of Organization: CFO) ตามมาตรฐานและข้อกำหนด ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ได้แก่

ประเภทที่ 1 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางตรง 827 tonCO₂e

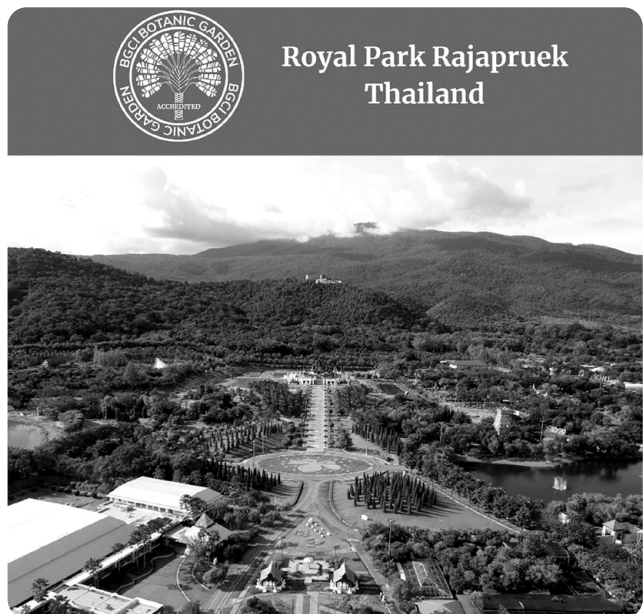
ประเภทที่ 2 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการใช้พลังงาน 1,005 tonCO₂e

ประเภทที่ 3 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากแหล่งอื่น ๆ 1,344 tonCO₂e

โดยมีปริมาณการกักเก็บในกรณีฐานรวมทั้งหมด 11,392.78 tonCO₂e ซึ่งได้รับ Certificate Standard TGO Guidance of the Carbon Footprint for Organization เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2567

นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาวิจัยการจัดการไม้ยืนต้นเพื่อเพิ่มศักยภาพการดูดกลืนและการกักเก็บคาร์บอนในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ได้ประเมินการกักเก็บคาร์บอนในมวลชีวภาพของต้นไม้และพื้นที่สีเขียวจากต้นไม้มากกว่า 11,000 ต้น เพิ่มพื้นที่ปลูกป่าชุมชนเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน กว่า 26 ไร่

สวพส. เป็น 1 ใน 125 องค์กร ในการมุ่งสู่การเป็น “องค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก” ได้รับการรับรองโดย Climate Action Leading Organization ซึ่งเป็นองค์กรที่แสดงความเป็นผู้นำในการจัดการและรับผิดชอบ



ต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กรผ่านการแสดงเจตนารมณ์ที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่คาร์บอนนิวทรัลในระดับองค์กร โดยมีกิจกรรมการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น การเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าประหยัดไฟ การปรับปรุงระบบปรับอากาศ (เปลี่ยนเครื่องเก่าที่ชำรุดเป็น inverter) การลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การบริหารจัดการขยะและส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยหมักในพื้นที่เพื่อใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น และกิจกรรมการเพิ่มศักยภาพการดูดกลืนและกักเก็บก๊าซเรือนกระจกของต้นไม้และพื้นที่สีเขียว อาทิ การปลูกป่าชุมชน การดำเนินงานนิเวศบริการโดยส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์ ดูแลป่า เป็นต้น

นอกจากนี้ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ CALO ระดับดีเด่น ในการเป็นองค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก ประจำปี 2567 ภายใต้เครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย โดยเป็น 1 ใน 5 องค์กรภาครัฐ ที่ผ่านการรับรองผลการประเมิน การดำเนินงานด้านการตรวจวัด การลด และชดเชย ทั้งนี้ สวพส. จะนำข้อมูลดังกล่าวไปสู่การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึกและร่วมวางแผน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานที่มีส่วนช่วยลดปริมาณการ ปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสนับสนุนในการบรรลุเป้าหมายของ สวพส. ที่จะเป็้องค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนและ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ต่อไป



สวพส. รับโล่ประกาศเกียรติคุณองค์กรผู้นำด้านการจัดการ ก๊าซเรือนกระจก ประจำปี 2567 (Climate Action Leading Organization: CALO) ระดับดีเด่น จากคณะกรรมการเครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย (Thailand Carbon Neutral Network: TCNN)

3.4 การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้กับหน่วยงาน ภายในประเทศและนานาชาติ

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับศูนย์ปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีอวกาศ ภูมิสารสนเทศและวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพอากาศ ที่ดีแห่งเอเชีย (Airo TEC) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อร่วมกันดำเนินการพัฒนาพื้นที่ปลอดฝุ่นภายในอุทยานหลวง ราชพฤกษ์และสนับสนุนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับฝุ่น PM 2.5 ให้กับผู้รับบริการของอุทยานหลวง ราชพฤกษ์ สวพส. ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร สถานการณ์การเตือนภัยต่าง ๆ จากฝุ่นควัน เพื่อที่จะ สามารถเฝ้าระวังและนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ



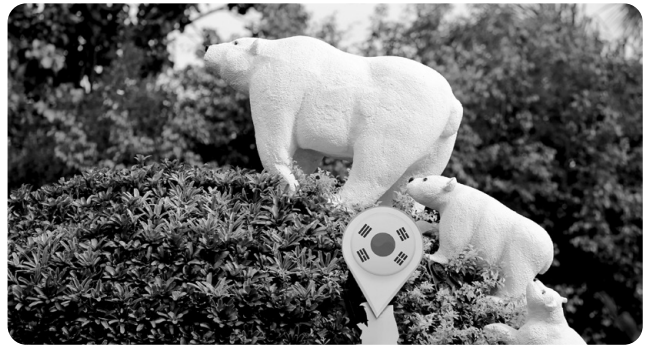
ลงนามความร่วมมือเพื่อปรับปรุงสวนหิมาลายัน แห่งสันติภาพ (The Himalayan Garden of Peace) แห่ง ราชอาณาจักรภูฏาน ที่ตั้งอยู่ภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยนายวิรัตน์ ปราสาทบุคซ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา พื้นที่สูง และ Mr. Kinzang Dorji เอกอัครราชทูตวิสามัญ ผู้มีอำนาจเต็มแห่งราชอาณาจักรภูฏาน ประจำประเทศไทย และ ผู้แทนถาวรประจำคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคม แห่งเอเชียแปซิฟิก เป็นผู้แทนลงนามของแต่ละฝ่าย ณ สถาน เอกอัครราชทูตภูฏาน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2567 เพื่อให้การบำรุงรักษาเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม ตามวัฒนธรรม โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันดำเนินการปรับปรุง



ซ่อมแซม ดูแลรักษาสวนนานาชาติประเทศเกาหลีในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ รวมทั้งถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการดูแลสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ภายในสวนหิมาลายแห่งชาติภาพแห่งราชอาณาจักรเกาหลีให้มีความคงทน แข็งแรง และสวยงามตามแบบอารยสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมแห่งราชอาณาจักรเกาหลี

มูลนิธิไม้ดอกไม้ประดับนานาชาติโกยาง ประเทศเกาหลีใต้ (GIFF) ร่วมจัดแสดงประติมากรรมไม้ดอกไม้ประดับในแนวคิด “การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน” ในเทศกาลชมสวน 2566 “แอ่วสุขใจ...I wanna be(e)” เพื่อสื่อถึงภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติ ส่งผลให้ธารน้ำแข็งละลาย ถิ่นที่อยู่อาศัยของหมีขั้วโลก และสัตว์ต่าง ๆ ลดลง ขณะเดียวกันอุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ร่วมจัดแสดงพรรณไม้ บุปผาผสมพันธุ์ และศึกษาดูงานเรื่อง

การจัดสวน ระหว่างวันที่ 23-29 เมษายน 2567 ณ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ โดยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ สพวส. และเจ้าหน้าที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ร่วมหาหรือการสร้างความร่วมมือในอนาคตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงาน International Horticulture Goyang Korea 2024 (IHK2024) ซึ่งจัดภายใต้แนวคิด Flower in the Earth ได้มีการจัดแสดงพรรณไม้แปลกและพรรณไม้หายาก โดยได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้เข้าชมงาน



3.5 การสร้างรายได้เพื่อความยั่งยืน

เพื่อให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์สามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงได้พัฒนาการหารายได้จากแหล่งรายได้ที่มีศักยภาพ เช่น การให้บริการจัดเลี้ยงประชุมสัมมนาทั้งแบบ indoor และ outdoor โรงแรมราชพฤกษ์เพลส การสร้างคุณค่าและเพิ่มมูลค่าจากความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาสินค้าและบริการจากฐานทรัพยากรที่มีอยู่ตอบโจทย์แต่ละกลุ่มเป้าหมาย บัตรแพ็คเกจร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สามารถสร้างรายได้ให้แก่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ มูลค่ารวมกว่า 42.48 ล้านบาท โดยมีแหล่งรายได้ ประกอบด้วย (1) รายได้จากการจำหน่ายบัตร (2) รายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการ (3) รายได้จากการสนับสนุน และ (4) รายได้อื่น ๆ

ทำให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อุทยานหลวงราชพฤกษ์สามารถให้บริการและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้เข้าเรียนรู้และเข้าชมใน 58 แหล่งเรียนรู้ มากถึง 799,327 ราย สร้างรายได้ 42.48 ล้านบาท มีการรวบรวมพรรณไม้และความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้นเป็น 23,831 รายการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.20 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้



HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)



ผลการดำเนินงาน

ด้านการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง
เพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง



ผลการดำเนินงาน

ด้านการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง
เพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือ สวพส. ดำเนินการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงที่อยู่ห่างไกล ทุรกันดาร ด้วยการขยายผลความสำเร็จงานโครงการหลวง มุ่งสืบสาน รักษา ต่อยอดงานโครงการหลวง ภายใต้แนวปฏิบัติสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก (UNGPs on AD) ขยายผลสำเร็จสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงที่ห่างไกลและทุรกันดารของประเทศไทย ให้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกภาคเกษตร แก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูงภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดและไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้ได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค สนับสนุนชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ด้วยการมี

ส่วนร่วมของชุมชน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยพัฒนาเชิงพื้นที่แบบองค์รวมที่มุ่งเน้นการแก้ไขตรงสาเหตุที่แท้จริง ร่วมบูรณาการกับทุกภาคส่วน เป็นชุมชนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง สำหรับชุมชนอื่น ซึ่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์ **“ชุมชนบนพื้นที่สูงอยู่ดีมีสุข ด้วยงานวิจัยและพัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอดงานโครงการหลวง”** ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 การดำเนินงานของ สวพส. ได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนบนพื้นที่สูงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสำคัญในแผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ดังนี้

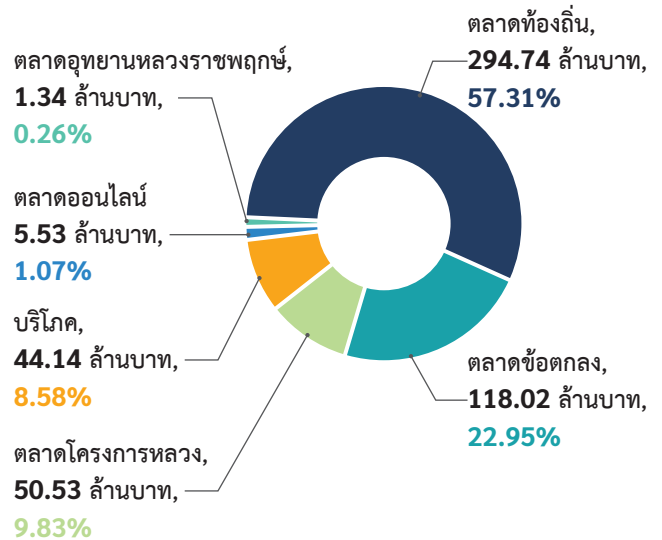


การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง เพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ 85,333 ราย ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับระบบการเกษตรเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการบริหารงานด้านการตลาด 19,962 ราย ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จาก 11 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ พืชผัก ไม้ผล ชาและกาแฟ พืชไร่ ปศุสัตว์และประมง ท่องเที่ยว พืชท้องถิ่น ไม้ดอก ผลิตภัณฑ์แปรรูป หัตถกรรม และอื่น ๆ จำหน่ายผ่านตลาดท้องถิ่น ตลาดข้อตกลง ตลาดโครงการหลวง ตลาดออนไลน์ ตลาดอุทยานหลวงราชพฤกษ์ และบริโภค สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรวมมูลค่า 514.31 ล้านบาท

**ตารางแสดงปริมาณผลผลิตและรายได้
ของเกษตรกรจากการปรับระบบการเกษตร
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ในปีงบประมาณ 2567**

กลุ่มผลิตผล/ ผลิตภัณฑ์	ปริมาณ ผลผลิต	รายได้ (บาท)
1. พืชผัก	5,395,698 กก.	149,260,056
2. ชาและกาแฟ	1,725,208 กก.	103,341,082
3. ไม้ผล	3,931,838 กก.	116,264,092
4. พืชไร่	6,276,752 กก.	80,219,736
5. ปศุสัตว์และประมง	199,865 ตัว/กก.	19,841,726
6. พืชท้องถิ่น	831,643 กก.	12,972,355
7. ท่องเที่ยว	220,388 ราย	11,375,800
8. แปรรูปผลิตภัณฑ์	27,769 ชิ้น	5,474,528
9. ไม้ดอก	839,474 ต้น/กระถาง	4,859,496
10. หัตถกรรม	19,257 ชิ้น	3,638,909
11. อื่น ๆ	8,555 หน่วย	7,057,271
รวม	19,476,447 หน่วย	514,305,051

**แผนภาพแสดงรายได้
ของเกษตรกรจากการปรับระบบการเกษตร
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ในปีงบประมาณ 2567
จำแนกตามประเภทตลาด**



ผลจากความสำเร็จจากการดำเนินงานขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง ส่งผลให้ สวพส. ได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น ประเภทร่วมใจแก่งจัน 2 รางวัล จากผลงาน “ภูมิปัญญา (หัตถกรรม) แก่งจัน คนบนดอย” พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน จากการสร้างมูลค่าเพิ่มจากภูมิปัญญาชนเผ่า ทำให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมย้อมสีธรรมชาติบ้านปางแดงใน ได้รับพระราชทานลายผ้า “ผ้ามัดหมี่ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” จากพระเมตตาของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ผ่านกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบในการปักลายบนผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ให้สร้างสรรค์งานหัตถกรรม และสืบสานอนุรักษ์อัตลักษณ์และวัฒนธรรมชนเผ่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ปรับเปลี่ยนแนวความคิด หันมาต่อยอดภูมิปัญญาของชนเผ่าตนเอง เพิ่มคุณค่าและมูลค่าด้วยการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ ทำให้คนรุ่นใหม่ปรับเปลี่ยนความคิดที่จะย้ายถิ่นฐาน และเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในชุมชน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการสร้างลวดลายหัตถกรรมจากภูมิปัญญาดั้งเดิม สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ก่อให้เกิดความผูกพันของสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะผู้หญิง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ นอกจากนี้ หัตถกรรมชนเผ่าทำจากวัสดุทางธรรมชาติ ยังสอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน อีกผลงานที่ได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมี



ส่วนร่วม ระดับดีเด่น ประเภทร่วมใจแก่งจัน คือ ผลงาน “ไม้ผลกินได้ สร้างป่า สร้างเงิน แก่งจัน คนสะเนี่ยน” พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสะเนี่ยน ที่มีรูปแบบการดำเนินงานตามแนวทางโครงการหลวงที่เน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน ร่วมบูรณาการขับเคลื่อนการทำงานทุกภาคส่วนเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาคความยากจนปัญหาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกมิติ ด้วยการปรับเปลี่ยนอาชีพด้วยการปลูกไม้ผลหลากหลายชนิด ที่สามารถสร้างรายได้ต่อครัวเรือนที่สูงกว่าเส้นความยากจน สถิติคนจน ในตำบลสะเนี่ยนลดลง พัฒนาการตลาดและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทำให้สร้างโอกาสในการเข้าถึงการบริการภาครัฐ เกิดผลกระทบสำคัญช่วยลดพื้นที่เขาหัวโล้นจังหวัดน่านและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตต้นน้ำลำธารสำคัญของประเทศ





สวพส. ได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จากผลงาน “Smart Farm คนจน ต้นเชื่อนสิริกิติ์” เป็นผลงานที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เกษตรไปเป็นแปลงตัวอย่างระบบเกษตรแบบปรารถนาที่ได้รับการยอมรับจากทั้งคนในชุมชนและนอกชุมชน และเป็นแปลงเรียนรู้ให้กับบุคคลภายนอก ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่แบบเห็นผลเป็นรูปธรรม เกิดความเชื่อมั่นต่อการทำเกษตรตามแนวทางโครงการหลวง ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขยายผลไปยังชุมชนอื่น ๆ ช่วยพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรมให้แก่ครัวเรือนอื่นในชุมชน เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยกระจายการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาคนนานทั้งในอำเภอนาหมื่นและอำเภอนาน้อยที่เข้าไม่ถึงโอกาสให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

มีความสุข มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งลดผลกระทบการปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำ สามารถฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นน้ำของเขื่อนสิริกิติ์ให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ สวพส. ยังได้รับรางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทขับเคลื่อนเห็นผล จากผลงาน “ผู้นำสตรี สิทธิเท่าเทียมชาย” เป็นการลดความเหลื่อมล้ำ ลดความไม่เสมอภาคระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ผู้หญิงสามารถมีบทบาทสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก มีสถานภาพและศักดิ์ศรีแบบเพศชาย ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนาพื้นที่สูงได้ จากการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพบนพื้นที่สูง พบว่า กลุ่มผู้นำหญิงได้มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานรัฐและเอกชน สามารถระดมทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้หญิงได้รับการยอมรับในชุมชนและมีบทบาทเป็นผู้นำในการดูแลครอบครัวและตัดสินใจมากขึ้น ทำให้มีความเข้มแข็ง ลดอัตราการพึ่งพิงและความเหลื่อมล้ำในสังคม ได้รับการเสริมสร้างพลังและโอกาสที่เท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้ที่หลากหลาย เข้าใจปัญหาเชิงระบบมากขึ้น ชุมชนบนพื้นที่สูงมีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งมากขึ้น และผู้หญิงมีโอกาสเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพบนพื้นที่สูง มีบทบาททางการเมืองท้องถิ่น เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมรับการพัฒนาได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น



การพัฒนาชุมชนเป้าหมายและการกระจายการพัฒนา

จากแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดพื้นที่กลุ่มเป้าหมายในการเข้าดำเนินงาน รวม 3,230 กลุ่มบ้าน แบ่งเป็นพื้นที่โครงการหลวง 500 กลุ่มบ้าน ส่วนที่เหลือจำแนกเป็น 3 กลุ่มพื้นที่ตามลักษณะของการเข้าดำเนินงาน ได้แก่ (1) **กลุ่มพื้นที่ 1 กลุ่มบ้านที่พัฒนาแบบโครงการหลวงโดยสมบูรณ์** ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เป็นกลุ่มบ้านที่มีการตั้งสำนักงานในพื้นที่และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำจำนวน 44 แห่ง 616 กลุ่มบ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 28 อำเภอใน 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์ ประชากรในชุมชนเป้าหมาย 72,666ครัวเรือน 293,501 ราย (2) **กลุ่มพื้นที่ 2**

กลุ่มบ้านที่พัฒนาในบางกิจกรรมโดยการร่วมมือกับบางหน่วยงานและภาคเอกชน โครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน 129 กลุ่มบ้าน โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง จำนวน 795 กลุ่มบ้าน รวมทั้งกลุ่มบ้านที่มีปัญหาหรือเป้าหมายการพัฒนาเฉพาะด้านอื่น ๆ จำนวน 190 กลุ่มบ้าน และ (3) **กลุ่มพื้นที่ 3 กลุ่มบ้านเครือข่ายการเรียนรู้** จำนวน 1,000 กลุ่มบ้าน

โดยปัจจุบัน สวพส. ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนเป้าหมายบนพื้นที่สูงไปแล้วกว่า 2,597 กลุ่มบ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.76 ของกลุ่มบ้านบนพื้นที่สูงในประเทศไทย



ขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)
ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ สวพส., 2567

1. การยกระดับชุมชนเป้าหมายกลุ่มพื้นที่ 1

การยกระดับชุมชนเป้าหมายกลุ่มพื้นที่ 1 แบ่งระดับการพัฒนาหมู่บ้านออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบ้านระดับ A กลุ่มบ้านระดับ B กลุ่มบ้านระดับ C และกลุ่มบ้านระดับ D พิจารณาผลจากการยกระดับการพัฒนาด้วยตัวชี้วัดสำคัญ 10 ตัวชี้วัด ดังนี้



ตัวชี้วัดระดับการพัฒนาชุมชน

ตัวชี้วัด	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1	ประชาชนในชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และมีเกษตรกรหรือผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา
ตัวชี้วัดที่ 2	ชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และสนับสนุนการประกอบอาชีพ เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค และโรงรวบรวมผลผลิต และมีมาตรการดูแลรักษา
ตัวชี้วัดที่ 3	ครัวเรือนนำร่องที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริม ที่สามารถเป็นแปลงเรียนรู้ หรือแปลงสาธิตของชุมชน
ตัวชี้วัดที่ 4	ชุมชนมีแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสมกับชุมชนและการดำเนินกิจกรรมตามแผน
ตัวชี้วัดที่ 5	ครัวเรือนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน (land used planning)
ตัวชี้วัดที่ 6	ครัวเรือนส่วนใหญ่ของชุมชนได้รับการพัฒนา และส่งเสริมด้านอาชีพ
ตัวชี้วัดที่ 7	ชุมชนมีสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้
ตัวชี้วัดที่ 8	ครัวเรือนส่วนใหญ่ในชุมชนที่รายได้สูงกว่าเส้นความยากจน
ตัวชี้วัดที่ 9	ชุมชนสามารถจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ และการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติได้
ตัวชี้วัดที่ 10	ผลการพัฒนาโดยรวมของชุมชนสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ มีการยอมรับและสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ และมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนา



จากการสร้างกลไกความร่วมมือและสนับสนุนงบประมาณกับภาครัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งการจัดเวทีประชุมบูรณาการแผนการปฏิบัติงานประจำปี ประชุมคณะทำงานในระดับอำเภอและจังหวัด การพัฒนาช่องทางสนับสนุนงบประมาณและกำหนดโครงสร้างแผนงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มบ้านบนพื้นที่สูงด้วยระบบ GIS Portal การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการติดตามแผนผลการ

ดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูง อย่างยั่งยืน ส่งผลให้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ชุมชนเป้าหมายในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 616 กลุ่มบ้านได้รับการยกระดับและมีการกระจายการพัฒนาตามปัญหาความต้องการและภูมิสังคมของชุมชน แบ่งเป็นกลุ่มบ้านระดับ A จำนวน 106 กลุ่มบ้าน กลุ่มบ้านระดับ B จำนวน 261 กลุ่มบ้าน และกลุ่มบ้านระดับ C จำนวน 249 กลุ่มบ้าน

ผลการยกระดับการพัฒนาพื้นที่สูงเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

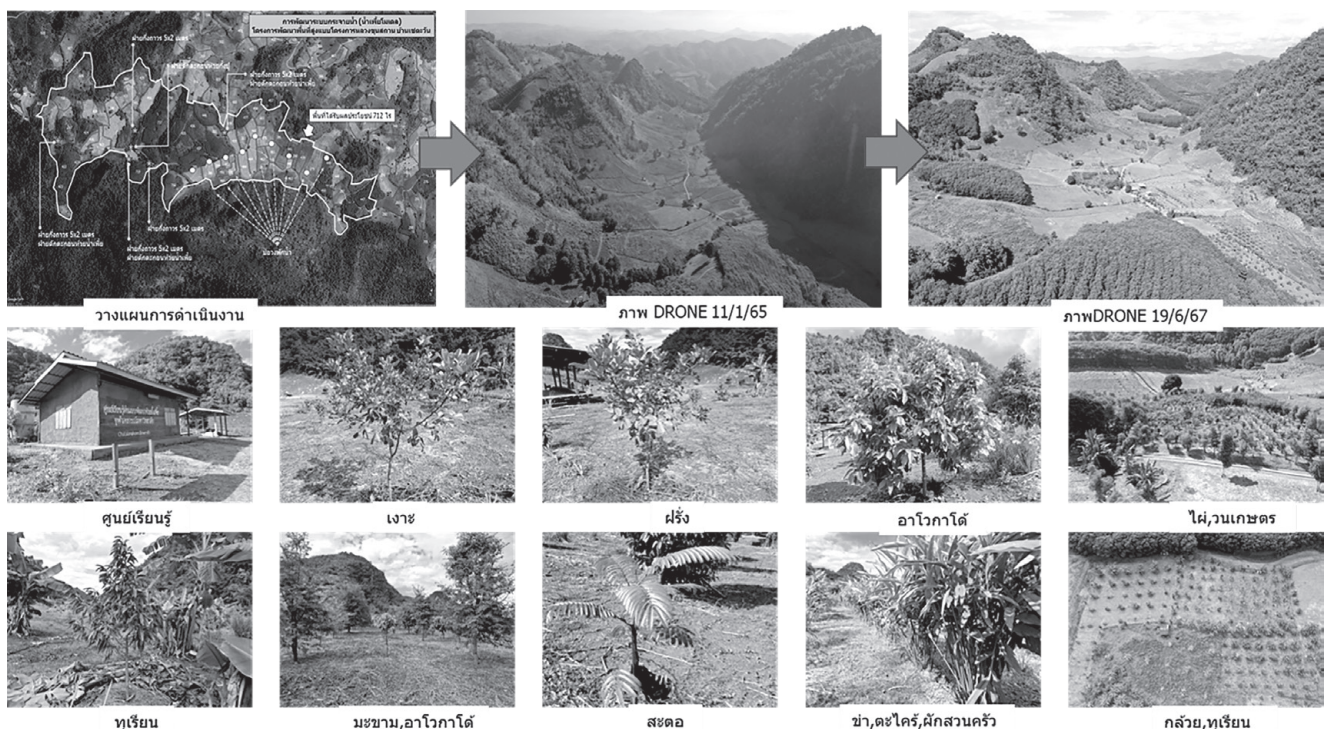
กลุ่มพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง	ระดับการพัฒนาหมู่บ้าน				
	A	B	C	D	รวม
กลุ่มที่ 1 ลุ่มน้ำปิง	24	56	20	-	100
กลุ่มที่ 2 ลุ่มน้ำโขงเหนือ	25	45	83	-	153
กลุ่มที่ 3 ลุ่มน้ำน่าน	31	44	16	-	91
กลุ่มที่ 4 ลุ่มน้ำสาละวิน	26	116	130	-	272
รวม	106	261	249	-	616

ลุ่มน้ำปิง 16 แห่ง: ปากกล้วย แม่มะลอ ปางหินฝน ปางมะโฮ ปางแดงใน ห้วยเป้า โหล่งซอด ป่าเกียะใหม่ ห้วยโป่งพัฒนา ฟ้าสวย ดอยปู่ย ผาแตก ป่าแปผาแดง ห้วยน้ำขาว และคลองลาน

ลุ่มน้ำโขงเหนือ 3 แห่ง: วาวี แม่สลอง และห้วยก้างปลา

ลุ่มน้ำน่าน 11 แห่ง: ขุนสถาน ถ้ำเวียงแก น้ำแขวง น้ำเค็ม น้ำแบ่ง บ่อเกลือ ปางยาง โป่งคำ แม่จริม วังไผ่ และสะเนียน

ลุ่มน้ำสาละวิน 14 แห่ง: แม่สลอง พบพระ ผาผึ้ง-ศรีศิริรักษ์ สบโขง สบเมย แม่สามแลบ แม่แฮหลวง ขุนดินน้อย ห้วยน้ำเย็น ห้วยฮะ ผิปานเหนือ ห้วยแห้ง แม่ระมิดหลวง และห้วยเขย่ง



ตัวอย่างการปรับระบบเกษตร บ้านเชตะวัน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงขุนสถาน จังหวัดน่าน

1.1 การพัฒนาอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตร แก่เกษตรกรให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน

เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ 68,245 ราย ได้รับการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับระบบการเกษตรเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการด้านการตลาด 19,306 ราย ส่งผลให้เกษตรกร มีรายได้จาก 11 ผลิตภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ พืชผัก ไม้ผล ชา และกาแฟ พืชไร่ ปศุสัตว์และประมง ท่องเที่ยว พืชท้องถิ่น ไม้ดอก ผลิตภัณฑ์แปรรูป หัตถกรรม และอื่น ๆ จำหน่าย ผ่านตลาดท้องถิ่น ตลาดข้อตกลง ตลาดโครงการหลวง ตลาดออนไลน์ ตลาดอุทยานหลวงราชพฤกษ์ และบริโภค

สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูง แบบโครงการหลวง 44 พื้นที่ รวมมูลค่า 507.32 ล้านบาท

ทั้งนี้ ยกระดับการผลิตสู่ระบบเกษตรเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมและพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลผลิตของเกษตรกร ภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย โดยมีเกษตรกรในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ได้รับการรับรอง มาตรฐานอาหารปลอดภัย 4,084 ราย คิดเป็นมูลค่า 196.28 ล้านบาท ประกอบด้วย การรับรองแหล่งผลิตมาตรฐาน อาหารปลอดภัย (GAP) จำนวน 3,588 ราย มูลค่า 179.79 ล้านบาท และการรับรองแหล่งผลิตมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ประเทศไทย (Organic Thailand) จำนวน 496 ราย มูลค่า 16.48 ล้านบาท



การบริหารจัดการระบบเกษตรอินทรีย์ ด้วย 1 คนทำงาน

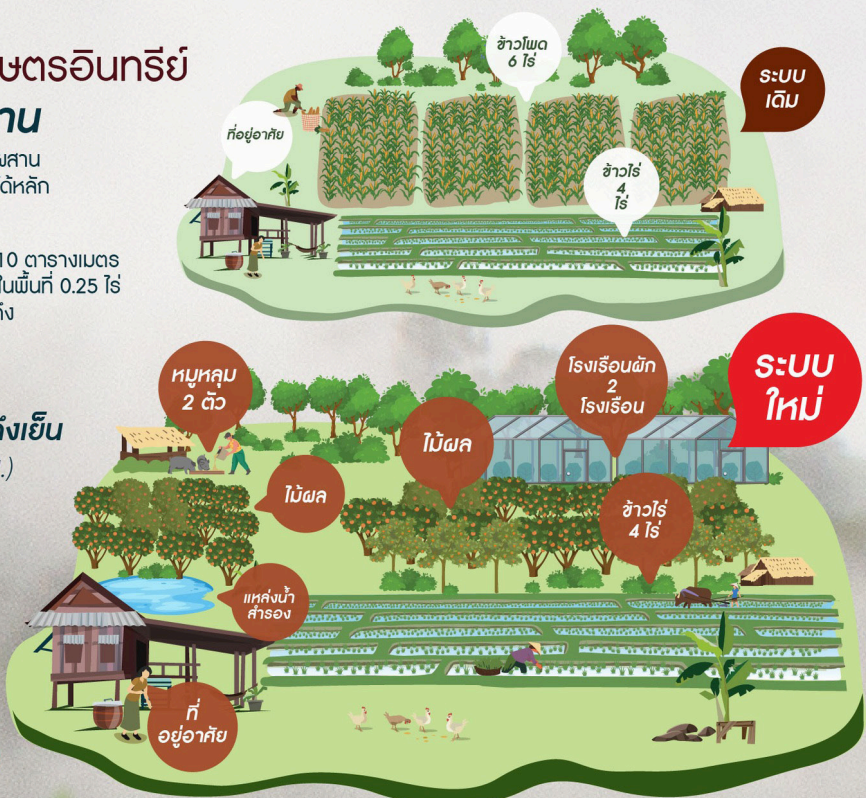
จากข้าวโพดสู่ระบบเกษตรแบบผสมผสาน
ที่พืชผักอินทรีย์ในโรงเรือนเป็นรายได้หลัก
เสริมด้วยหมูหลุมและไม้ผล

จัดการคอกหมูขนาดเริ่มต้น 2 ตัว ในพื้นที่ 6-10 ตารางเมตร
ปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือนและแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ 0.25 ไร่
ดูแลแปลงไม้ผล 4 ไร่ ได้อย่างทั่วถึง

ใช้เวลา 7 ชั่วโมง/วัน

วางแผนการทำงานเป็นกิจวัตรเช้าถึงเย็น
(8.00-11.00 น. และ 15.00-17.00 น.)

- เปิดระบบน้ำในตอนเช้า ในแปลงผัก 15-30 นาที/วัน ก่อนให้อาหารหมู
- เตรียมอาหารให้หมูเช้าและเย็น 30 นาที/วัน
- ตรวจเช็คแมลง ตอนหญ้า บำรุงต้นผักในโรงเรือน 2-3 ชั่วโมง/วัน
- เก็บเกี่ยวผัก และขนย้ายไปตลาด
- ที่โรงคัดบรรจุ 2-3 ชั่วโมง ทุกๆ 45-50 วัน
- แบ่งเวลาว่างจากงานในโรงเรือน ดูแลแปลงไม้ผลช่วงเช้าและเย็น (ช่วงแดดร้อน)



พึงจำลองสัดส่วนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ 10 ไร่

พึงจำลองสัดส่วนการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการบริหารจัดการระบบเกษตรอินทรีย์ด้วย 1 คนทำงาน

1.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน ในการพึ่งตนเอง และพัฒนาศักยภาพของ ผู้นำเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

สวพส. ส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง รวม 35 แผน และพัฒนาสถาบันเกษตรกรด้านการผลิตและการตลาด ทั้งหมด 108 กลุ่ม ประกอบด้วยสหกรณ์ 11 แห่ง กลุ่มเตรียมสหกรณ์ 7 แห่ง วิสาหกิจชุมชน 62 แห่ง และกลุ่มพึ่งตนเอง 28 แห่ง สมาชิกรวม 4,218 ราย ทุนการดำเนินงานรวม 28.50 ล้านบาท พัฒนาและยกระดับสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้ด้วยตนเอง จำนวน 23 กลุ่ม เชื่อมโยงสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการกระจายสินค้าและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมของสถาบันเกษตรกร พัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ให้กับกลุ่มเกษตรกร 16 แห่ง ส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรครบวงจร (Agricultural Service Provider) โดยเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรสามารถเป็นเจ้าของเครื่องมือเครื่องจักรกลของตนเองพร้อมเป็นผู้ให้บริการด้านธุรกิจเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ (1) สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย จำกัด (2) สหกรณ์การเกษตรพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวาวี จำกัด (3) วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ผลิตผักปลอดภัยแม่จริม (4) วิสาหกิจชุมชนกาแฟดอยกลาง และ (5) ผู้ผลิตกาแฟบ้านห้วยโทน โดยสถาบันเกษตรกรสามารถบริหารจัดการผลผลิตได้ด้วยตัวเอง และพัฒนาสถาบันเกษตรกรตัวอย่างบนพื้นที่สูงที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สถาบันเกษตรกรบนพื้นที่สูงอื่น ๆ ได้ จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สอง จำกัด และ (2) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า

ด้านการพัฒนาผู้นำเกษตรกร สวพส. จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้นำเกษตรกร โดยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน และได้ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรโดยใช้เกณฑ์พื้นฐานที่กำหนด เพื่อพัฒนาและยกระดับให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊ยะ ทั้งหมด 1,101 ราย โดยแบ่งเป็นเกษตรกรที่เป็นต้นแบบ (Smart Farmer Model: SFM) จำนวน 81 ราย



การประชุมกลุ่มเกษตรกร



การเชื่อมโยงสร้างเครือข่าย

เกษตรกรปราดเปรี๊ยะ (Smart Farmer: SF) จำนวน 515 ราย และเกษตรกรที่กำลังพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊ยะ (Developing Smart Farmer: DSF) จำนวน 505 ราย **ถอดองค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้**จากเจ้าหน้าที่และผู้นำเกษตรกร จำนวน 6 เรื่อง ผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ FB คลังความรู้ สวพส. **พัฒนาแปลงของผู้นำเกษตรกรให้เป็นแหล่งเรียนรู้**ด้านการเกษตรมูลค่าสูง จำนวน 473 แปลง โดยมีนักวิชาการรายสาขา เจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่ รวมถึงผู้บริหาร และหน่วยงานบูรณาการเข้าติดตามให้คำแนะนำให้กับเกษตรกรในพื้นที่ต่าง ๆ รวม 1,972 ครั้ง **พัฒนากลุ่มเยาวชน** จำนวน 8 กลุ่ม ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 8 แห่ง (น้ำเค็ม/บ่อเกลือ/ถ้ำเวียงแก้ว/โหล่งขอด/พบพระ/ผาผึ้ง-ศรีศรีรักษ์/แม่สลอง/ปางมะโอ) พัฒนาศักยภาพของเยาวชนและแปลงเกษตรของกลุ่มเยาวชนให้เป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มเยาวชนบนพื้นที่สูง



กลุ่มเยาวชน



การเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ



กิจกรรมกลุ่มเกษตรกร



การมอบรางวัลสมาชิกสหกรณ์ดีเด่น



การมอบรางวัลสมาชิกสหกรณ์ดีเด่น

1.3 การบริหารจัดการพื้นที่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

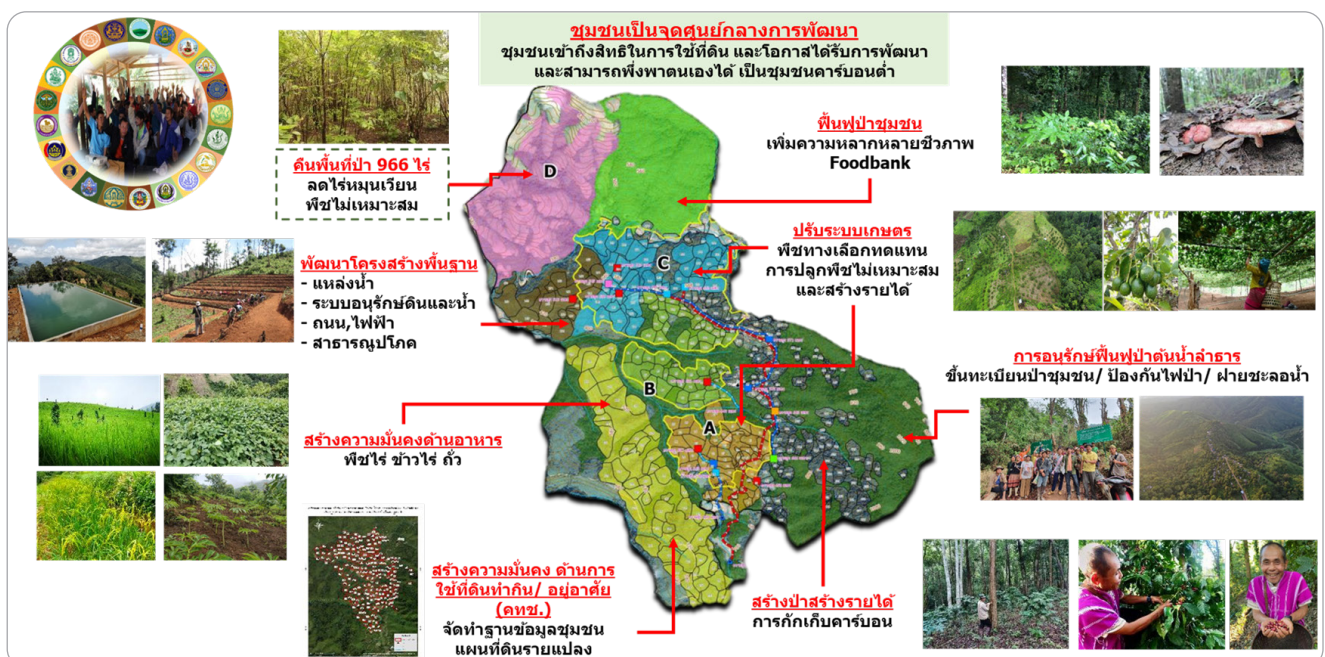
ด้วยพื้นที่ดำเนินงานกลุ่มพื้นที่ 1 ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง 616 กลุ่มบ้าน พื้นที่รวม 6,269,044 ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ดำเนินงานภายใต้เขตพื้นที่ป่าตามกฎหมายกรมป่าไม้ 480 กลุ่มบ้าน เขตพื้นที่ป่าตามกฎหมายกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 72 กลุ่มบ้าน และนอกเขตพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย 64 กลุ่มบ้าน สวพส. ได้จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง กำหนดเขตพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่อยู่อาศัย (Zoning) ปัจจุบัน สวพส. มีฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง 576 กลุ่มบ้าน มีเกษตรกรเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรม 45,171 ราย พื้นที่ 97,637 แปลง โดยได้กำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) เป็นพื้นที่ทำกิน 983,521.98 ไร่ พื้นที่ป่า 1,695,583.28 ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย 32,736.70 ไร่ โดยมุ่งหวังให้ชุมชนเป้าหมายและหน่วยงานนำฐานข้อมูลที่ดินรายแปลงไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และจัดทำแผนยกระดับการพัฒนาชุมชนต้นแบบการปรับระบบเกษตรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

กิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาพื้นที่ต้นแบบด้านการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการผสมผสาน

การปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในไร่นาเกษตรกรรมเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดการเผา PM2.5 รวมถึงการเตรียมการจำหน่ายคาร์บอนเครดิต และสร้างรายได้ จาก Forest Farm รูปแบบป่าสร้างรายได้ การปลูกสวนป่าไม้เศรษฐกิจ 58 ชนิด เพื่อสร้างรายได้ ผลผลิตจากไม้และของป่า ใช้ประโยชน์จากไม้/พืชท้องถิ่นที่มีศักยภาพ พืชอาหาร/พืชสมุนไพร การปรับรูปแบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยมีพื้นที่ต้นแบบภายใต้



กิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน



ตัวอย่างการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning)

พื้นที่ (1) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง แม่เมะล่อ ได้แก่ บ้านแม่วาก และบ้านนาฮ่อง และ (2) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยน้ำขาว บ้านห้วยน้ำขาว และแปลงรวมอินทรีย์ตำบลนาป่า **จัดกิจกรรมอนุรักษ์และฟื้นฟู ป่าต้นน้ำลำธาร** โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จัดทำฝายชะลอน้ำ 10,546 ฝาย 79 ชุมชน จัดทำแนวกันไฟ ป้องกันไฟป่า ระยะทาง 1,019 กิโลเมตร 181 ชุมชน สนับสนุน การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำในชุมชน 2.2 ล้านกล้า ส่งเสริมปลูกพืชท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน 290 ไร่ **เพิ่มพื้นที่สีเขียว** 19,045.28 ไร่ **การแก้ปัญหาการเผาในพื้นที่ การทำเกษตร 254,173 ไร่** ประกอบด้วย (1) การปรับระบบ เกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 93,404 ไร่ (2) การปรับปรุง บำรุงดิน 160,769 ไร่ โดยการไถกลบ 11,029 ไร่ ส่งเสริม การจัดทำคั้นปุ๋ยหมัก 1,030 ไร่ การผลิตปุ๋ยหมักลดการเผา 2,660 ตัน 3,975 ไร่ การผลิตน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ปรับปรุง บำรุง 10,600 ลิตร และการไม่เผาไหม้โดยการปล่อยโค กระบือ เข้าทุ่ง 144,735 ไร่

นอกจากนี้ ได้สนับสนุนการตรวจวิเคราะห์สารเคมี ตกค้างในผลิตผลแบบวิธีมาตรฐาน จำนวน 30 ตัวอย่าง ใน 4 พื้นที่โครงการฯ ปากกล้วย ปางหินฝน ป่าแป๊ะ และแม่จริม สนับสนุนการตรวจวิเคราะห์โลหะหนักในผลิตผล 33 ตัวอย่าง สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ห้องวิเคราะห์สาร จำนวน 27 แห่ง ตรวจสอบ ระบบวิเคราะห์สารฯ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของมูลนิธิ โครงการหลวง 27 แห่ง สนับสนุนโรงขยะพิษ 6 พื้นที่ **ลดช่อง ทางการปนเปื้อนของสารพิษลงสู่สิ่งแวดล้อม และของเสียจาก ห้องปฏิบัติการ (ขยะพิษ) ตรวจวิเคราะห์คุณภาพ** 44 พื้นที่ ดิน 126 ตัวอย่าง น้ำ 52 ตัวอย่าง และตะกอนดิน 44 ตัวอย่าง

1.4 การพัฒนาชุมชนต้นแบบลดโลกร้อนบนพื้นที่สูง (Low Carbon Community) และการจัดการ ทรัพยากรทางการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green)

สวพส. สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนต้นแบบ ลดโลกร้อนบนพื้นที่สูง (LOW CARBON COMMUNITY) ด้วยการ (1) รักษามาตรฐานชุมชนคาร์บอนต่ำและยั่งยืน 13 ชุมชน (2) สนับสนุนกิจกรรมเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาชุมชน ต้นแบบลดโลกร้อนบนพื้นที่สูงเพื่อรับการประเมิน 6 ชุมชน (3) เตรียมความพร้อมชุมชนเพื่อรับการประเมินในปี พ.ศ. 2568 จำนวน 7 ชุมชน (4) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการ

ดำเนินงานด้วยการส่งเสริมอาชีพด้วยการปลูกพืชตามมาตรฐาน อาหารปลอดภัย ส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยหมักทดแทนปุ๋ยเคมี ธรณรงค์และกำกับการใช้ปุ๋ยเคมีให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับชนิดพืชและดิน

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสนับสนุน งาน T-VER ภาคป่าไม้ ร่วมกับสำนักวิจัย จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ (1) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงป่าแป๊ะ อำเภอ แม่แตง เข้าร่วมโครงการ 3 ชุมชน 7,230.59 ไร่ ปริมาณคาร์บอน ที่คาดว่าจะกักเก็บได้เฉลี่ย/ปี 1,952 tca2tg และ (2) โครงการ พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่เมะล่อ อำเภอแม่แจ่ม พื้นที่เข้าร่วมโครงการ 8 ชุมชน 4,347.49 ไร่ ปริมาณคาร์บอน ที่คาดว่าจะกักเก็บได้เฉลี่ย/ปี 2,999 tca2tg



การสร้างความร่วมมือด้านการจัดการทรัพยากรทางการทำการ เกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม



การผลิตปุ๋ยหมัก

สวพส. ได้จัดการทรัพยากรทางการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ตามแนวทาง BCG Model/ Carbon Credit เพื่อลดภาระต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เกษตรกรใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม ลดปริมาณปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชตามหลักการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management: IPM) นอกจากนี้ยัง ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักจากเศษพืชที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตในแปลงนา เพื่อลดการเผาแต่ได้ปุ๋ยหมักปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน 2,660 ตัน มีเกษตรกรได้รับประโยชน์ 524 ราย ลดการปลดปล่อยคาร์บอนที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ถึง 944.16 tonC ผลิตน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงดิน 7,600 ลิตร ไม่เผาเศษวัสดุการเกษตรโดยการนำไปทำพลังงานชีวมวล จัดการเศษวัสดุที่เหลือทางการเกษตร รวมไปถึงเศษซังข้าวโพดในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงทั้ง 44 แห่ง โดยสามารถดำเนินการร่วมกับเกษตรกร 943 รายในพื้นที่ในการไถกลบในพื้นที่มากกว่า 11,029 ไร่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมมาตรฐานการจัดการเชื้อเพลิงที่เหมาะสมตามประกาศของทางราชการ (เผาจัดการเศษพืชในช่วงเวลาที่เหมาะสม) จำนวน 2,000 ไร่ นอกจากนี้ สวพส. ได้ศึกษาวิธีการจัดการเศษซังข้าวโพดด้วยวิธีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกรด้วยการทำชีวมวลอัดเม็ด (White pellet) จากเศษซังข้าวโพดที่มีพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ระลือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อศึกษาถึงแนวทางและความเป็นไปได้ที่จะจัดการเศษพืชที่เหลือใช้ทางการเกษตรแบบครบวงจรต่อไปในอนาคต



เกษตรกรโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

2. การพัฒนาชุมชนเป้าหมายกลุ่มพื้นที่ 2

2.1 โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ได้ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่เฉพาะ โดยพัฒนาแปลงสาธิตและเกษตรกรผู้นำ โดยการใช้รูปแบบการพัฒนาตามแนวทางโครงการหลวง รวมทั้งองค์ความรู้จากงานวิจัย และองค์ความรู้จากโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ 7 จังหวัด เพื่อให้เป็นแปลงต้นแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน

สวพส. ในฐานะหน่วยงานดำเนินการและเลขานุการโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ได้จัดทำร่างแผนปฏิบัติการโครงการรักษาน้ำฯ ระยะที่ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานสำหรับการบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่โครงการ 11 แห่ง ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย 129 กลุ่มบ้าน โดยในปี พ.ศ. 2567 สามารถดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรไปได้ทั้งสิ้น 556 ราย พัฒนากลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่ม พัฒนาบ้านต้นแบบแหล่งเรียนรู้ 3 แห่ง และการขยายผลจากพื้นที่ สามารถสร้างรายได้ที่เกิดจากการส่งเสริมอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ 6.98 ล้านบาท กลุ่มเกษตรกรมีการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนภาครัฐ มีการวางแผนเรื่องการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการนำเงินกลุ่มมาช่วยเหลือเกษตรกรรายใหม่ที่เข้าร่วมโครงการให้มีต้นทุนในการประกอบอาชีพเบื้องต้นอีกด้วย



แปลงโมเดลโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”



รถขนส่งผักโครงการ "รักน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน"



ผักอินทรีย์ในโรงเรือน

2.2 โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวง เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง

โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง ดำเนินงานระบบหุ้นส่วนภายใต้ความร่วมมือของ 3 หน่วยงาน ได้แก่ มูลนิธิโครงการหลวง กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) หรือ กศน.เดิม และ สวพส. มีพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานภาพรวมทั้งหมดใน 14 จังหวัด 72 อำเภอ 200 ตำบล 795 ศตช. ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมดรวม 172,161 ราย โดยการทำงานแบ่งการดำเนินงาน 2 รูปแบบ

1) รูปแบบที่ 1 พื้นที่การเรียนรู้องค์ความรู้โครงการหลวงไปสู่การปฏิบัติ ดำเนินการนำองค์ความรู้โครงการหลวงไปสู่การปฏิบัติ โดยมีกิจกรรมการทำแผนปฏิบัติการร่วมกับการประชุมสัมมนา การอบรม/ศึกษาดูงานและการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในพื้นที่

2) รูปแบบที่ 2 พื้นที่เครือข่ายการเรียนรู้ เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้และการเข้าถึงแหล่งองค์ความรู้ของ สวพส. จากแอปพลิเคชัน LineOA “ของดีบนพื้นที่สูง” และ องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (H-KM) ตลอดจนการส่งสื่อองค์ความรู้สิ่งพิมพ์ (แผ่นพับ หนังสือ คู่มือ) เพื่อให้ครู ศตช. ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังผู้เรียนและนักศึกษาต่อไป

ผลการดำเนินงานสำคัญ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการราย ศตช. ร่วมกันทั้งผู้บริหาร สกร. ครูนิเทศก์ และครู ศตช. เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันในแต่ละปี ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านช่องทางเพจเฟซบุ๊กของโครงการ “ชุมชนชนถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวง” และเพจบุ๊ก “โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้” สำหรับพื้นที่ ศตช. เครือข่ายการเรียนรู้จำนวน 712 แห่ง พัฒนาศักยภาพครู ศตช. เพื่อเพิ่มทักษะองค์ความรู้โครงการหลวงด้วยการอบรมและ



กระบวนการพัฒนาครู ผู้เรียน และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่

ศึกษาดูงาน นอกจากนี้ผู้บริหารและครู ศศช.จำนวน 10 ราย ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตร นพส. 3 ของ สวพส. เพื่อพัฒนา และเพิ่มทักษะของการทำงานตามแบบโครงการหลวงอย่างยั่งยืน จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนและเกษตรกร 2,502 ราย และได้มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในพื้นที่ทั้ง 83 แห่ง ซึ่งครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม **ผลิตสื่อ องค์ความรู้และสื่อประชาสัมพันธ์**เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ และ**จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้/แปลงสาธิต ร่วมกับครู ศศช. 5 แห่ง** ได้แก่ (1) สกร. อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน (2) ศูนย์เรียนรู้ของ สกร.อำเภอ และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสวนศักดาทุล (3) สกร. อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ (ศศช.ห้วยฮ่อมบน และศศช.ห้วยฮ่อมล่าง) (4) สกร. อำเภอพบพระ จังหวัดตาก (ศศช.ผาเกะเจือ) และ (5) สกร. อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก (ศศช.แม่ล่อทะ)

2.3 กลุ่มบ้านที่มีปัญหาหรือเป้าหมายการพัฒนา เฉพาะด้านอื่น ๆ

สวพส. ได้ขยายพื้นที่ส่งเสริมกลุ่มบ้านใหม่ 64 กลุ่มบ้าน ในพื้นที่ 32 โครงการ และได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับ อบต. 50 แห่ง (อบต. 46 แห่ง เทศบาล 4 แห่ง) เพื่อให้ได้เป้าหมายการขับเคลื่อนการพัฒนาที่เชื่อมโยงกัน และแก้ไขปัญหาวิกฤตของพื้นที่ตามที่ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน งบประมาณที่ได้รับรวม 319.09 ล้านบาท สำหรับพัฒนากลุ่มบ้านเป้าหมาย จำนวน 157 กลุ่มบ้าน ในพื้นที่ 74 ตำบล 44 อำเภอ 14 จังหวัด ผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

1) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น อบต.แม่สวด ส่งเสริมกิจกรรมการปลูกพืชภายใต้ร่มเงา และ อบต.คูพงษ์ ส่งเสริมกิจกรรมการสาธิตและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชผัก

2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนา สังคม เช่น อบต.แม่สามแลบ ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนากลุ่มอาชีพ สตรีทอผ้า

3) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น อบต.แม่जार ส่งเสริมกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ การเกษตรและส่งเสริมการนำเศษวัสดุพืชที่เหลือใช้มาทำอาหารสัตว์ เพื่อลดหมอกควัน/อบต.แม่ศึก ส่งเสริมกิจกรรมป้องกันแก้ไข ปัญหาไฟป่าและฝุ่นควัน PM 2.5 โดยจัดทำแนวกันไฟ เฝ้าระวัง

ลาดตระเวน การดับไฟป่า และจัดตั้งจุดสกัดผู้ลักลอบเข้าไป เฝ้าป่า/อบต.อมก๋อย ส่งเสริมกิจกรรมการจัดทำแผนที่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนที่ดินของเกษตร และ อบต.ป่าแป๋ ส่งเสริมกิจกรรมธนาคารขยะและคัดแยกขยะรีไซเคิล

4) การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานจำเป็น เช่น อบต.ช่างเคิ่ง กิจกรรมก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านแม่มิ่งค์/อบต.วาวี กิจกรรมการแก้ปัญหาหน้าเสียหายจากการ แปรรูปกาแฟในชุมชนบ้านดอยช้าง โดยวางแผนท่อหลัก ขนาดใหญ่ให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ต่อท่อหน้าเสียหายจาก



ประชุมร่วมกับ อบต.



การพบปะทำความร่วมมือกับ อบต.



การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับ อบต.

สถานประกอบการแปรรูปกาแฟของตนเองไปยังท่อหลัก ระยะทาง 3 กิโลเมตร และก่อสร้างบ่อกักน้ำเสีย ขนาด 1 ไร่ จำนวน 5 บ่อ และกรมทรัพยากรน้ำ กิจกรรมสำรวจและออกแบบระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภค จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ บ้านห้วยดง บ้านห้วยโก้น/ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งแผนบูรณาการที่ได้จัดทำ ร่วมกันสามารถนำไปทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี ในระยะต่อไป

3. การพัฒนาชุมชนเป้าหมายกลุ่มพื้นที่ 3

ผลการดำเนินงานพัฒนากลุ่มบ้านเครือข่ายการเรียนรู้ มีผลดำเนินการสำคัญ ได้แก่

1) ดำเนินการจัดประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อคัดเลือก **กลุ่มบ้านที่มีความพร้อมด้านระบบสื่อสาร** โดยกำหนดข้อพิจารณาลักษณะกลุ่มบ้าน คือ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เข้าถึงช่องทางการเรียนรู้ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงผ่านระบบออนไลน์ จำนวน 209 บ้าน **รวมกลุ่มบ้านเป้าหมายดำเนินการ พ.ศ. 2566-2567 จำนวน 409 บ้าน**

2) **ศึกษาทบทวนองค์ความรู้ภายใน สวพส.** อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจำแนกประเภท องค์ความรู้ ช่องทางการสื่อสาร ผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาองค์ความรู้ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

3) เชื่อมโยงเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกับหน่วยภาคี

(1) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลและช่องทางการสื่อสารของชุมชนในพื้นที่สูงของประเทศไทยให้ทั่วถึง สนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงการวิจัยและพัฒนาวิธีการสร้างโครงข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เหมาะสมกับข้อจำกัดและลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่สูงร่วมกับบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด หรือ AWN ในเครือ AIS ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ผ่าน AIS Play จำนวน 31 เรื่อง ผู้เข้าถึงความรู้ จำนวน 104,951 ครั้ง

(2) การพัฒนาเว็บไซต์ Highland Information Portal เพื่อเชื่อมโยงการเข้าถึงองค์ความรู้ของพื้นที่สูงและเว็บไซต์หลักของ สวพส. โดยสรุปมีการเชื่อมโยงระบบกับ อปท. จำนวน 19 แห่ง เป้าหมายของการเชื่อมโยง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่รับบริการของ อปท. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบช่องทางและเข้าถึงระบบบริการความรู้ของ สวพส.

(3) การเผยแพร่องค์ความรู้ผ่าน Line OA ของดีพื้นที่สูง มีผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิก 5,352 ราย

(4) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าถึงช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ของ สวพส. ผ่านการประชุมคณะกรรมการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด การประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน และหัวหน้าส่วนราชการ รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และได้นำสื่อการเข้าถึงองค์ความรู้ฯ ของ สวพส. ไปติดตั้งเผยแพร่ ณ ที่ว่าการอำเภอ อปท. ในพื้นที่เครือข่าย จำนวน 35 แห่ง



ผลสัมฤทธิ์เชิงนโยบาย

1. การขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สวพส. สนับสนุนการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำหรับพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่โดยกรมป่าไม้ จำนวน 567 กลุ่มบ้าน ประมาณ 3.2 ล้านไร่ และมีกลุ่มบ้านเครือข่ายที่จะเข้าดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะ เช่น ความยากจน การเผา ฝุ่นควัน PM 2.5 ภัยแล้ง การขยายพื้นที่ทำกิน และบุกรุกพื้นที่ป่า เป็นต้น จำนวน 391 กลุ่มบ้าน ระยะที่ผ่านมา สวพส. ได้ขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภายใต้ “โครงการพัฒนาป่าไม้พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง...” ตามแนวทางที่มูลนิธิโครงการหลวง ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานของ สวพส. และหน่วยงานร่วมบูรณาการในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบและข้อกำหนดของกฎหมาย ซึ่งการจัดทำโครงการฯ ดังกล่าว เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ในพื้นที่รับผิดชอบ) ร่วมกับ สวพส. และหน่วยงานบูรณาการ ปัจจุบันมีสถานะการดำเนินงานพื้นที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมป่าไม้เรียบร้อยแล้ว จำนวน 39 โครงการ 422 กลุ่มบ้าน รวมพื้นที่ 2,655,547 ไร่ และอยู่ระหว่างดำเนินการและเสนอขออนุญาตเพิ่มเติมพื้นที่ จำนวน 33 โครงการ 528 กลุ่มบ้าน รวมพื้นที่ 2,776,191 ไร่



ประชุมร่วมกับกรมป่าไม้

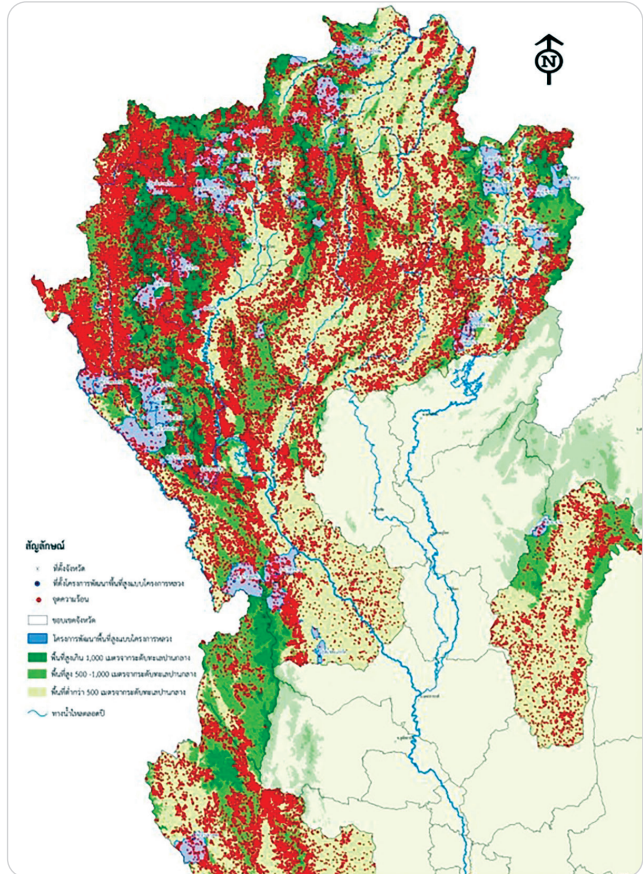


การสำรวจและใช้ประโยชน์จากแผนที่ดินรายแปลง

2. การแก้ไขปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง

กิจกรรมทางการเกษตรบนพื้นที่สูงที่ยังมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว การทำไร่หมุนเวียน การเตรียมแปลงปลูกพืชฤดูแล้ง การเตรียมขยายไร่ การเผาเพื่อหาของป่า ฯลฯ ล้วนส่งผลต่อการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) พื้นที่เผาไหม้ และวิกฤตฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5

จากแผนที่แสดงจุดความร้อน (Hotspot) ในขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ทั้ง 44 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 พฤษภาคม 2567 สวพส. ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงนำวิธีการพัฒนาพื้นที่สูงตามแนวทางของโครงการหลวงไปพัฒนายังพื้นที่สูงอื่น ๆ ร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการตามแผนพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ขับเคลื่อนงานพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูงในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ด้วยการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้สถานการณ์การเกิดจุดความร้อน (Hotspot) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เท่ากับ 5,137 จุด ลดลงร้อยละ 14.88 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2562-2566 (6,035 จุด)



แผนที่แสดงจุดความร้อน (Hotspot) ในขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 44 แห่ง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ปี พ.ศ. 2567 (1 มกราคม - 31 พฤษภาคม)

ก.	กลุ่มพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง	จำนวนจุดความร้อน		
		ค่าเฉลี่ย พ.ศ. 2562-2566	พ.ศ. 2567 (1 ม.ค.-31 พ.ค.)	ร้อยละ (เพิ่ม/ลด)
1	กลุ่มที่ 1 กลุ่มน้ำปิง	1,595	1,671	+104.76
2	กลุ่มที่ 2 กลุ่มน้ำโขงเหนือ	1,131	641	-43.32
3	กลุ่มที่ 3 กลุ่มน้ำ่าน	795	498	-37.36
4	กลุ่มที่ 4 กลุ่มน้ำสาละวิน	2,514	2,377	-7.44
รวม		6,035	5,137	14.88



3. การดำเนินงานและให้บริการประชาชนบนพื้นที่สูงเพื่อรองรับผลกระทบจากภัยแล้ง

สวพส. เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาภัยแล้ง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง จึงได้วางแผนการดำเนินงานภายใต้แผนความต้องการจากชุมชน จัดทำระบบกระจายน้ำสำหรับการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 พื้นที่ให้สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปีและยกระดับการประกอบอาชีพที่ได้มาตรฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการบริหารจัดการและบำรุงรักษา สวพส. ได้พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีเป้าหมาย

ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก 70 ชุมชน 245 แห่ง ประกอบด้วย การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 190 แห่ง และการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค 55 แห่ง มีผู้รับประโยชน์ 5,121 ราย พื้นที่รับประโยชน์ 21,536 ไร่

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับงบประมาณพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก รวมทั้งสิ้น 6.25 ล้านบาท สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง และโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง จำนวน 44 พื้นที่โครงการฯ 51 ชุมชน 126 แห่ง ดังนี้

ลำดับ	พื้นที่ดำเนินงานสนับสนุน	งบประมาณ (บาท)	จำนวน (ชุมชน)	จำนวน (แห่ง)
1	กลุ่มที่ 1 กลุ่มน้ำปิง	1,705,500	17	28
2	กลุ่มที่ 2 กลุ่มน้ำโขงเหนือ	820,000	8	14
3	กลุ่มที่ 3 กลุ่มน้ำน่าน	2,740,000	12	59
4	กลุ่มที่ 4 กลุ่มน้ำสาละวิน	836,500	10	18
5	โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง	150,000	4	7
รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น		6,252,000	51	126



การพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค



การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

4. การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน (TPMAP)

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง มีการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน 1,618 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนเกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน 6,472 ราย สร้างรายได้รวม 9,842,150 บาท



เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพตามแผนที่ความยากจน (TPMAP)

5. การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุบนพื้นที่สูง

สวพส. สนับสนุนการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งอาชีพภาคการเกษตรและอาชีพนอกภาคการเกษตร ได้ดำเนินการจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพตามศักยภาพให้แก่ผู้สูงอายุ 1,353 ราย เพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพตามศักยภาพให้แก่ผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกที่ตนเองมีค่า ไม่ต้องพึ่งพาหรือเป็นภาระแก่ลูกหลาน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้พัฒนาตนเอง และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพตามศักยภาพให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น การทำตุ้งและตะแหว่ การพัฒนาทักษะด้านการจักสาน การพัฒนาทักษะการย้อมสีธรรมชาติ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่เม่า การทำพริกสับสร้างมูลค่าพืชเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะการเลี้ยงผึ้ง ระบบการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมสัตว์ปีกบนพื้นที่สูง

2) สนับสนุนกิจกรรมการเสริมทักษะด้านความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT literacy) ของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เกิดการเรียนรู้การเข้าถึงสื่อต่าง ๆ และสามารถในการใช้สื่อในการเรียนรู้ และสารสื่อให้กับผู้อื่นได้ ตลอดจนสามารถรู้เท่าทันภัยทางโลกออนไลน์



กิจกรรมโครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุบนพื้นที่สูง

3) สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมภายในชุมชนเป็นการส่งเสริม สืบสาน และอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนและคนภายในชุมชน และกลุ่มผู้สูงอายุเกิดความสามัคคีภายในกลุ่ม

4) สนับสนุนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุ เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้อง เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สร้างแรงบันดาลใจของกลุ่ม พัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเวทีให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อันจะเป็นโอกาสให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็งและยั่งยืน

5) สนับสนุนกิจกรรมทางสังคม/จิตอาสา ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 6 ชุมชน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมจิตอาสาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อให้กลุ่มคนดังกล่าวได้มีส่วนร่วมกิจกรรมภายในชุมชน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเพื่อเป็นแบบอย่างให้เยาวชนต่อไป

6) สนับสนุนกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุ (ปราชญ์ผู้รู้) สู่กลุ่มเยาวชน/คนรุ่นใหม่ โดยใช้องค์ความรู้จากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาถ่ายทอดให้แก่เยาวชน/คนรุ่นใหม่ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาไม่ให้สูญหายไป และยังเป็นการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาของตน สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพสร้างรายได้ และทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกที่ตนเองมีค่า ไม่ต้องพึ่งพาหรือเป็นภาระแก่ลูกหลาน

7) สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ชุมชน โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ

มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีความต่อเนื่องในการทำผลิตภัณฑ์ส่งจำหน่าย เป็นทุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มและกระตุ้นให้กลุ่มผลิตสินค้าได้หลากหลาย มีรายได้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้เป็นจุดเรียนรู้การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาของชุมชน และเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนต่อไป

6. มาตรการเยียวยา มาตรการฟื้นฟู สำหรับเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย

ช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2567 ได้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและดินโคลนถล่มในพื้นที่ภาคเหนือ ทำให้ส่งผลกระทบต่อชุมชนบนพื้นที่สูงทั้งในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่แบบโครงการหลวงซึ่งได้รับความเสียหายจากน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่มทับบ้านเรือน ดินสไลด์ปิดเส้นทางสัญจร ซึ่งกลุ่มพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยมากที่สุด คือ พื้นที่กลุ่มที่ 2 กลุ่มน้ำโขงเหนือ ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 3 พื้นที่โครงการฯ แม่สลอง วาวี และห้วยก้างปลา ได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่มทับบ้านเรือน ดินสไลด์ปิดเส้นทางสัญจร จำนวน 26 โครงการ 126 กลุ่มบ้าน ซึ่งกลุ่มบ้านบางส่วนได้รับการเยียวยาไปแล้ว และมีเป้าหมายที่จะเข้าดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูในระยะยาวในปี พ.ศ. 2568-2570 จำนวน 113 กลุ่มบ้าน ใน 15 อำเภอ 8 จังหวัด ซึ่ง สวพส. ได้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาล้างพังทลายหน้าดินบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570 ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 1/2567 เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือฟื้นฟูชุมชนที่ได้รับผลกระทบและวางแผนในเชิงป้องกันร่วมกับหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง



มาตรการเยียวยาและฟื้นฟูเบื้องต้นสำหรับเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย

การพัฒนาเชิงพื้นที่ สร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงเชิงพื้นที่แบบองค์รวมตามรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการหลวง ผลจากการพัฒนาแต่ละพื้นที่อาจมีความแตกต่างกันได้ตามลักษณะภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และปัจจัยอื่น สวพส. จึงได้ถอดบทเรียนความสำเร็จของการพัฒนาที่ดีในแต่ละด้าน ตัวอย่างพื้นที่ ดังนี้

1. การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นควันในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สวพส. ได้ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นควันในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย



ส่วนที่ 1 การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

สวพส. ได้วิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของเกษตรกร ความพร้อมของพื้นที่ ความต้องการของกาแพะราบิกา ผลผลิตอินทรีย์ ร่วมกับนายอ อบต.แม่วาก นายอ อบต.ปางหินฝน นักส่งเสริมและพัฒนา และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในพื้นที่ สวพส. (โครงการ RU) เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการปลูกผักอินทรีย์ให้เกษตรกรบ้านแม่วาก และปลูกกาแพะราบิกาให้เกษตรกรบ้านแม่วาก รวม 61 ราย จัดชุดองค์ความรู้ เทคโนโลยี ตลอดห่วงโซ่อุปทานที่เหมาะสมกับบริบทและแนวทางพัฒนาของพื้นที่ จำนวน 4 ชุด ได้แก่

- (1) ชุดเทคโนโลยีการผลิตกาแพะราบิกาสวนใหม่และสวนเดิม
- (2) ชุดเทคโนโลยีการปลูกผักอินทรีย์บนพื้นที่สูง (3) ชุดเทคโนโลยีการปลูกพืชตระกูลถั่ว และ (4) ชุดเทคโนโลยีเพาะเห็ดไมคอร์ไรซา ร่วมกับไม้ต่าง ๆ ตามบริบทพื้นที่ ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี จากงานวิจัยในห่วงโซ่อุปทาน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกับเกษตรกร เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูล มีผู้ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งหมด 193 ราย ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งให้พึ่งพาตนเอง สร้างผู้นำชุมชน และมีการรวมกลุ่มสถาบันเกษตรกรช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองมากขึ้นในการซื้อขายผลผลิต



การติดตามงานในพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่



การจัดหาปัจจัยการผลิต และการเข้าถึงตลาด เผยแพร่ผลงาน พื้นที่ต้นแบบผ่านกิจกรรมหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเน้นการถ่ายทอดความรู้เทคนิคให้กับเกษตรกร และติดตาม การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ไขความยากจนและ พื้นที่ลุ่มน้ำท่วม

ส่วนที่ 2 การพัฒนาแบบบูรณาการ

1) พัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้วยการอบรมถ่ายทอด ความรู้งานวิจัย นวัตกรรม และองค์ความรู้โครงการหลวง ให้เกษตรกร เจ้าหน้าที่ สวพส. และหน่วยงานร่วมบูรณาการ เพื่อปรับระบบการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการ เศรษฐกิจเกษตร โดยการนำไปทำเป็นชีวมวลอัดเม็ด (wood pellet) และการนำไปทำเป็นปุ๋ยเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน 10 หมู่บ้าน จัดทำฐานข้อมูลและขึ้นทะเบียนความต้องการ ปรับระบบเกษตร โดยเบื้องต้นมีเกษตรกรให้ความสนใจเข้าร่วม โครงการฯ ใน 10 หมู่บ้าน จำนวน 204 ราย 263 แปลง พื้นที่ ประมาณ 2,298 ไร่ (ตามขอบเขตแผนที่ดินรายแปลง) การตรวจ รับรองแหล่งผลิต GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้งโดยกรมวิชาการเกษตร ตามมาตรฐาน มกษ. 4402-2553 เพื่อขึ้นทะเบียนเกษตรกร แปลงต้นแบบผู้ปลูกข้าวโพดโดยการไม่เผา (GAP PM 2.5 Free) จำนวน 10 หมู่บ้าน 1,472 แปลง 932 ราย 14,633 ไร่ ดำเนินกิจกรรมตามแผน ปรับระบบด้วยพืชทางเลือกที่ หลากหลาย ตามเมนูทางเลือกและรูปแบบที่กำหนดร่วมกับ ชุมชน ใน 10 หมู่บ้าน 374 ราย พื้นที่ 263 แปลง ประมาณ 2,000 ไร่ (นับซ้ำ) โดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และงานวิจัย จัดทำเมนูทางเลือกการปลูกพืชตามหลักวิชาการ ออกแบบ และ วางแผนการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ร่วมกับเกษตรกร ตามความ เหมาะสมของบริบทพื้นที่ในพื้นที่ที่มีการรับรองสิทธิตามกฎหมาย

และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร นอกจากนี้ ได้สนับสนุนกล้าไม้ผลและไม่ยืนต้น ปรับระบบเกษตร 773 ไร่ 204 ราย รวมจำนวนกล้าไม้ 74,303 กล้า

2) การอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ได้ส่งเสริมและ สนับสนุนชุมชนให้จัดการเศษวัสดุทางการเกษตรโดยไม่เผา ด้วยการปรับปรุงบำรุงดิน และเพิ่มมูลค่าวัสดุเกษตร โดยสนับสนุนพื้นที่แปลงเกษตรกรที่มีการขึ้นทะเบียนผู้ปลูก ข้าวโพดโดยการไม่เผา มีการอบรมให้ความรู้ รมณรงค์ สร้าง การรับรู้ ความตระหนัก และขอความร่วมมือลดการเผาทั้ง 10 หมู่บ้าน สนับสนุนการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร โดยการ โลกกลมเศษวัสดุในพื้นที่ราบ และนำเศษวัสดุทำเป็นคั้น ปุ๋ยหมักในพื้นที่ลาดชัน จำนวน 4 หมู่บ้าน ทำปุ๋ยหมัก จำนวน 10 หมู่บ้าน 370 ตัน การทำชีวมวลอัดเม็ด ร่วมกับ “โครงการ จัดการชีวมวลในแปลงเกษตรที่สูงเพื่อลดการเผาในไร่ข้าวโพด” มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารโดยรอบ ชุมชน ป้องกันไฟป่า ทำแนวกันไฟ ลาดตระเวน และดับไฟป่า โดยมีชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานด้านป่าไม้ร่วมดำเนินการ 10 หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 164,604 ไร่ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่า ชุมชนที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย จำนวน 9 หมู่บ้าน 3,418 ไร่ และได้จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการบ้านแม่วาก และบ้านแม่มู 350 ไร่

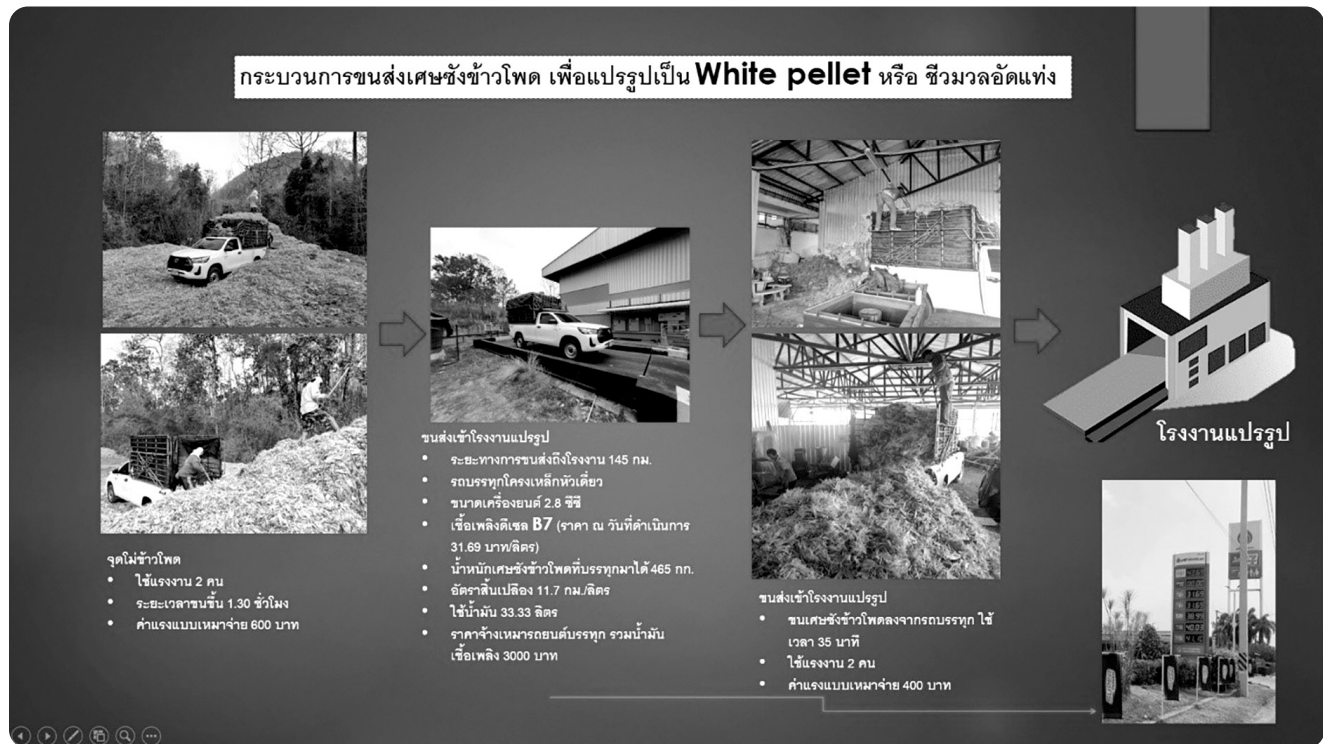
3) การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้พัฒนา เกษตรกรผู้นำตัวอย่าง พัฒนากลุ่มสถาบันเกษตรกร กองทุน และการบริหารจัดการ พัฒนาชุมชนต้นแบบ

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้พัฒนาแหล่งน้ำ ขนาดเล็กและกระจายน้ำเพื่อการเกษตรโดยกระบวนการมีส่วนร่วม 10 ชุมชน 10 ระบบ ประกอบด้วยท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ 28 กิโลเมตร บ่อกักเก็บน้ำ/บ่อขุดด้วยพลาสติก 18 บ่อ และ

ทอวงซีเมนต์ 7 แห่ง เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำ

5) การบริหารจัดการ การจัดทำฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ บริบทภูมิสังคม แผนที่การใช้ที่ดินรายแปลง อาทิเช่น แผนที่ประวัติของหมู่บ้าน ที่ตั้ง ประชากร การใช้ประโยชน์พื้นที่ (พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เกษตร พื้นที่ป่า) ข้อมูลด้านสังคม การประกอบอาชีพ ข้อมูลด้านทรัพยากร ธรรมชาติ ข้อมูล

กายภาพ และข้อมูลแผนที่ดินรายแปลงใน 10 หมู่บ้าน กำหนดขอบเขตการใช้ที่ดิน แบ่งแยกพื้นที่ป่าและที่ทำกินรับรองสิทธิการอยู่อาศัยและทำกินตามนโยบายของรัฐบาล (คทช.) โดยกรมป่าไม้ ได้รับรองสิทธิทำกินตามแนวทาง คทช. แล้ว 10 หมู่บ้าน และกำกับติดตาม ถ่ายทอดความรู้ สนับสนุน และแก้ไขปัญหา ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง



กระบวนการขนส่งเศษซากข้าวโพด เพื่อแปรรูปเป็น White pellet หรือชีวมวลอัดแท่ง

2. การดำเนินงานในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า บ้านหนองเขี้ยว ตำบลห้วยโป่ง อำเภอมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สวพส. ดำเนินงานในพื้นที่ที่บ้านหนองเขี้ยว ตำบลห้วยโป่ง อำเภอมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง และหน่วยงานร่วมบูรณาการเข้าทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า โดยนำความรู้จากโครงการหลวงมาขยายผลถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยเริ่มจากการสำรวจความยากจน จัดทำแผนความต้องการของชุมชน คัดเลือกเกษตรกรนำร่อง ศึกษาดูงานชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ หน่วยงานและชุมชนร่วมบูรณาการแผนงานกำหนดเป้าหมายให้ไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนระบบน้ำ ปรับพื้นที่ สนับสนุนโรงเรือนปลูกผัก ถวายทอดองค์ความรู้การปลูกพืชผัก ไม้ผล พัฒนาเชิงพื้นที่

สร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงทางอาหาร สร้างรายได้เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในพื้นที่ ส่งเสริมเกษตรกรผลิตพืชภายใต้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของพืชผักในโรงเรือน เกษตรกร 11 ราย 8 ชนิดพืช ได้รับการมาตรฐานมาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP) ไม้ผลจำนวน 5 ราย 1 ชนิดพืช ได้แก่ เสาวรสหวาน และส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ถั่วลิสงพันธุ์ กาสสินธุ์ 2 (ถั่วลายเสือ) จำนวน 1 กลุ่ม 20 ไร่

เกษตรกรได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตบนฐานความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง จำนวน 255 ราย มีผู้นำชุมชนและผู้นำเกษตรกรที่เข้มแข็ง 13 ราย โดยมีผู้นำเกษตรกรด้านพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ (อ้างอิงตามเกณฑ์ Smart Farmer เกณฑ์ของ สวพส.) เพื่อทำหน้าที่ด้านงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ พัฒนาแปลงเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนและผู้สนใจทั่วไป รายได้ของเกษตรกรที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 258,256 บาท ปัจจุบันบ้านหนองเขียวมีสถาบันเกษตรกรที่ขับเคลื่อนด้านการผลิตและการตลาดได้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน จำนวน 1 แห่ง คือ กลุ่มเตรียมสหกรณ์โครงการพัฒนาพื้นที่สูง แบบโครงการหลวงหนองเขียว สมาชิก 41 คน เงินทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 120,851.98 บาท

นอกจากนี้ ดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศน์ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จัดทำแนวกันไฟ จัดทำกองปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรเพื่อลดการเผา สนับสนุนการทำเกษตร

โดยไม่เผาพื้นที่และเศษพืช วิเคราะห์คุณภาพดินและน้ำ วิเคราะห์คุณภาพตะกอนดิน พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และกระจายน้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตร ขนาด 10×10×2 เมตร บ้านพะนอนนาคี และสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และกระจายน้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตร ขนาด 17×30×2 เมตร บ้านหนองเขียว โดยดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานบูรณาการ จำนวน 5 หน่วยงาน



การดำเนินงานในพื้นที่บ้านหนองเขียว ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

HRDI

ANNUAL REPORT 2023

HIGHLAND RESEARCH AND
DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)



ผลการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร

ผลการดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร



**“จากความมุ่งมั่น สู่ความสำเร็จ จากความสำเร็จ สู่ความยั่งยืน
สวพส. องค์กรต้นแบบที่สร้างคุณค่า สร้างสรรค์ผลงานเพื่อชุมชนบนพื้นที่สูง”**

สวพส. ยกระดับการพัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะและความทันสมัย โดยมีการนำองค์การไปสู่ทิศทางที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน เน้นการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมมุ่งผลลัพธ์ที่สร้างความคุ้มค่าและได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง อีกทั้งยังมุ่งพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะสูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ด้วยผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากร

สวพส. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และนโยบายภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะใหม่ (Upskilling/Reskilling) ผ่านการอบรม ศึกษาดูงาน การหมุนเวียนงาน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครอบคลุมเจ้าหน้าที่บรรจุ 198 คน และบุคลากรจ้างเหมาบริการจำนวน 671 คน การพัฒนาตามองค์ความรู้หลัก เช่น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนา

พื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงสมรรถนะเพิ่มเติมตามนโยบายการเป็นองค์กรปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) นอกจากนี้ ยังพัฒนาองค์ความรู้และทักษะรายกลยุทธ์ อาทิ การวิจัยสนับสนุนงานโครงการหลวง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง และการบริหารองค์กรตามแนวทาง PMQA 4.0



สวพส. จัดปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ นำหลักการทำงานโครงการหลวงเพื่อพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน



สวพส. จัดฝึกอบรม “รู้จัก CFO – ก้าวแรกสู่การตลาดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์”

ด้านดิจิทัล สวพส. ได้พัฒนาทักษะบุคลากรจำนวน 198 ราย ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ตามแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2566-2570 และแผนปฏิบัติการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) โดยเน้นการใช้ฐานข้อมูลและระบบวิเคราะห์ เช่น GIS Portal, TPMAP และระบบ MPIP เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง พร้อมทั้งขยายการช่องทางสื่อสารข้อมูลสู่เกษตรกรและประชาชนผ่าน LINE OA, H-KM และ Facebook รวมถึงพัฒนาระบบ Back Office โดยนำแนวทาง Data Governance และระบบ ERP มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน และลดการใช้ทรัพยากร

นอกจากนี้ สวพส. ยังส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรและคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ ปฐมนิเทศบุคลากร การอบรมด้านคุณธรรมและการป้องกันการทุจริต รวมถึงกิจกรรมจิตอาสาเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว



สวพส. จัดอบรม เรื่อง ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล ที่เชื่อมโยงกับกรอบสถาปัตยกรรมองค์กรไปสู่การปฏิบัติ

เนื่องในโอกาสสมทวงเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะและสร้างคุณค่าร่วมในองค์กร

ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล (HRM) สวพส. ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงาน การกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบและปริมาณงานในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต นอกจากนี้ สวพส. ได้จัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) ครอบคลุม 40 ตำแหน่ง ในระดับผู้บริหารและหัวหน้างาน เน้นการพัฒนาภาวะผู้นำยุคใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง และสามารถบูรณาการการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้มีการปรับปรุงมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (Job Specification) และเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนงานและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง



สวพส. จัดฝึกอบรม "การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)"



ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดคุณสมบัตินและสมรรถนะที่จำเป็นต่อตำแหน่งงาน (Success Profile) เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ

2. การสนับสนุนนโยบายและการติดตามประเมินผล

ดำเนินโครงการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสำคัญสู่การปฏิบัติ เพื่อจัดทำรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์พื้นที่สูงใน 20 จังหวัด สู่การขับเคลื่อนเชิงกลยุทธ์ ขับเคลื่อนรูปแบบการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สู่การปฏิบัติ โดยประเมินสถานะการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs บนพื้นที่สูง (พื้นที่โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง) ซึ่งในพื้นที่โครงการหลวงมีค่าคะแนนเฉลี่ย 64.63 คะแนน และสถานะ SDGs ของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง (44 พื้นที่) ค่าเฉลี่ย 52.37 คะแนน

ดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณเชิงรุก โดยจัดกระบวนการศึกษาต้นแบบการบูรณาการงบประมาณ และวิเคราะห์เส้นความยากจนในพื้นที่ยุทธศาสตร์ของ สวพส. รวมถึงขับเคลื่อนการบูรณาการแผนงานและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี และการบริหารจัดการงบประมาณจากส่วนกลาง/จังหวัด/อบต. ขณะเดียวกันได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของ สวพส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อค้นหาโอกาสในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และพัฒนาการให้บริการเชิงรุกของ สวพส. ซึ่งพบว่าผู้รับบริการของ สวพส. มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุดที่ร้อยละ 88.10 มีระดับความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ สวพส. มากที่สุด ที่ร้อยละ 91.10



สถานะ SDGs ของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง (44 พื้นที่)

นอกจากนี้ สวพส. ได้ดำเนินงานโครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ในเชิงความคุ้มค่าการดำเนินภารกิจ เพื่อการคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการจัดทำเหตุการณ์จำลองอนาคต (Scenario Planning) และกำหนด Business Continuity Management (BCM) และ Business Continuity Plan (BCP) เพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ผลการวิเคราะห์จากการดำเนินงานโครงการนี้ จะนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานและการปฏิบัติการกิจของ สวพส. ให้มีความคล่องแคล่วและฉับไวในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งตอบสนองตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์การจัดตั้ง และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี



การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การวางแผนภาพด้วยสถานการณ์ (Foresight Planning) และการประเมินความเสี่ยงและโอกาส (Risk & Opportunity)”

3. การปรับปรุงกระบวนการทำงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0

สวพส. ได้เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกส่วนงานปรับปรุงงานบริการประชาชน เพื่อให้ตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนและชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นทำงานตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใส พร้อมทั้งดำเนินโครงการคลินิกกฎหมาย การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และให้คำปรึกษา รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ITA ซึ่งส่งผลให้ สวพส. ได้คะแนนการประเมิน 95.26 ในปี 2567 อยู่ในระดับ “ผ่านดี” และในปี 2566 ได้รับเกียรติบัตรองค์กรคุณธรรม จากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในระดับ “คุณธรรมต้นแบบ” อีกทั้งในปี 2567 ได้รับการประเมินในระดับ “องค์กรคุณธรรมต้นแบบ” และได้รับรางวัล “องค์กรคนดี” จากคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วุฒิสภา

นอกจากนี้ สวพส. ยังมุ่งพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและห่างไกล ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบองค์รวมและการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงการบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพของชุมชนให้สามารถพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน โดยในปี 2567 สวพส. ได้นำเสนอ Best Practice เรื่อง “คนจนชายขอบสู่ตลาดที่ยั่งยืน” ซึ่งเป็นการสนับสนุนชุมชนบ้านแม่สอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดตาก ซึ่งเป็นกลุ่มคนชาติพันธุ์ที่ประสบปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง โดยส่งเสริมให้ชุมชนรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์



เกียรติบัตรองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ



สวพส. รับรางวัลองค์กรคนดี จากคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วุฒิสภา

มีแหล่งทุนและมีอำนาจในการเจรจา ส่งผลให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในพื้นที่สูง จากความสำเร็จนี้ สวพส. ได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2567 (Human Rights Awards 2024) ระดับดี ประเภทราชการส่วนกลาง จากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม



สวพส. ได้ดำเนินการยกระดับการปรับปรุงสำนักงานสีเขียว (Green Office) โดยอบรมและสร้างความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากร มุ่งเน้นการจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนำความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ส่งผลให้ได้รับการรับรองสำนักงานสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Office) ปี 2566 จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (อาคาร 2) และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงาน 468 ไร่ ได้รับรางวัลตราสัญลักษณ์ G-Green ระดับดีเยี่ยม G ทอง จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้รับรับรอง “คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร” (Carbon Footprint of Organization: CFO) ตามมาตรฐานขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) และได้รับ Certificate Standard TGO Guidance of the Carbon Footprint for Organization จากการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงาน และปริมาณการกักเก็บคาร์บอนในมวลชีวภาพของต้นไม้และพื้นที่สีเขียว ในพื้นที่สำนักงานส่วนกลาง สวพส. และพื้นที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์

สวพส. ปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง และในปีงบประมาณ 2567 ได้เสนอผลการเพื่อรับการประเมินการ



ประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากสำนักงาน ก.พ.ร. โดย สวพส. ได้รับคะแนนการประเมินระบบราชการ 4.0 เท่ากับ 464.98 คะแนน ตามตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ สวพส. ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 ระดับก้าวหน้า (Advance) จากการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ตอบโจทย์ตรงความต้องการของชุมชนบนพื้นที่สูง ทำให้ สวพส. เป็นองค์กรที่มีความโดดเด่นได้รับรางวัลเลิศรัฐอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นต้นแบบที่สร้างคุณค่าและความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ สวพส. ได้รับรางวัล “เกียรติยศเลิศรัฐ” ประจำปี 2567



4. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร

สวพส. ได้ดำเนินการภายใต้แผนงานการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานบนพื้นที่สูง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการ การบริหารจัดการ และการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ ชุมชนเป้าหมาย โดยมียกระดับให้เป็นชุมชนต้นแบบการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี พร้อมทั้งสร้าง กระบวนการจัดการองค์ความรู้ให้กับบุคลากรและผู้รับบริการ เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

สวพส. ได้ดำเนินการจัดการฐานข้อมูลบนพื้นที่สูงสู่ มาตรฐานเพื่อรองรับการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนเครือข่าย ข้อมูลบนพื้นที่สูง โดยดำเนินการดังนี้ (1) ปรับปรุงฐานข้อมูล GIS จำนวน 10 เรื่อง และแสดงผลผ่านระบบ HRDI GIS Portal (2) พัฒนาระบบนำเข้าข้อมูล 2 ระบบ ได้แก่ ระบบจัดเก็บข้อมูล มาตรฐานสินค้าเกษตร และระบบจัดเก็บข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน หน่วยงานบูรณาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บและ แก้ไขข้อมูล (3) จัดทำมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศในการเผยแพร่ และให้บริการข้อมูล โดยทบทวนชุดข้อมูลในระบบบัญชีข้อมูล ภาครัฐ 23 ชุด และอัปเดตข้อมูล 6 ชุด พร้อมลงทะเบียน ในระบบ GD Catalog ตามมาตรฐาน และเผยแพร่ข้อมูล ผ่านระบบ Open Data (<https://data.go.th/>) รวมถึง เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลกลาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 รายการ คือข้อมูลพื้นฐานของชุมชนบนพื้นที่สูง ผ่าน datahub.moac.go.th

สวพส. ได้พัฒนาชุมชนต้นแบบ การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ ประโยชน์ในการบริหารจัดการบนพื้นที่สูง ด้วยการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ข้อมูล และเทคโนโลยีดิจิทัล โดยพัฒนาระบบ MyHRDI-Catalog โดยมีข้อมูลภูมิ สารสนเทศพื้นฐาน 13 ชั้นข้อมูล ข้อมูล ภูมิสารสนเทศของ สวพส. 13 ชั้นข้อมูล และข้อมูลภารกิจหน่วยงาน 12 ชั้นข้อมูล สำหรับเก็บข้อมูลให้เป็นแหล่งเดียวที่ สามารถตรวจสอบได้ ลดความซ้ำซ้อน และทำให้การใช้งานข้อมูล GIS สะดวกขึ้น



พร้อมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบบันทึกข้อมูลงานส่งเสริมและติดตาม (HRDI App) และข้อมูลกลุ่มบ้าน นอกจากนี้ ยังพัฒนาระบบติดตามจุดความร้อน (HOT Spots) ด้วยการใช้ ฐานข้อมูลจากดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS มาวิเคราะห์ บนฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน และพัฒนาเทคโนโลยี IoT เพื่อเกษตรแม่นยำ จำนวน 6 พื้นที่ ติดตามการเพาะปลูกและ การเจริญเติบโตของพืช รวมถึงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและ บูรณาการข้อมูล GIS ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 ชุมชน ข้อมูล Master plan ให้กับหน่วยงานร่วมบูรณาการและชุมชน

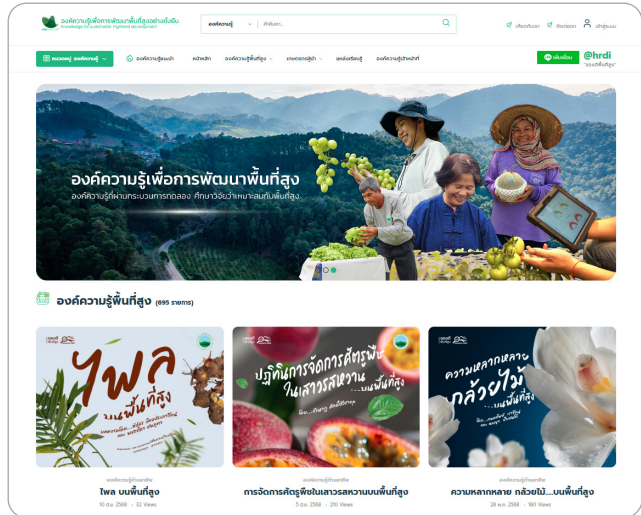


พัฒนาระบบการเรียนรู้พื้นที่สูงด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำสื่อองค์ความรู้นำเสนอผ่านช่องทางออนไลน์ทั้งเว็บไซต์ องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (H-KM) <https://hkm.hrdi.or.th/> เฟซบุ๊ก ยูทูป และไลน์ของพื้นที่สูงจำนวน 52 องค์ความรู้ โดยมีผู้เข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของ สวพส. จำนวน 1,398,481 ราย นอกจากนี้ ยังพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเกษตรกรผู้นำให้สามารถสร้าง content และถ่ายทอดความรู้ได้อย่างสร้างสรรค์

สวพส. ได้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานสู่ดิจิทัล เพื่อมุ่งสู่การเป็นสำนักดิจิทัล โดยปรับปรุงระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning หรือ ERP) ต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเชื่อมโยงกระบวนการทำงานให้ครบถ้วน ทั้งในด้านการจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินและบัญชี

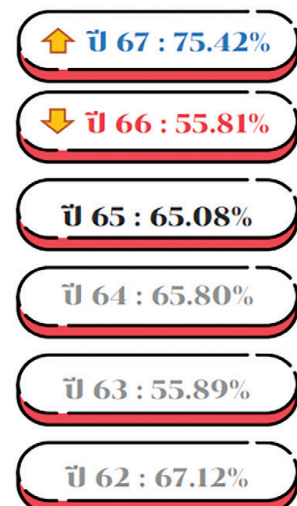
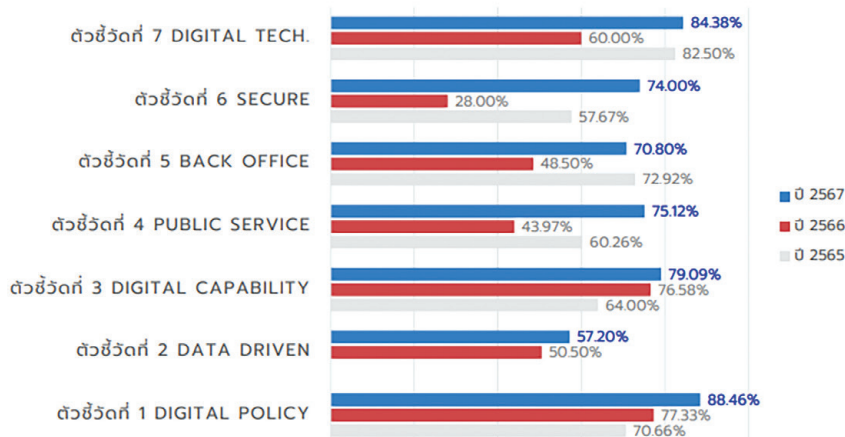
นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานในองค์กร โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการสิทธิ์ระบบเครือข่ายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยการใช้งานเครือข่ายของ สวพส.

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สวพส. ได้รับการประเมินความพร้อมในการยกระดับองค์ดิจิทัลให้เป็นตามเกณฑ์มาตรฐานสากลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ดำเนินการประเมินผลระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2567 ซึ่ง สวพส. ได้คะแนนประเมินภาพรวมที่ 75.42 %



ผลการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของ สวพส. ปี 2567

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)





การกำกับกิจการที่ดี

การดำเนินงานสนับสนุนการกำกับกิจการของคณะกรรมการ
คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

การกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง มีความมุ่งมั่นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มุ่งขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุพันธกิจ ดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อนโยบายและการแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศ โดยยึดประชาชนผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง เชื่อมโยงงานกับหน่วยงานร่วมบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อสานพลังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งระยะสั้นและระยะยาว และสร้างความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพให้กับการพัฒนาพื้นที่สูงในทุกมิติ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คณะกรรมการสถาบันมีนโยบายและให้ความสำคัญกับการกำกับกิจการแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการวิจัย เน้นสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ การจัดหาแหล่งทุนอุดหนุนงานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าของผลิตผลเกษตร และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูงให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง การขับเคลื่อนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง การเชื่อมโยงงานวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง สวพส. และหน่วยงานภาคีเครือข่าย และการผลักดันให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนการวิจัยพื้นที่สูง เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนแผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ซึ่งจะใช้เป็นกรอบการดำเนินงานวิจัยบนพื้นที่สูงของประเทศที่สามารถตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาของพื้นที่สูงได้อย่างตรงประเด็น

ด้านการพัฒนา มุ่งเน้นการสนับสนุนการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนเพื่อขยายผลสำเร็จของการพัฒนาทางเลือกแบบโครงการหลวงสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงที่ห่างไกล การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศ เช่น ปัญหาการเผา ฝุ่นควัน และภัยแล้งบนพื้นที่สูง โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน และเร่งรัดการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย



รวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผลผลิตและยกระดับพืชทางเลือกสำคัญบนพื้นที่สูงที่มีตลาดรองรับ อาทิเช่น กาแฟ ชา โกโก้ กัญชง ฯลฯ โดยให้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาตลอด Value Chain ตั้งแต่กระบวนการผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการตลาดอย่างครบวงจร สนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง เช่น การพัฒนาโรงเรือนต้นแบบ การใช้อากาศยานไร้คนขับเพื่อการขนส่งผลิตผลเกษตรบนพื้นที่สูง

ด้านการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ กำหนดทิศทางและกำกับให้มีการยกระดับและพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อเข้าสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ มุ่งสู่การเป็น “องค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก” และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และเตรียมความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานสากลสวนพฤกษศาสตร์ในระดับนานาชาติจาก Botanic Gardens Conservation International (BGCI) ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการทุกกลุ่มทุกช่วงวัยภายใต้ “ห้องเรียนธรรมชาติขนาดใหญ่” และการเป็นพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพและเชื่อมความสัมพันธ์ในครอบครัว

ด้านการบริหารจัดการ การบริหารการเงิน กำกับให้มีแผนบริหารจัดการงบประมาณ การหารายได้เพื่อลดภาระงบประมาณภาครัฐ และการขอใช้เงินสะสมในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างเหมาะสม รวมถึงการจัดหาหรือบูรณาการงบประมาณกับหน่วยงานทั้งในระดับกรม ท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูง

การบริหารทรัพยากรบุคคล กำกับการบริหารงานบุคคล เพื่อให้มีความโปร่งใสและพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ พัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัล ปรับปรุงแผนผังเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ รวมถึงปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนงาน ขอบเขตหน้าที่ของส่วนงาน การกำหนดตำแหน่ง และการเกลี่ยอัตรากำลังของ สวพส. ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงาน ภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณงาน และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูล

ให้ความสำคัญและกำกับให้ สวพส. พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง การพัฒนาระบบการเรียนรู้พื้นที่สูงและจัดทำสื่อองค์ความรู้นำเสนอผ่านช่องทางออนไลน์ ทั้ง Website และ Line Application การปรับปรุงคุณภาพชุดข้อมูลเปิด (Open data) การเปิดเผยข้อมูล การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการทำงาน

ด้านการปรับปรุงและแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

คณะกรรมการสถาบันพิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงระเบียบ/ข้อบังคับ/หลักเกณฑ์/ประกาศ และอื่น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จำนวน 10 เรื่อง อาทิ ประกาศคณะกรรมการสถาบันฯ เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา ระเบียบคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วยการวิจัยและนวัตกรรม ประกาศฯ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้แก่นักวิจัยในกรณีที่มีรายได้จากการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ข้อบังคับคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วยการพัฒนาและบริหารงานบุคคล ระเบียบคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วยสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับเจ้าหน้าที่ ระเบียบคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนพิเศษตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ข้อบังคับคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานและขอบเขตหน้าที่ส่วนงาน ประกาศคณะกรรมการสถาบันฯ เรื่อง มาตรการการดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม





รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ

ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศ



รางวัล “เกียรติยศเลิศรัฐ” ประจำปี 2567

จากการเป็นองค์กรต้นแบบที่สร้างคุณค่าในการสร้างสรรค์ผลงานการปฏิบัติงานจนมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน และได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาอื่น ๆ จากสำนักงาน ก.พ.ร. รวม 6 รางวัล ได้แก่

1. รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น ประเภทร่วมใจแก็งัน 2 รางวัล ได้แก่ ภูมิปัญญา (หัตถกรรม) แก็งัน คนบนดอย และไม่ผลกินได้ สร้างป่า สร้างเงิน แก็งันคนสะเนียน
2. รางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทขับเคลื่อนเห็นผล 2 รางวัล ได้แก่ ชุมชนคาร์บอนต่ำ ภูเขาสำคัญ ลดโลกร้อน และผู้นำสตรี สิทธิเท่าเทียมชาย
3. รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม 1 รางวัล ได้แก่ Smart Farm คนจน ดันเขื่อนสิริกิติ์
4. รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 ระดับก้าวหน้า (Advance)

รางวัลเชิดชูเกียรติด้านองค์กรนวัตกรรม

“รางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ ด้านองค์กรนวัตกรรม”

องค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และประชาสังคม ประจำปี 2567





รางวัล

องค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี 2567
(Human Rights Awards 2024)
ระดับดี ประเภทราชการส่วนกลาง
จากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม



รางวัล

“องค์กรคนดี”
จากคณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วุฒิสภา



โล่ประกาศเกียรติคุณ

องค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก
ประจำปี 2567
(Climate Action Leading Organization:
CALO)
ซึ่งมีผลการประเมินระดับดีเด่น จาก
คณะกรรมการเครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย
(Thailand Carbon Neutral Network: TCNN)



ประกาศนียบัตร

“รางวัลชุดข้อมูลเปิดทรงคุณค่า”
โดย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
(องค์การมหาชน)



กิจกรรมสำคัญ 2567

สวพส. สืบสานการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน



1. การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

มูลนิธิโครงการหลวงร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยพลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ระหว่างวันที่ 23-24 พฤศจิกายน 2566 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติเชียงใหม่แกรนด์วิว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงาน รวม 72 หน่วยงาน จาก 5 กระทรวง รวมทั้งหัวหน้าสถานีเกษตรหลวง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง รวมทั้งบุคลากรของมูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. รวมผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 450 คน



การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันปฏิบัติงานพัฒนาพื้นที่สูง ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (ปี พ.ศ. 2566-2570) ทั้งในพื้นที่โครงการหลวง และพื้นที่พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และนำเสนอผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ 2566 ที่ผ่านมา เพื่อให้เกิดการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพต่อไป



2. การประชุมคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ครั้งที่ 1/2567

นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี ประธานกรรมการมูลนิธิโครงการหลวง พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี เลขาธิการ และประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง นายอำพน กิตติอำพน องคมนตรี ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2567 ณ ทำเนียบรัฐบาล โดย นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการ เป็นประธานการประชุม และนายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะกรรมการ และเลขาธิการ ร่วมด้วยคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีก 33 ท่าน

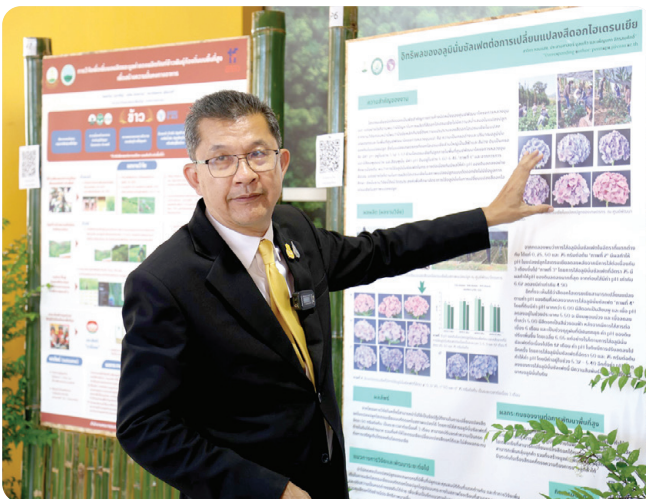
ในการประชุมดังกล่าว คณะกรรมการ กปส. ได้รับทราบผลการดำเนินงานสำคัญของมูลนิธิโครงการหลวงและหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในพื้นที่โครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกว่า 33 หน่วยงาน ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2567 รวมถึงความก้าวหน้าการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนรู้ ของสถาบันการเรียนรู้การพัฒนทางเลื้ออย่างยั่งยืน มูลนิธิโครงการหลวง และความก้าวหน้าการกำหนดโครงสร้างแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับการพัฒนาพื้นที่สูง ภายใต้ชื่อ “การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน” ทั้งนี้ คณะกรรมการ กปส. ได้เห็นชอบแผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการวิจัยบนพื้นที่สูงของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และกรอบคำของบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนงานพัฒนาพื้นที่สูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งบนพื้นที่สูงในพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน



3. มูลนิธิโครงการหลวงและสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เปิดการประชุมวิชาการ ประจำปี 2567 ขยายผลสำเร็จจากการวิจัย และพัฒนานวัตกรรมบนพื้นที่สูง เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

วันที่ 30 พฤษภาคม 2567 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี เป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการ “ผลสำเร็จจากการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมบนพื้นที่สูง เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน” ร่วมกับ ศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ ประธานคณะทำงานวิจัย มูลนิธิโครงการหลวง นายวิรัตน์ ปราสาทบุคช์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อคิดเห็น เกี่ยวกับทิศทางการวิจัยบนพื้นที่สูงระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย นำไปสู่แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรบนพื้นที่สูงผ่านการเสวนาและบรรยายพิเศษ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 450 คน การประชุมวิชาการในครั้งนี้ เป็นการนำเสนอ

ผลสำเร็จในการดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมบนพื้นที่สูงของโครงการหลวง และการขยายผลไปยังพื้นที่สูงอื่นภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ผ่านกลไกการขับเคลื่อนการวิจัยร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่มีเป้าหมายร่วมกัน โดยกระบวนการวิจัยเน้นการรวบรวม การเก็บรักษา การสังเคราะห์ การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการต่อยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่นำไปสู่ความมั่นคงด้านอาหาร และสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์บนพื้นที่สูง ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ กล่าวได้ว่าผลงานวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวงและสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศอย่างมาก



4. งานสืบสานการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ปี 2567 “ประชาชนอยู่ดี พื้นที่สูงมั่นคง” เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จัดงานสืบสานการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ปี 2567 “ประชาชนอยู่ดี พื้นที่สูงมั่นคง” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2567 โดยนายชวลิต ชูขจร ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เป็นประธานเปิดงาน พร้อมด้วย นายวิรัตน์ ปราบทุกข์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ผู้นำเกษตรกรบนพื้นที่สูง และผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมงาน ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมนี้ถือเป็นการนำผลสำเร็จการขยายผลของโครงการหลวง ที่ได้ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี

ทั้งด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน และการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เกิดชุมชนต้นแบบที่เป็นแหล่งเรียนรู้ สามารถเผยแพร่และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันของชุมชนบนพื้นที่สูง ภายในงานมีกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่สนับสนุนให้บุคลากรและผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานของ สวพส. ได้เพิ่มความรู้ ทักษะ เทคนิคและประสบการณ์ รวมถึงมีเวทีได้แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานร่วมบูรณาการจนเกิดเป็นเครือข่ายการทำงานพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกัน ทำให้สามารถต่อยอดและขยายผลสำเร็จของการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และขับเคลื่อนงานพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกันอย่างยั่งยืน



HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)



ภาคผนวก



ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสำนักงานงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567



ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไตรมาสที่ 4 สวพส. รับผิดชอบตัวชี้วัดสำนักงานงบประมาณ จำนวน 23 ตัวชี้วัด มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน 23 ตัวชี้วัด รายละเอียด ดังนี้

ตัวชี้วัด	เป้าหมายทั้งปี	ผลการดำเนินงาน ไตรมาสที่ 4 (สะสม ณ 30 ก.ย. 67)	หมายเหตุ
1. จำนวนกลุ่มบ้านที่ได้รับการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนา	570 กลุ่มบ้าน	616 กลุ่มบ้าน	เป็นไปตามแผน
2. องค์กรผ่านเกณฑ์คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA 4.0)	435 คะแนน	464.98 คะแนน	เป็นไปตามแผน
3. ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานแผนปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ	ร้อยละ 92	ร้อยละ 100	เป็นไปตามแผน
4. ร้อยละของบุคลากรได้รับการพัฒนาสมรรถนะเป็นบุคลากรสมรรถนะสูงพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	ร้อยละ 58	ร้อยละ 72.73	เป็นไปตามแผน
5. จำนวนผู้เรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวงผ่านกระบวนการภายใต้วิถีปกติ	873,000 ราย	884,660 ราย	เป็นไปตามแผน
6. กลุ่มบ้านในพื้นที่พัฒนาแบบโครงการหลวงอย่างสมบูรณ์ที่ประชาชนเป้าหมายส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน	ร้อยละ 71	ร้อยละ 82.38	เป็นไปตามแผน
7. เกษตรกรที่ยกระดับการผลิตและได้รับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	2,700 ราย	4,147 ราย	เป็นไปตามแผน
8. รายได้เพิ่มของเกษตรกรจากสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	95 ล้านบาท	208.86 ล้านบาท	เป็นไปตามแผน
9. เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพบนฐานความรู้และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง	14,500 ราย	19,962 ราย	เป็นไปตามแผน
10. พัฒนาและยกระดับสถาบันเกษตรกรด้านการผลิตและตลาด	98 กลุ่ม	108 กลุ่ม	เป็นไปตามแผน
11. เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง	83,000 ราย	85,333 ราย	เป็นไปตามแผน
12. จำนวนผู้นำชุมชนและผู้นำเกษตรกรที่เข้มแข็ง	820 ราย	1,101 ราย	เป็นไปตามแผน

ตัวชี้วัด	เป้าหมายทั้งปี	ผลการดำเนินงาน ไตรมาสที่ 4 (สะสม ณ 30 ก.ย. 67)	หมายเหตุ
13. ร้อยละกลุ่มบ้านที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 56	ร้อยละ 58.44 (360 กลุ่มบ้าน)	เป็นไปตามแผน
14. ชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงมีความเข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน	ร้อยละ 55	ร้อยละ 56.33 (347 กลุ่มบ้าน)	เป็นไปตามแผน
15. จำนวนผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้โครงการหลวงโครงการพระราชดำริ และการให้บริการทางสังคม	790,000 ราย	799,327 ราย	เป็นไปตามแผน
16. จำนวนเครือข่ายความร่วมมือด้านการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	5 เครือข่าย	5 เครือข่าย	เป็นไปตามแผน
17. จำนวนรางวัลหรือมาตรฐานด้านการจัดการท่องเที่ยวและบริการ การบริหารจัดการองค์กร	2 รางวัล/ มาตรฐาน	4 รางวัล	เป็นไปตามแผน
18. ร้อยละของกลุ่มบ้านเป้าหมายที่มีการจัดการที่ดินได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	ร้อยละ 50	ร้อยละ 72	เป็นไปตามแผน
19. ร้อยละของเกษตรกรบนพื้นที่สูงในพื้นที่เป้าหมายที่มีความยากจนได้รับการพัฒนา	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25	เป็นไปตามแผน
20. ร้อยละของรายได้จากการส่งเสริมอาชีพบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 2	ร้อยละ 7.91	เป็นไปตามแผน
21. บุคลากรที่เข้าอบรมต้องผ่านการอบรมตามเป้าหมาย	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	เป็นไปตามแผน
22. ระดับความสำเร็จของบุคลากรด้านดิจิทัลที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	ร้อยละ 80	ร้อยละ 82.92	เป็นไปตามแผน
23. บุคลากรด้านดิจิทัลที่ได้รับการพัฒนาสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อยกระดับงานด้านดิจิทัลของหน่วยงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐบาลดิจิทัล	ร้อยละ 75	ร้อยละ 82.92	เป็นไปตามแผน



ตารางสรุปผลการประเมิน
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567



ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การประเมิน			ผลการดำเนินงาน		
		เป้าหมาย ขั้นต่ำ (50)	เป้าหมาย มาตรฐาน (75)	เป้าหมาย ขั้นสูง (100)	ผลการ ดำเนินงาน	คะแนนที่ได้ (เทียบจากค่า เป้าหมาย)	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (ร้อยละ 40)							
1.1 ร้อยละของจำนวนงานวิจัยและ/หรือทรัพย์สินทางปัญญาที่นำไปใช้ประโยชน์	15	ร้อยละ 26.37	ร้อยละ 34.37	ร้อยละ 36.37	ร้อยละ 36.61	100.00	15.00
1.2 รายการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาและรายการยื่นขอรับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP/เกษตรอินทรีย์)	10	ยื่น Ips 10 รายการ + ยื่น GAP 40 รายการ	ยื่น Ips 10 รายการ + ยื่น GAP 42 รายการ	ยื่น Ips 10 รายการ + ยื่น GAP 45 รายการ	ยื่น Ips 11 รายการ + ยื่น GAP และเกษตรอินทรีย์ 45 รายการ	100.00	10.00
1.3 รายได้ของเกษตรกรที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	10	377 ล้านบาท	380 ล้านบาท	383 ล้านบาท	398 ล้านบาท	100.00	10.00
1.4 ชุมชนบนพื้นที่สูงที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักและแนวทางโครงการหลวง (RPF Model)	15	336 กลุ่มบ้าน	350 กลุ่มบ้าน	367 กลุ่มบ้าน	439 กลุ่มบ้าน	100.00	15.00
1.5 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น (บาท/ครัวเรือน/ปี)	10	78,322 บาท/ครัวเรือน/ปี	79,359.54 บาท/ครัวเรือน/ปี	80,397.08 บาท/ครัวเรือน/ปี	81,616 บาท/ครัวเรือน/ปี	100.00	10.00
1.6 มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินงานของ สวพส.	10	428 ลบ.	448 ลบ.	468 ลบ.	470.19 ลบ.	100.00	10.00
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินศักยภาพขององค์การมหาชน (ร้อยละ 30)							
2.1 การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)	10	- คุณภาพทุกชุดข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร.กำหนด ร้อยละ 90	- คุณภาพทุกชุดข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร.กำหนด ร้อยละ 100 - นำชุดข้อมูลเปิดที่นำมาลงทะเบียนที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ ร้อยละ 90	- คุณภาพทุกชุดข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร.กำหนด ร้อยละ 100 - นำชุดข้อมูลเปิดที่นำมาลงทะเบียนที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ ร้อยละ 100	- คุณภาพทุกชุดข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร.กำหนด ร้อยละ 100 - นำชุดข้อมูลเปิดที่นำมาลงทะเบียนที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ ร้อยละ 100	100.00	10.00
2.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	10	445 คะแนน	461.24 คะแนน	477.49 คะแนน	464.98 คะแนน	80.75	8.08
2.3 การควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน	10	50 คะแนน	75 คะแนน	100 คะแนน	82.50 คะแนน	82.50	8.25
คะแนนรวม							96.33
สรุปผลการประเมินระดับองค์กร							ดีมาก

สรุปผลการประเมินระดับองค์กร

ระดับดีมาก หมายถึง องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป

ระดับดี หมายถึง องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 75-89.99 คะแนน

ระดับพอใช้ หมายถึง องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 60-74.99 คะแนน

ระดับต้องปรับปรุง หมายถึง องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ต่ำกว่า 60 คะแนน



งบแสดงฐานะการเงิน



งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2567	2566
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	237,041,241.44	240,503,801.87
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	6	4,924,431.21	2,816,459.24
เงินลงทุนระยะสั้น	7	205,005,070.31	170,005,017.47
สินค้าคงเหลือ	8	697,418.10	1,121,172.43
วัสดุคงเหลือ	9	4,536,036.06	3,661,733.63
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10	4,443,694.91	1,171,220.68
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		456,647,892.03	419,279,405.32
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	11	417,628,570.56	425,335,889.76
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	12	151,544,672.63	170,892,196.29
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	13	14,442,650.18	12,677,413.18
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		583,615,893.37	608,905,499.23
รวมสินทรัพย์		1,040,263,785.40	1,028,184,904.55

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวเกษราภร ศรีจันทร์)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2567	2566
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า	14	8,161,121.88	10,450,377.93
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	15	26,563,173.66	6,691,233.31
เงินรับฝากระยะสั้น	16	20,936,428.25	10,094,064.41
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	17	1,049,938.55	2,501,283.10
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>56,710,662.34</u>	<u>29,736,958.75</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	18	226,973.47	308,935.68
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>226,973.47</u>	<u>308,935.68</u>
รวมหนี้สิน		<u>56,937,635.81</u>	<u>30,045,894.43</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน	20	1,021,951,779.90	1,021,951,779.90
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	21	(38,625,630.31)	(23,812,769.78)
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>983,326,149.59</u>	<u>998,139,010.12</u>
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>1,040,263,785.40</u>	<u>1,028,184,904.55</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้			



(นางสาวเกษราภร ศรีจันทร)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ



(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

**งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2567**

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2567	2566
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	22	504,863,900.00	454,652,400.00
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	23	38,287,649.08	36,373,546.31
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	24	50,577,096.84	41,330,298.64
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	25	3,215,616.41	4,846,001.75
รายได้อื่น	26	8,823,949.98	4,090,358.46
รวมรายได้		605,768,212.31	541,292,605.16
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	27	120,442,409.24	118,238,711.04
ค่าตอบแทน	28	148,650.00	191,300.00
ค่าใช้สอย	29	251,437,736.04	235,116,461.65
ค่าวัสดุ	30	95,935,584.13	94,342,900.77
ค่าสาธารณูปโภค	31	11,194,404.56	12,762,729.13
ต้นทุนขายสินค้าและบริการ	32	3,546,100.93	3,031,483.33
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	33	81,731,817.86	84,649,979.03
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	34	51,781,230.45	46,475,455.53
ค่าใช้จ่ายอื่น	35	4,363,139.63	12,308,224.42
รวมค่าใช้จ่าย		620,581,072.84	607,117,244.90
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(14,812,860.53)	(65,824,639.74)
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้			



(นางสาวเกษราภร ศรีจันทร์)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ



(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

**จบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2567**

	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	(หน่วย : บาท) รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - ตามที่รายงานไว้เดิม	1,021,951,779.90	41,567,268.69	1,063,519,048.59
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	444,601.27	444,601.27
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - หลังการปรับปรุง	1,021,951,779.90	42,011,869.96	1,063,963,649.86
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2566			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(65,824,639.74)	(65,824,639.74)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	1,021,951,779.90	(23,812,769.78)	998,139,010.12
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	1,021,951,779.90	(23,812,769.78)	998,139,010.12
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2567			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(14,812,860.53)	(14,812,860.53)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	1,021,951,779.90	(38,625,630.31)	983,326,149.59
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้			



(นางสาวเกษราภร ศรีจันทน์)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ



(นายวิรัตน์ ปราบาททุกซ์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2567

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 การจัดตั้งองค์การ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2547 โดยเริ่มจากพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกองพัฒนาเกษตรที่สูงในวันที่ 15 มิถุนายน 2535 ต่อมาได้รับยกฐานะเป็นสำนักงานพัฒนาเกษตรที่สูง เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 และได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 95 ก ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2548 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2548 ให้จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงขึ้นในรูปแบบขององค์การมหาชน เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว และมีการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันได้ดียิ่งขึ้น

ต่อมาคณะรัฐมนตรีฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 อนุมัติให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินของสำนักพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรที่สูงซึ่งเป็นโครงการหลวงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2548 ไปเป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) โดยโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ของสำนักพัฒนาเกษตรที่สูง ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร 0701/400 ลงวันที่ 27 เมษายน 2549 วงเงิน 43,948,655.00 บาท ไปตั้งจ่ายในงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มีที่ตั้งอาคารสำนักงาน เลขที่ 65 หมู่ 1 ถนนสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และได้รับอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตรให้ปรับปรุงพื้นที่ ชั้นที่ 1 ปีกซ้าย ตึกสำนักวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตเกษตร กรมวิชาการเกษตร ใช้เป็นอาคารสำนักงานกรุงเทพฯ

สถาบันฯ ได้มีการกิก ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2551 อนุมัติหลักการให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นผู้บริหารจัดการในการใช้ประโยชน์สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 โดยการบริหารจัดการโครงการสวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552 อนุมัติเรื่องการโอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปเป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ต่อมากรมวิชาการเกษตรได้ส่งมอบพื้นที่และภารกิจบริหารจัดการสวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 ให้เป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ในวันที่ 10 ธันวาคม 2552 ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ 0901.13/7325 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2552 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อจากเดิม “สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549” ให้ใช้ชื่อใหม่ว่า “อุทยานหลวงราชพฤกษ์” เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2553 และต่อมาสำนักราชเลขาธิการแจ้งชื่อภาษาอังกฤษกว่า “Royal Park Rajapruek”

1.2 วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนางานโครงการหลวง
2. สนับสนุนการวิจัย รวบรวมและเก็บรักษานวัตกรรมใหม่ เสริมสร้างและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนรักษาคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง
3. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับมูลนิธิโครงการหลวง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และการถ่ายทอดข้อมูลและเทคโนโลยีบนพื้นที่สูงที่เหมาะสมสู่ชุมชน

4. จัดให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างครบวงจร เช่น ด้านการผลิต การตลาด มาตรฐานผลิตภัณฑ์ การขนส่งสินค้า ตลอดจนเป็นศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการดำเนินการดังกล่าว
5. ร่วมมือและแลกเปลี่ยนการพัฒนาทางวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงในระดับนานาชาติ
6. ให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สูงที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนา
7. สนับสนุนและดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของสินค้าโครงการหลวงและสินค้าในโครงการของสถาบัน จากหน่วยงานในและต่างประเทศ รวมทั้งดำเนินการให้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ
8. จัดนิทรรศการด้านการเกษตร ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และด้านอื่น ๆ ดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนทางด้านเกษตรและวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร และการอนุรักษ์พันธุ์พืช

1.3 สถานที่ตั้ง

เลขที่ 65 หมู่ 1 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้ เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และการแสดงรายการในรายงานการเงินตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2566) ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.2/ว479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2566 ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.2/ว559 ลงวันที่ 25 กันยายน 2566

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยไว้เป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ถือเป็นหน่วยงานที่ต้องเสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

หมายเหตุ 3 มาตรฐานการบัญชีและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

ไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์ และธนาคา สวพส. จะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน
- รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสด ในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ

4.2 ลูกหนี้

- ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ หมายถึง จำนวนเงินที่ สวพส. มีสิทธิได้รับชำระจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าและบริการอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติของหน่วยงาน สวพส. จะรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยมีการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้

- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ประมาณขึ้นจากการพิจารณาประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ และสถานะทางการเงินของลูกหนี้ในปัจจุบัน โดยคำนวณตามอัตราร้อยละของยอดลูกหนี้คงค้าง ณ วันสิ้นงวด แยกตามกลุ่มของอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระ/ของยอดลูกหนี้คงค้างทั้งหมด
- ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงาน กรณีให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่โครงการ หรือเจ้าหน้าที่จ้างเหมาบริการ ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินสะสม แสดงตามมูลค่าที่ได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

4.3 เงินลงทุน

เงินลงทุน หมายถึง เงินฝากธนาคารประเภทประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 3 เดือน ตราสารหนี้ ตราสารทุน และสินทรัพย์อื่นที่ถือไว้เพื่อรับผลตอบแทน

สวพส. จัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว ดังนี้

- เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง เงินลงทุนที่หน่วยงานตั้งใจจะถือไว้ไม่เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน
- เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่หน่วยงานตั้งใจจะถือไว้เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรายงาน

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้า
- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อการนำไปใช้หรือแจกจ่ายในการให้บริการ
- ถือไว้เพื่อขายหรือแจกจ่ายตามลักษณะการดำเนินงานตามปกติของ สวพส.
- อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อขายหรือการแจกจ่าย

สินค้าคงเหลือวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ยกเว้นสินค้าคงเหลือที่ได้มาจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน วัดราคาทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินค้า ณ วันที่ได้รับสินค้านั้น และสินค้าคงเหลือสำหรับรายการที่ถือไว้เพื่อการแจกจ่ายที่ไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย วัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือราคาทุนเปลี่ยนแปลงปัจจุบันแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

4.5 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่ สวพส. มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร สวพส. วัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.6 ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า คือ ค่าใช้จ่ายที่ สวพส. จ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์หรือบริการไปแล้ว และจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในอนาคต ซึ่งคาดว่าจะใช้หมดไปในระยะสั้น สวพส. จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้าตามมูลค่าของสินทรัพย์หรือบริการที่คาดว่าจะได้รับ โดยแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

4.7 อาคาร และอุปกรณ์

- สวพส. แสดงรายการอาคารและอุปกรณ์ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม
- สวพส. รับรู้รายการอุปกรณ์ เฉพาะรายการที่มีมูลค่าขึ้นต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000.00 บาทขึ้นไป (ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.3/ว43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่องคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์) ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปี 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าขึ้นต่ำตั้งแต่ 5,000.00 บาทขึ้นไป
- ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร ราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างขึ้นเองประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัสดุ ค่าแรงทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์

- ส่วนประกอบของรายการอาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่ต่างกัน และมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญจะบันทึกส่วนประกอบนั้นแยกต่างหากจากกัน

- ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการอาคารและอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ สวพส. จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และตัดมูลค่าของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมแซมบำรุงที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

- ค่าเสื่อมราคาคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.3/ว43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่องคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการให้ประโยชน์ (ปี)
อาคารถาวร	15-40
อาคารชั่วคราว/โรงเรือน	8-15
สิ่งก่อสร้างใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงเหล็กเป็นส่วนประกอบหลัก	15-25
สิ่งปลูกสร้างใช้ไม้หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	5-15
ครุภัณฑ์สำนักงาน	3-12
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	2-5
ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	5-15
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	3-5
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5-30
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5-10
ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	2-10
ครุภัณฑ์การเกษตร	2-10
ครุภัณฑ์สนาม	2-5
ครุภัณฑ์ดนตรี	2-5
ครุภัณฑ์กีฬา	2-5
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5-10
ยกเว้น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	15-20

- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับระหว่างก่อสร้าง

4.8 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน

สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง สินทรัพย์ที่แสดงลักษณะทั้งหมดหรือบางส่วน ดังต่อไปนี้

- เป็นส่วนหนึ่งของระบบหรือเครือข่าย
- มีลักษณะเฉพาะและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางอื่นได้
- เคลื่อนที่ไม่ได้ และ
- มีข้อจำกัดในการจำหน่าย

สวพส. แสดงรายการสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคา บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.3/ว43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่องคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการให้ประโยชน์ (ปี)
ถนนพื้นคอนกรีต	10-20
ถนนพื้นลาดยาง	3-10
สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก	20-50
เขื่อนดิน	20-50
เขื่อนปูน	50-80
อ่างเก็บน้ำ	30-80
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น	3-80

- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานระหว่างก่อสร้าง

4.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดย สวพส. มีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี สวพส. แสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- สวพส. รับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000.00 บาทขึ้นไป
- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธี

เส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการให้ประโยชน์ (ปี)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	5
สิทธิบัตร	5

ไม่มีการตัดจ่ายสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา

4.10 รายได้รอรับรู้ระยะยาว

รายได้รอรับรู้ระยะยาว เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาคโดยมีผู้มอบให้ สวพส. ไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่าย ซึ่ง สวพส. ยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.11 ประมาณการหนี้สิน

ประมาณการหนี้สิน หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลา หรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือข้อตกลงที่จัดทำไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ สวพส. จะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น หนี้สินค่าชดเชยความเสียหาย สวพส. จะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายการ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น

4.12 รายได้จากเงินงบประมาณ

สวพส. รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณ เมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง

4.13 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

สวพส. รับรู้รายได้จากการขายสินค้า เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

- (1) ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว
- (2) ไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำ หรือไม่ได้ควบคุมสินค้าที่ขายไปแล้ว

ทั้งทางตรงและทางอ้อม

- (3) สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
- (4) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ สวพส. จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น

- (5) สามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

เมื่อผลของรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานรับรู้รายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเป็นรายได้ตามขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันสิ้นสุด รอบระยะเวลารายงาน ผลของรายการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

- (1) สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
- (2) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น

- (3) สามารถวัดขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันที่ในรายงานการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ

- (4) สามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและต้นทุนที่จะเกิดขึ้นเพื่อทำให้รายการนั้นเสร็จสมบูรณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.14 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค เป็นส่วนหนึ่งของรายการโอนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐบาลบัญชีที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน คือ การโอนทรัพยากรจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง โดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยนและไม่ใช้รายการทางภาษี

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอนรับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้ เมื่อได้รับเงินและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะ มีข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับ สินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

- ข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอน ไม่รวมถึงข้อกำหนดให้ต้องคืนสินทรัพย์ที่รับโอน หรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการอื่นที่ต้องคืนให้แก่ผู้โอน ถ้าไม่ใช้สินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ ดังนั้น เมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ภายใต้ข้อจำกัด ผู้รับโอนไม่ได้มีภาระผูกพันในปัจจุบัน ที่จะต้องโอนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่บุคคลที่สาม เมื่อผู้รับโอนทำผิด ข้อจำกัด ผู้โอนหรือฝ่ายอื่นอาจมีทางเลือกในการใช้บทลงโทษต่อผู้รับโอน ดังนั้น เมื่อหน่วยงานได้รับสินทรัพย์ ตามข้อจำกัดจึงรับรู้ได้ทันที

- เงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน กำหนดให้หน่วยงานจะต้องใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ หรือต้องคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่ผู้โอนในกรณีที่ผิดเงื่อนไขนั้น ดังนั้น หน่วยงานผู้รับโอนสินทรัพย์ จึงมีภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องส่งมอบประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ แก่บุคคลที่สามเมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้รับโอนไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสไหลออกของทรัพยากร เนื่องจากมีข้อกำหนดให้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ในการส่งมอบสินค้า หรือบริการให้แก่บุคคลที่สาม หรือไม่เช่นนั้นต้องส่งคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่ผู้โอน ดังนั้น เมื่อผู้รับโอนเริ่มรับรู้สินทรัพย์ตามเงื่อนไข จึงเกิดหนี้สินขึ้นด้วย

4.15 รายได้ดอกเบี้ย

รับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

2566

เงินสดในมือ	44,147.00	50,788.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	236,992,079.99	240,448,003.79
เงินฝากประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 3 เดือน	5,014.45	5,010.08
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	237,041,241.44	240,503,801.87

เงินฝากสถาบันการเงิน เป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ประกอบด้วย

(หน่วย : บาท)

2567

2566

ข้อบัญญัติ	เลขที่บัญชี	ธนาคาร	สาขา		
1. เงินงบประมาณ	521-0-09042-6	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	105,198,116.50	89,743,438.14
2. เงินนอกงบประมาณ	521-0-09074-4	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	2,484,109.01	2,974,476.25
3. เงินสะสม	521-0-58715-0	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	89,794,397.81	139,884,667.95
4. เงินกองทุน ววน.	521-0-84078-6	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	7,470,272.51	2,684,201.05
5. ขั้วเคลื่อนการพัฒนาฯ อ.แม่แจ่ม	521-0-93735-6	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	-	2,397,344.41
6. กองทุนสวัสดิการรกรากหญ้า	521-0-13799-6	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	33,240.61	33,058.71
7. เงินนอกงบประมาณอุทยาน	521-0-34151-8	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	1,926,771.52	2,174,406.43
8. เงินรายได้อุทยาน	010232856686	ธกส.	เชียงใหม่	325.50	323.85
9. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	020026447197	ธกส.	เชียงใหม่	1,002.66	1,030.63
10. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	003-91-003568-7	ธกส.	เชียงใหม่	883,954.52	555,056.37
11. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	052-1-06136-9	อิสลาม	ช้างเผือก		
11.1 เงินงบประมาณ				10,017,061.64	-
11.2 เงินสะสม				10,000,000.00	-
12. สวพส. ระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	521-0-98929-1	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	3,018,966.69	-
13. สวพส. จัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการฯ	521-0-98931-3	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	1,460,738.44	-
14. สวพส. ขยายผลการใช้ประโยชน์	521-0-99667-0	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	1,606,270.86	-
15. ขั้วเคลื่อนการพัฒนาฯ อ.แม่แจ่ม ปีที่ 2	521-3-00263-4	กรุงเทพ	ถนนสุขุมวิท	3,096,851.72	-
รวมเงินฝากสถาบันการเงิน				236,992,079.99	240,448,003.79

เงินฝากประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 3 เดือน ประกอบด้วย

(หน่วย : บาท)

2567

2566

ประเภทเงินฝาก	ธนาคาร/สาขา	แหล่งเงิน	อัตราดอกเบี้ย	ครบกำหนด		
1. ฝากประจำ 3 เดือน	ธกส./เชียงใหม่	เงินสะสม ปี 2567	1.15	8 พ.ย. 67	5,014.45	5,010.08
รวมเงินฝากประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 3 เดือน					5,014.45	5,010.08

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	58,340.64	84,600.00
ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม	283,710.00	77,850.00
ลูกหนี้เงินยืมเงิน สกสว.	-	9,350.00
ลูกหนี้เงินยืม (โครงการจัดทำฐานข้อมูลฯ PM 2.5)	39,250.00	-
ลูกหนี้อื่น	1,409,482.31	299,084.68
ลูกหนี้กรมสรรพากร	528,088.50	290,437.30
รายได้ค้างรับ	2,605,559.76	2,055,137.26
รวมลูกหนี้อื่นระยะสั้น	4,924,431.21	2,816,459.24

ลูกหนี้เงินยืมเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 แยกตามกำหนดระยะเวลาส่งหลักฐานการจ่าย ดังนี้

(หน่วย : บาท)

				2567	2566
ลูกหนี้เงินยืมเงิน ในงบประมาณ	ยังไม่เกินกำหนด ระยะเวลา	เกินกำหนดระยะเวลา ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดระยะเวลา เกินกว่า 15 วัน	รวม	รวม
สถาบัน	52,500.00	-	-	52,500.00	84,600.00
อุทยาน	5,840.64	-	-	5,840.64	-
รวม	58,340.64	-	-	58,340.64	84,600.00

(หน่วย : บาท)

				2567	2566
ลูกหนี้เงินยืม เงินสะสม	ยังไม่เกินกำหนด ระยะเวลา	เกินกำหนดระยะเวลา ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดระยะเวลา เกินกว่า 15 วัน	รวม	รวม
สถาบัน	223,710.00	-	-	223,710.00	27,850.00
อุทยาน	60,000.00	-	-	60,000.00	50,000.00
รวม	283,710.00	-	-	283,710.00	77,850.00

(หน่วย : บาท)

				2567	2566
ลูกหนี้เงินยืม เงินสะสม	ยังไม่เกินกำหนด ระยะเวลา	เกินกำหนดระยะเวลา ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดระยะเวลา เกินกว่า 15 วัน	รวม	รวม
สถาบัน	-	-	-	-	9,350.00
รวม	-	-	-	-	9,350.00

					(หน่วย : บาท)	
					2567	2566
ลูกหนี้เงินยืม	ยังไม่เกินกำหนด	เกินกำหนดระยะเวลา	เกินกำหนดระยะเวลา	รวม	รวม	
โครงการจัดทำฐาน	ระยะเวลา	ไม่เกิน 15 วัน	เกินกว่า 15 วัน			
ข้อมูลฯ PM 2.5						
สถาบัน	39,250.00	-	-	39,250.00	-	
รวม	39,250.00	-	-	39,250.00	-	

หมายเหตุ 7 เงินลงทุนระยะสั้น

		(หน่วย : บาท)	
		2567	2566
เงินฝากประจำ 6 เดือน		130,005,070.31	50,005,017.47
เงินฝากประจำ 12 เดือน		75,000,000.00	120,000,000.00
รวมเงินลงทุนระยะสั้น		205,005,070.31	170,005,017.47

เงินลงทุนระยะสั้น ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 ประกอบด้วย

					(หน่วย : บาท)	
					2567	2566
ธนาคาร	แหล่งเงินนำฝาก	อัตราดอกเบี้ย	ครบกำหนด			
1. เงินฝากประจำ 6 เดือน ประกอบด้วย						
1.1	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เลขที่บัญชี 310000317178					
1.1.1	เงินสะสมปี 2566	0.90	11 พ.ย. 66	-	50,000,000.00	
1.2 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เลขที่บัญชี 003-21-008218-3						
1.2.1	เงินงบประมาณปี 2567	1.40	18 พ.ย. 67	30,000,000.00		-
1.2.2	เงินสะสมปี 2566	1.25	23 พ.ย. 67	5,070.31	5,017.47	
1.2.3	เงินสะสมปี 2567	1.40	18 พ.ย. 67	100,000,000.00		-
2. เงินฝากประจำ 12 เดือน ประกอบด้วย						
2.1	ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เลขที่บัญชี 000-21-008198-3					
2.1.1	เงินงบประมาณปี 2567	1.75	11 พ.ย. 67	20,000,000.00	20,000,000.00	
2.1.2	เงินสะสมปี 2567	1.85	17 ก.พ. 68	55,000,000.00	55,000,000.00	
				205,005,070.31	170,005,017.47	

หมายเหตุ 8 สิ้นค้าคงเหลือ

		(หน่วย : บาท)	
		2567	2566
สินค้าคงเหลือ		697,418.10	1,121,172.43
รวมสินค้าคงเหลือ		697,418.10	1,121,172.43

หมายเหตุ 9 วัสดุคงเหลือ

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
วัสดุการเกษตร	3,197,019.93	2,358,780.07
วัสดุงานบ้านงานครัว	505,642.64	165,470.13
วัสดุยานพาหนะและเชื้อเพลิง	138.00	321,193.00
วัสดุสำนักงาน	833,235.49	816,290.43
รวมวัสดุคงเหลือ	4,536,036.06	3,661,733.63

หมายเหตุ 10 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ค่าใช้จ่ายย่ำยล่วงหน้า - ค่าซื้อสินค้าและบริการ	2,689,021.21	858,453.38
ค่าใช้จ่ายย่ำยล่วงหน้า - ค่าธรรมเนียมที่ราชพัสดุ	197,550.00	19,476.27
ค่าใช้จ่ายย่ำยล่วงหน้า - ค่าเช่าที่ราชพัสดุ	132,418.17	90,630.00
ภาษีซื้อรอใบกำกับภาษี	1,424,705.53	202,661.03
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4,443,694.91	1,171,220.68

หมายเหตุ 11 อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,092,532,884.43	1,080,855,084.23
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	(738,769,599.51)	(708,306,755.82)
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง - สุทธิ	353,763,284.92	372,548,328.41
ครุภัณฑ์	320,825,121.03	300,926,114.22
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	(262,954,661.89)	(252,057,858.80)
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	57,870,459.14	48,868,255.42
งานระหว่างก่อสร้าง	5,994,826.50	3,919,305.93
รวมอาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	417,628,570.56	425,335,889.76

(หน่วย : บาท)

	2566			
	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่างก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	1,096,059,207.79	291,291,381.29	1,570,656.26	1,388,921,245.34
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	18,044,185.24	15,480,923.97	15,376,519.86	48,901,629.07
การจำหน่ายออก	(33,248,308.80)	(5,846,191.04)	(13,027,870.19)	(52,122,370.03)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	1,080,855,084.23	300,926,114.22	3,919,305.93	1,385,700,504.38
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	(686,726,038.52)	(243,170,360.02)	-	(929,896,398.54)
ค่าเสื่อมราคาระหว่างปี	(45,392,559.58)	(14,359,644.39)	-	(59,752,203.97)
การจำหน่ายออก	23,811,842.28	5,472,145.61	-	29,283,987.89
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	(708,306,755.82)	(252,057,858.80)	-	(960,364,614.62)
มูลค่าตามบัญชี				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	372,548,328.41	48,868,255.42	3,919,305.93	425,335,889.76

(หน่วย : บาท)

	2567			
	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่างก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	1,080,855,084.23	300,926,114.22	3,919,305.93	1,385,700,504.38
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	27,760,597.62	23,935,001.44	36,331,826.55	88,027,425.61
การจำหน่ายออก	(16,082,797.42)	(4,035,994.63)	(34,256,305.98)	(54,375,098.03)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	1,092,532,884.43	320,825,121.03	5,994,826.50	1,419,352,831.96
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	(708,306,755.82)	(252,057,858.80)	-	(960,364,614.62)
ค่าเสื่อมราคาระหว่างปี	(42,202,598.38)	(14,254,212.10)	-	(56,456,810.48)
การจำหน่ายออก	11,739,754.69	3,357,409.01	-	15,097,163.70
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	(738,769,599.51)	(262,954,661.89)	-	(1,001,724,261.40)
มูลค่าตามบัญชี				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	353,763,284.92	57,870,459.14	5,994,826.50	417,628,570.56

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
เสื่อมราคา	56,456,810.48	59,752,203.97

หมายเหตุ 12 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ถนน	170,576,077.98	170,576,077.98
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ถนน	(117,219,144.17)	(110,077,950.71)
ถนน - สุทธิ	53,356,933.81	60,498,127.27
สะพาน	1,582,634.56	1,582,634.56
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - สะพาน	(813,501.38)	(734,315.12)
สะพาน - สุทธิ	769,133.18	848,319.44
อ่างเก็บน้ำ	14,490,372.22	14,490,372.22
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - อ่างเก็บน้ำ	(6,150,852.72)	(5,383,948.06)
อ่างเก็บน้ำ - สุทธิ	8,339,519.50	9,106,424.16
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น	269,446,921.99	268,948,799.27
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น	(180,367,835.85)	(168,509,473.85)
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น - สุทธิ	89,079,086.14	100,439,325.42
รวมสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	151,544,672.63	170,892,196.29

(หน่วย : บาท)

	2566				
	ถนน	สะพาน	อ่างเก็บน้ำ	อื่น ๆ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	169,038,534.81	1,582,634.56	14,490,372.22	277,374,032.84	462,485,574.43
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	1,537,543.17	-	-	905,588.07	2,443,131.24
การจำหน่ายออก	-	-	-	(9,330,821.64)	(9,330,821.64)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	170,576,077.98	1,582,634.56	14,490,372.22	268,948,799.27	455,597,884.03
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	(102,942,033.23)	(655,183.36)	(4,617,601.16)	(162,319,507.36)	(270,534,325.11)
ค่าเสื่อมราคาระหว่างปี	(7,135,917.48)	(79,131.76)	(766,346.90)	(12,059,918.77)	(20,041,314.91)
การจำหน่ายออก	-	-	-	5,869,952.28	5,869,952.28
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	(110,077,950.71)	(734,315.12)	(5,383,948.06)	(168,509,473.85)	(284,705,687.74)
มูลค่าตามบัญชี					
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	60,498,127.27	848,319.44	9,106,424.16	100,439,325.42	170,892,196.29

(หน่วย : บาท)

	2567				
	ถนน	สะพาน	อ่างเก็บน้ำ	อื่น ๆ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	170,576,077.98	1,582,634.56	14,490,372.22	268,948,799.27	455,597,884.03
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	-	-	-	498,122.72	498,122.72
การจำหน่ายออก	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	170,576,077.98	1,582,634.56	14,490,372.22	269,446,921.99	456,096,006.75
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	(110,077,950.71)	(734,315.12)	(5,383,948.06)	(168,509,473.85)	(284,705,687.74)
ค่าเสื่อมราคาระหว่างปี	(7,141,193.46)	(79,186.26)	(766,874.66)	(11,858,392.00)	(19,845,646.38)
การจำหน่ายออก	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	(117,219,144.17)	(813,501.38)	(6,150,822.72)	(180,367,865.85)	(304,551,334.12)
มูลค่าตามบัญชี					
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	53,356,933.81	769,133.18	8,339,549.50	89,079,056.14	151,544,672.63

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ค่าเสื่อมราคา	19,845,646.38	20,041,314.91

หมายเหตุ 13 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

		(หน่วย : บาท)	
		2567	2566
โปรแกรมคอมพิวเตอร์		36,007,317.40	28,778,218.40
สัญญาณภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง		1,992,797.96	1,992,797.96
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น:			
อุปกรณ์กระจายสัญญาณเครือข่ายไร้สายเพื่อให้รองรับการศึกษาภายในอุทยานฯ	205,000.00		
ชุดซอฟต์แวร์ตรวจวัดและเก็บบันทึกการใช้งานระบบเครือข่าย (PRTG) สถาบัน	117,700.00		
อุปกรณ์เชื่อมต่อชุมสายโทรศัพท์อัตโนมัติ สถาบัน	53,500.00		
สื่อจัดแสดงประกอบเสียงบรรยายส่วนโถงชั้นกลางกล้วยไม้ อุทยานฯ	60,747.66		
ออกแบบและปรับปรุงเว็บไซต์อุทยานหลวงราชพฤกษ์	490,000.00		
ระบบฐานข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลพรรณไม้ภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์	3,000,000.00		
ระบบจัดเก็บข้อมูล QR Code ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์	233,271.03		
แอปพลิเคชัน AR รูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ	460,000.00		
แอปพลิเคชัน HRDI MAPs ระบบปฏิบัติการ iOS	400,000.00		
ระบบ Software สำหรับรองรับ Multimedia ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์	120,000.00		
เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำเกษตรแม่นยำ	500,000.00	5,640,218.69	5,566,947.66
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม		(29,197,683.87)	(23,815,050.84)
		14,442,650.18	12,522,913.18
งานระหว่างทำ		-	154,500.00
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ		14,442,650.18	12,677,413.18

(หน่วย : บาท)

	2566				
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	สัญญาอนุญาตภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	27,476,073.40	1,992,797.96	5,566,947.66	-	35,035,819.02
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	2,240,000.00	-	-	2,104,500.00	4,344,500.00
การจำหน่ายออก	(937,855.00)	-	-	(1,950,000.00)	(2,887,855.00)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	28,778,218.40	1,992,797.96	5,566,947.66	154,500.00	36,492,464.02
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	(13,642,376.76)	(1,992,796.96)	(4,261,267.97)	-	(19,896,441.69)
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี	(4,400,221.10)	-	(456,239.05)	-	(4,856,460.15)
การจำหน่ายออก	937,851.00	-	-	-	937,851.00
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	(17,104,746.86)	(1,992,796.96)	(4,717,507.02)	-	(23,815,050.84)
มูลค่าตามบัญชี					
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	11,673,471.54	1.00	849,440.64	154,500.00	12,677,413.18

(หน่วย : บาท)

	2567				
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	สัญญาอนุญาตภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	28,778,218.40	1,992,797.96	5,566,947.66	154,500.00	36,492,464.02
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	7,229,099.00	-	120,000.00	8,285,300.00	15,634,399.00
การจำหน่ายออก	-	-	(46,728.97)	(8,439,800.00)	(8,486,528.97)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	36,007,317.40	1,992,797.96	5,640,218.69	-	43,640,334.05
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	(17,104,746.86)	(1,992,796.96)	(4,717,507.02)	-	(23,815,050.84)
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี	(5,124,272.38)	-	(305,088.62)	-	(5,429,361.00)
การจำหน่ายออก	-	-	46,727.97	-	46,727.97
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	(22,229,019.24)	(1,992,796.96)	(4,975,867.67)	-	(29,197,683.87)
มูลค่าตามบัญชี					
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	13,778,298.16	1.00	664,351.02	-	14,442,650.18

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ค่าเสื่อมราคา	5,429,361.00	4,856,460.15

หมายเหตุ 14 เจ้าหนี้การค้า

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
เจ้าหนี้การค้า - หน่วยงานของรัฐ	517,580.00	275,490.00
เจ้าหนี้การค้า - หน่วยงานภายนอก	7,643,541.88	10,174,887.93
รวมเจ้าหนี้การค้า	8,161,121.88	10,450,377.93

หมายเหตุ 15 เจ้าหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ภาษีขายรอเรียกเก็บ	98,685.31	98,823.68
เจ้าหนี้อื่น	1,063,409.54	1,425.58
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น - หน่วยงานภาครัฐ	235,400.00	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น - บุคคลภายนอก	25,165,678.81	6,590,984.05
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	26,563,173.66	6,691,233.31

หมายเหตุ 16 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
เงินรับฝากอื่น	16,687,353.25	5,096,491.17
เงินประกันสัญญา	4,196,825.00	4,892,823.24
เงินประกันผลงาน	37,750.00	49,750.00
เงินประกันอื่น	14,500.00	55,000.00
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	20,936,428.25	10,094,064.41

เงินรับฝากอื่น ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 สวพส. มีเงินรับฝากอื่นที่จะจ่ายคืนตามข้อผูกพันหรือข้อกำหนด จำนวน 16,687,353.25 บาท ประกอบด้วย

1. เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในวงเงิน 42,463,000.00 บาท มีการแบ่งจ่าย 3 งวด โดยมีรายละเอียดดังนี้

เงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	จำนวน	42,463,000.00 บาท
ได้รับ งวดที่ 1 วันที่ 25 พฤศจิกายน 2565	จำนวน	25,477,800.00 บาท
งวดที่ 2 วันที่ 11 พฤษภาคม 2566	จำนวน	12,738,900.00 บาท
งวดที่ 3 วันที่ 2 พฤษภาคม 2567	จำนวน	4,246,300.00 บาท
คงค้าง	จำนวน	- บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เงินอุดหนุน	จำนวน	42,463,000.00 บาท
ดอกเบี้ย วันที่ 31 ธันวาคม 2565	จำนวน	7,840.43 บาท
ดอกเบี้ย วันที่ 30 มิถุนายน 2566	จำนวน	32,009.01 บาท
ดอกเบี้ย วันที่ 31 ธันวาคม 2566	จำนวน	11,787.14 บาท
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2566 (1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566)	จำนวน	(35,608,307.68)
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2566 (1 ตุลาคม 2566 - 31 พฤษภาคม 2567)	จำนวน	(4,547,917.81)
	คงเหลือ	2,358,411.09
	จำนวน	(1,244,164.92)
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2566 ในปี 2567 (1 มิถุนายน - 30 กันยายน 2567)	คงเหลือ	1,114,246.17 บาท

2. เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในวงเงิน 42,463,000.00 บาท โดยทาง สวพส. ได้รับจำนวน 2 งวด จำนวน 38,216,700.00 บาท คงค้างเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 4,246,300.00 บาท ตามหนังสือที่ อว 6309.FB1.2/163/2567 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2567

เงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จำนวน	42,463,000.00 บาท
ได้รับ งวดที่ 1 วันที่ 24 ตุลาคม 2566	จำนวน	27,600,900.00 บาท
งวดที่ 2 วันที่ 26 มิถุนายน 2567	จำนวน	10,615,800.00 บาท
คงค้าง	จำนวน	4,246,300.00 บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เงินอุดหนุน	จำนวน	38,216,700.00 บาท
ดอกเบี้ย วันที่ 31 ธันวาคม 2566	จำนวน	28,778.02 บาท
ดอกเบี้ย วันที่ 30 มิถุนายน 2567	จำนวน	49,970.06 บาท
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2567 (1 ตุลาคม 2566 - 30 กันยายน 2567)	จำนวน	(31,964,798.03)
	คงเหลือ	6,330,650.05 บาท

เงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สวพส. ต้องนำส่งเงินอุดหนุนคงเหลือพร้อมดอกเบี้ยคืนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ภายใน 60 วัน นับตั้งแต่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการ

3. เงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง ระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง ระยะเวลา 1 ปี งบประมาณ 10,000,000.00 บาท มีการแบ่งจ่ายเป็น 4 งวด โดย สวพส. ได้รับจำนวน 3 งวด จำนวน 9,961,600.00 บาท คงค้างเงินอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จำนวน 38,400.00 บาท

เงินอุดหนุนตามสัญญา	จำนวน	10,000,000.00 บาท
ได้รับ งวดที่ 1 วันที่ 17 มกราคม 2567	จำนวน	4,509,000.00 บาท
งวดที่ 2 วันที่ 17 พฤษภาคม 2567	จำนวน	3,452,600.00 บาท
งวดที่ 3 วันที่ 16 สิงหาคม 2567	จำนวน	2,000,000.00 บาท
คงค้าง	จำนวน	38,400.00 บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง ระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง

เงินอุดหนุน

ดอกเบี้ย วันที่ 30 มิถุนายน 2567	จำนวน	9,961,600.00 บาท
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2567 (1 กุมภาพันธ์ - 30 กันยายน 2567)	จำนวน	12,003.34
	จำนวน	(6,974,607.00)
คงเหลือ		2,998,996.34 บาท

4. เงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง โครงการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วม ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลา 1 ปี งบประมาณ 4,000,000.00 บาท มีการแบ่งจ่ายเป็น 4 งวด โดย สวพส. ได้รับจำนวน 4 งวด จำนวน 3,932,340.58 บาท คงค้างเงินอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จำนวน 67,659.42 บาท

เงินอุดหนุนตามสัญญา	จำนวน	4,000,000.00 บาท
ได้รับ งวดที่ 1 วันที่ 17 มกราคม 2567	จำนวน	983,900.00 บาท
งวดที่ 2 วันที่ 9 เมษายน 2567	จำนวน	1,280,800.00
งวดที่ 3 วันที่ 31 พฤษภาคม 2567	จำนวน	687,340.58
งวดที่ 4 วันที่ 2 สิงหาคม 2567	จำนวน	980,300.00
คงค้าง	จำนวน	67,659.42 บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง โครงการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วม ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

เงินอุดหนุน

ดอกเบี้ย วันที่ 30 มิถุนายน 2567	จำนวน	3,932,340.58 บาท
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2567 (1 กุมภาพันธ์ - 30 กันยายน 2567)	จำนวน	3,512.77
	จำนวน	(2,438,737.68)
คงเหลือ		1,497,115.67 บาท

5. เงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง ขยายผลการใช้ไฟโรโมนดึงดูดด้วงหมัดผักแถบลายแทนสารเคมีในพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยบนพื้นที่สูง ระยะเวลา 1 ปี งบประมาณ 2,746,000.00 บาท มีการแบ่งจ่ายเป็น 4 งวด โดย สวพส. ได้รับจำนวน 2 งวด จำนวน 2,212,060.00 บาท คงค้างเงินอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จำนวน 533,940.00 บาท

เงินอุดหนุนตามสัญญา	จำนวน	2,746,000.00 บาท
ได้รับ งวดที่ 1 วันที่ 2 พฤษภาคม 2567	จำนวน	1,104,030.00 บาท
งวดที่ 2 วันที่ 6 สิงหาคม 2567	จำนวน	1,108,030.00
คงค้าง	จำนวน	533,940.00 บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง ขยายผลการใช้พีโรโมนดึงดูดด้วงหมัดผักแถบลายแทนสารเคมีในพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยบนพื้นที่สูง

เงินอุดหนุน

ดอกเบี้ย วันที่ 30 มิถุนายน 2567	จำนวน	2,212,060.00 บาท
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2567 (2 พฤษภาคม - 30 กันยายน 2567)	จำนวน	1,001.66
	จำนวน	(607,308.60)
	คงเหลือ	1,605,753.06 บาท

6. เงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง การขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (ปีที่ 2) ระยะเวลา 1 ปี งบประมาณ 3,900,000.00 บาท มีการแบ่งจ่ายเป็น 4 งวด โดย สวพส. ได้รับจำนวน 2 งวด จำนวน 3,159,000.00 บาท คงค้างเงินอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จำนวน 741,000.00 บาท

เงินอุดหนุนตามสัญญา	จำนวน	3,900,000.00 บาท
ได้รับ งวดที่ 1 วันที่ 21 มิถุนายน 2567	จำนวน	1,755,000.00 บาท
งวดที่ 2 วันที่ 25 กันยายน 2567	จำนวน	1,404,000.00 3,159,000.00 บาท
คงค้าง	จำนวน	741,000.00 บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง การขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัยบนพื้นที่สูง (ปีที่ 2)

เงินอุดหนุน

ดอกเบี้ย วันที่ 30 มิถุนายน 2567	จำนวน	3,159,000.00 บาท
กลับรายการบัญชีเงินรับฝากปี 2567 (21 มิถุนายน - 30 กันยายน 2567)	จำนวน	275.72
	จำนวน	(62,424.00)
	คงเหลือ	3,096,851.72 บาท

เงินรับฝากเงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตรตามข้อ 3-6 สวพส. ต้องนำส่งเงินอุดหนุนคงเหลือพร้อมดอกเบี้ย คืนให้แก่สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่รายงานฉบับสมบูรณ์ได้รับความเห็นชอบ

7. เงินค่าใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อจ่ายให้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 10,531.74 บาท ประกอบด้วย ค่าไฟฟ้าของ สวพส. ประจำเดือนกันยายน 2567 จำนวน 7,728.00 บาท และของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ประจำเดือนกันยายน 2567 จำนวน 2,803.74 บาท

8. ค่าเบี้ยปรับเงินเพิ่มกรณียื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเพิ่มเติม ของนางชาดา ศักดิ์รุ่งพงศากุล จำนวน 10.50 บาท

9. เงินสำรองจ่ายค่าสินไหมทดแทน กรณีการบาดเจ็บของนักท่องเที่ยวในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตามกรมธรรม์ เลขที่ 2023-P1510972-APG จำนวน 4,158.00 บาท ของบริษัท แอ็กซ่าประกันภัย จำกัด (มหาชน)

10. เงินค่าสินไหมทดแทนจากความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย อ้างถึง CSO608-0013 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2566 จำนวน 29,040.00 บาท เงินประกันอื่น คือ หลักประกันความเสียหายจากการใช้บริการในอุทยานหลวงราชพฤกษ์

หมายเหตุ 17 หนี้สินหมุนเวียนอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - บุคคลธรรมดา ภงด. 3	107,159.19	105,972.20
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - บุคคลธรรมดา ภงด. 1	206,340.00	186,948.00
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - นิติบุคคลจากหน่วยงานเอกชน	221,774.84	161,971.45
รายได้รับล่วงหน้า	514,664.52	2,046,391.45
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,049,938.55	2,501,283.10

หมายเหตุ 18 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
อาคารเพื่อประโยชน์อื่น	2.00	2.00
สิ่งปลูกสร้าง	104,210.24	121,592.57
ครุภัณฑ์สำนักงาน	108,243.40	169,696.13
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	14,517.83	17,644.98
รวมเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	226,973.47	308,935.68

เจ้าหนี้เงินโอนระยะยาวสำหรับปีงบประมาณ 2567 เป็นสินทรัพย์ที่ได้รับการบริจาคมก่อนปี 2566 จะรับรู้รายได้จากการรับบริจาค ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ตามสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ตลอดการใช้งานทรัพย์สินนั้น

หมายเหตุ 19 ภาระผูกพัน

- ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานในฐานะผู้เช่ามีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 และ 2566 ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	5,717,000.04	11,462,119.68

- ภาระผูกพันตามสัญญาจ้างเหมาบริการ

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
ภาระผูกพันตามสัญญาจ้างเหมาบริการ	12,160,937.10	22,037,521.77

- ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
สัญญาที่ยังไม่ได้รับรู้		
อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	43,182,648.25	32,782,863.75
อุปกรณ์ และอื่น ๆ	29,697,944.00	352,800.00
รวม	72,880,592.25	33,135,663.75

ภาระผูกพันข้างต้นเกิดจากมูลค่าตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ปรับปรุง และจัดหาสินทรัพย์

- ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 และ 2566 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ จำแนกตามระยะเวลาของสัญญาได้ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ไม่เกิน 1 ปี	15,632,752.23	14,502,389.10

หมายเหตุ 20 ทุน

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ทุนของหน่วยงาน (ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2553)		
สถาบัน	24,895,952.31	24,895,952.31
อุทยานหลวงราชพฤกษ์	997,055,827.59	997,055,827.59
รวมทุน	1,021,951,779.90	1,021,951,779.90

หมายเหตุ 21 รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่าย

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
รายได้สูง(ต่ำ)/กว่าค่าใช้จ่ายปีปัจจุบัน	(14,812,860.53)	(65,824,639.74)
รายได้สูง(ต่ำ)/กว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกมา (ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566)	(23,812,769.78)	41,567,268.69
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567)	-	444,601.27
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่าย	(38,625,630.31)	(23,812,769.78)

หมายเหตุ 22 รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้รับงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2567 จำนวน 504,863,900.00 บาท ประกอบด้วย		
งวดที่ 1 วันที่ 11 ตุลาคม 2566	245,807,500.00	260,685,300.00
งวดที่ 2 วันที่ 9 มกราคม 2567	57,294,000.00	121,789,700.00
งวดที่ 3 วันที่ 14 พฤษภาคม 2567	201,762,400.00	72,177,400.00
รวมรายได้จากงบประมาณ	504,863,900.00	454,652,400.00

หมายเหตุ 23 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
รายได้ค่าเช่าจากร้านกาแล	1,584,000.00	1,584,000.00
รายได้จากการจำหน่ายหนังสือ	3,675.00	525.00
รายได้จากการให้บริการ - รถจักรยาน	553,682.26	456,093.43
รายได้จากการให้เช่าห้องพัก	3,967,230.74	4,009,515.96
รายได้จากการให้เช่าพื้นที่	3,179,158.90	2,797,476.65
รายได้จากการจำหน่ายบัตรบำรุงอุทยานหลวงราชพฤกษ์	20,798,483.73	19,387,116.69
รายได้จากการขายแพ็คเกจกิจกรรมของอุทยานหลวงราชพฤกษ์	208,435.45	174,343.94
รายได้จากการขายสินค้า (อาคารให้บริการรถพ่วง)	4,171,292.44	3,522,561.17
รายได้จากการขายของที่ระลึก	1,020,112.77	953,859.31
รายได้จากการให้บริการจัดเลี้ยงและสัมมนา	2,470,378.48	3,199,467.29
รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร	249,410.00	176,120.00
รายได้จากการขายบัตรบริการจอดรถ	17,672.91	42,130.84
รายได้จากการให้บริการรถไฟฟ้าข้าม	60,018.73	47,663.57
รายได้ส่วนแบ่งที่ผู้ประกอบการหรือผู้จัดกิจกรรม	4,097.67	22,672.46
รวมรายได้จากการขายสินค้าและบริการ	38,287,649.08	36,373,546.31

หมายเหตุ 24 รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
รายได้จากการอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ	50,577,096.84	41,330,298.64
รวมรายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	50,577,096.84	41,330,298.64

รายได้จากการอุดหนุนหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย

1. เงินสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อดำเนินงานวิจัย จะทยอยรับรู้รายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้าแล้ว ประกอบด้วย

1) ปีงบประมาณ 2566	จำนวน	3,871,230.33 บาท
2) ปีงบประมาณ 2567	จำนวน	33,885,650.43 บาท
		37,756,880.76 บาท

2. เงินอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการวิจัยการเกษตร จะทยอยรับรู้รายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้าแล้ว ของปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย

1) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	จำนวน	2,737,138.80 บาท
2) โครงการระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควัน บนพื้นที่สูง	จำนวน	6,974,607.00 บาท
3) โครงการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติฝุ่นละออง ขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วม	จำนวน	2,438,737.68 บาท
4) โครงการขยายผลการใช้ไฟโรโมนดึงดูดด้วงหมัดผักแถบลายแทนสารเคมี ในพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยบนพื้นที่สูง	จำนวน	607,308.60 บาท
5) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (ปีที่ 2)	จำนวน	62,424.00 บาท
		12,820,216.08 บาท

หมายเหตุ 25 รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
1. อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้รับเงินสนับสนุนการจัดแสดงนิทรรศการถาวรเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รายละเอียดดังนี้		
1.1 บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	-	1,401,869.16
1.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย	1,401,869.16	1,401,869.16
1.3 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	1,401,869.16	1,401,869.16
2. รับเงินสนับสนุนกิจกรรมโครงการปรับภูมิทัศน์และเพิ่มพื้นที่สีเขียว บจก.ไทย เวียตเจ็ท	-	69,158.88
3. รับเงินสนับสนุนจากการใช้สถานที่จัดกิจกรรมวิ่งการกุศล มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	-	18,691.59
4. รับเงินค่าโดยสารและอาหารสำหรับนักเรียนที่ขาดงบประมาณ บจก.วี เพ อร์เฟค ออโต้คาร์	5,000.00	-
5. รับเงินสนับสนุนจัดพิธีอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ ระหว่างวันที่ 4-8 มี.ค. 67 หจก.เยสทูไดเอเดีย	93,457.94	-
6. รับเงินสนับสนุนโครงการเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 72 พรรษา 72 โรงเรียน บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย)	93,457.94	-
7. รับโอนครุภัณฑ์บริจาคจากหน่วยงานเอกชน		
7.1 อาคารร้านค้าเฟอ อเมซอน	-	79,232.24
7.2 ตัดจำหน่ายครุภัณฑ์สำนักงานรับบริจาค	-	3,832.72
7.3 รับรู้รายได้จากสินทรัพย์ที่ได้รับการบริจาค	81,962.21	458,076.97
7.4 เครื่องย่อยวัสดุการเกษตร และเครื่องสับมีด บจก.โซเฟ็ค	138,000.00	-
8. เงินรางวัลออกแบบบูธในงาน Gyeonggi Provincial Government	-	11,401.87
รวมรายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	3,215,616.41	4,846,001.75

หมายเหตุ 26 รายได้อื่น

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
รายได้จากค่าปรับอื่น	2,573,031.67	959,184.50
รายได้จากการขายครุภัณฑ์	709,697.00	404,100.00
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน	5,310,294.85	2,706,522.86
รายได้อื่น	230,926.46	20,551.10
รวมรายได้อื่น	8,823,949.98	4,090,358.46

หมายเหตุ 27 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
เงินเดือนและค่าจ้าง	106,428,750.95	103,459,586.50
เงินประจำตำแหน่ง	1,039,193.55	1,130,806.45
ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่	558,116.64	1,211,353.29
ค่าครองชีพ	1,362,806.45	1,428,760.36
ค่าล่วงเวลา	1,203,120.00	1,393,960.00
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่	6,546,706.75	6,383,292.11
เงินเพิ่มพิเศษสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่	960,000.00	945,000.00
ค่ารักษาพยาบาล	1,887,894.90	1,851,682.33
ค่าช่วยการศึกษาบุตร	455,820.00	434,270.00
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	120,442,409.24	118,238,711.04

หมายเหตุ 28 ค่าตอบแทน

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน	134,400.00	185,100.00
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	-	2,400.00
ค่าตอบแทนอื่น	14,250.00	3,800.00
รวมค่าตอบแทน	148,650.00	193,100.00

หมายเหตุ 29 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	30,183,046.26	31,174,311.18
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	27,479,281.59	26,085,856.64
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	3,220,533.15	3,914,874.46
ค่าจ้างเหมาบริการ - หน่วยงานภายนอก	65,856,690.18	65,442,343.48
ค่าจ้างเหมาบริการ - หน่วยงานภาครัฐ	835,000.00	622,400.00
ค่าจ้างเหมายานพาหนะเดินทางไปปฏิบัติงาน	2,141,240.00	2,672,890.00
ค่าวิจัยเหมาบริการ - บุคคลธรรมดา	81,495,166.30	69,512,290.45
ค่าวิจัยเหมาบริการ - ลูกจ้างสถาบัน	15,191,321.01	12,170,192.73
ค่าวิจัยและพัฒนา - หน่วยงานภาครัฐ	325,000.00	-
ค่าธรรมเนียม	742,746.23	566,381.93
ค่ารับรอง	1,257,517.33	1,037,115.72
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ - หน่วยงานภาครัฐ	485,005.83	390,820.54
ค่าเช่าเบ็ดเตล็ด - บุคคลภายนอก	7,231,844.11	6,705,746.20
ค่าเบี้ยประชุม	7,273,350.00	6,214,350.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	680,000.00	375,000.00
ค่าเบี้ยประกันภัย	1,023,955.12	1,009,544.61
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	1,614,957.54	2,986,592.66
ค่าประชาสัมพันธ์	2,627,151.62	2,768,983.38
ค่าจัดพิมพ์	153,628.96	155,060.26
ค่าใช้สอยอื่น ๆ	1,620,300.81	1,311,707.41
รวมค่าใช้สอย	251,437,736.04	235,116,461.65

หมายเหตุ 30 ค่าวัสดุ

(หน่วย : บาท)

	2567	2566
ค่าวัสดุ	87,187,152.77	84,731,225.65
ค่าจัดหาสินทรัพย์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	1,604,677.00	1,543,720.24
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	7,143,754.36	8,067,954.88
รวมค่าวัสดุ	95,935,584.13	94,342,900.77

หมายเหตุ 31 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
ค่าไฟฟ้า	9,464,997.80	11,266,021.09
ค่าน้ำประปา	866,264.21	776,596.12
ค่าโทรศัพท์	86,222.11	80,643.68
ค่าบริการสื่อสารโทรคมนาคม	391,896.75	371,335.53
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง	385,023.69	268,132.71
รวมค่าสาธารณูปโภค	11,194,404.56	12,762,729.13

หมายเหตุ 32 ต้นทุนขายสินค้าและบริการ

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
สินค้าคงเหลือต้นงวด	1,121,172.43	2,191,098.80
บวก ซื้อสินค้าระหว่างงวด	3,122,346.60	1,961,556.96
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	4,243,519.03	4,152,655.76
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	(697,418.10)	(1,121,172.43)
รวมต้นทุนขายสินค้าและบริการ	3,546,100.93	3,031,483.33

หมายเหตุ 33 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	42,202,598.38	45,392,559.58
ครุภัณฑ์	14,254,212.10	14,359,644.39
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	19,845,646.38	20,041,314.91
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	5,429,361.00	4,856,460.15
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	81,731,817.86	84,649,979.03

หมายเหตุ 34 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
ค่าใช้จ่ายอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ	51,781,230.45	39,875,455.53
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการลงทุน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	-	6,500,000.00
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	-	100,000.00
รวมค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	51,781,230.45	46,475,455.53

ค่าใช้จ่ายอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 51,781,230.45 บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานวิจัย ไม่รวมเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งบัญชีวัสดุคลัง ประกอบด้วย

1. เงินสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)

1) งบประมาณ 2566	จำนวน	3,747,935.23 บาท
2) งบประมาณ 2567	จำนวน	35,831,412.78 บาท
รวม		39,579,348.01 บาท

2. เงินสนับสนุนจากสำนักพัฒนาการวิจัยจากเกษตร (องค์การมหาชน)

1) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	จำนวน	2,644,408.80 บาท
2) โครงการระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง	จำนวน	7,049,376.00 บาท
3) โครงการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วม	จำนวน	1,752,545.04 บาท
4) โครงการขยายผลการใช้ไฟโรโมนดึงดูดด้วงหมัดผักแถบลายแทนสารเคมี ในพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยบนพื้นที่สูง	จำนวน	691,328.60 บาท
5) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (ปีที่ 2)	จำนวน	64,224.00 บาท
รวม		12,201,882.44 บาท

หมายเหตุ 35 ค่าใช้จ่ายอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2567	2566
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายครุภัณฑ์	4,353,769.54	12,301,393.77
ค่าใช้จ่ายอื่น	9,370.09	6,830.65
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	4,363,139.63	12,308,224.42

รายการขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ จำนวน 4,353,769.54 บาท เกิดจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ประกอบด้วย

1. ตัดจำหน่ายงานประติมากรรม จำนวน 4 ชิ้น เงิน 920,388.49 บาท ตามหนังสือ ที่ สวพส.(อโร)/263 ลงวันที่ 18 มกราคม 2567

2. ตัดจำหน่ายครุภัณฑ์ อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 468 รายการ เป็นเงิน 3,433,381.05 บาท ดังนี้

2.1 ที่ สวพส.(อโร)/2681 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2567 ตัดจำหน่ายโดยวิธีการขายทอดตลาด จำนวน 333 รายการ

2.2 ที่ สวพส.(อโร)/3640 ลงวันที่ 19 กันยายน 2567 ตัดจำหน่ายโดยวิธีการแปลงสภาพหรือทำลาย จำนวน 134 รายการ และการจำหน่ายเป็นสูญ จำนวน 1 รายการ

ทั้งนี้ การบันทึกบัญชีรายการการจำหน่ายสินทรัพย์ เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และตามข้อหารือกับกรมบัญชีกลางตามหนังสือที่ กค.0410.3/32768 ลงวันที่ 18 กันยายน 2566

หมายเหตุ 36 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 :-

รายการ	เงินอุดหนุน	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากร	119,211,300.00	637,927.37	-	116,550,482.79	2,022,889.84
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	365,578,930.00	8,292,720.00	10,330,722.38	336,255,662.52	10,699,825.10
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายโครงการ	110,634,470.00	49,695,400.00	24,174,805.94	35,320,085.72	1,444,178.34
รวมงบประมาณ	595,424,700.00	58,626,047.37	34,505,528.32	488,126,231.03	14,166,893.28

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 :-

รายการ	เงินอุดหนุน	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากร	111,786,300.00	-	-	111,573,599.37	212,700.63
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	365,489,170.00	5,685,897.85	22,130,886.76	332,883,110.87	4,789,274.52
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายโครงการ	71,795,330.00	9,065,975.00	16,794,664.78	36,982,517.54	8,952,172.68
รวมงบประมาณ	549,070,800.00	14,751,872.85	38,925,551.54	481,439,227.78	13,954,147.83

หมายเหตุ 37 การอนุมัติรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้ได้รับอนุมัติโดยผู้มีอำนาจของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2568



ผลการวิเคราะห์รายงานการเงิน สำหรับปีงบประมาณ 2567 สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2567



1. ผลการวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)		
	หมายเหตุ	ปี 2567	ปี 2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	ร้อยละ
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	237,041,241.44	240,503,801.87	(3,462,560.43)	(1.44)
ลูกหนี้ระยะสั้น	5	4,924,431.21	2,816,459.24	2,107,971.97	74.84
เงินลงทุนระยะสั้น	6	205,005,070.31	170,005,017.47	35,000,052.84	20.59
สินค้าคงเหลือ	7	697,418.10	1,121,172.43	(423,754.33)	(37.80)
วัสดุคงเหลือ	8	4,536,036.06	3,661,733.63	874,302.43	23.88
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9	4,443,694.91	1,171,220.68	3,272,474.23	279.41
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		456,647,892.03	419,279,405.32	37,368,486.71	8.91
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	10	417,628,570.56	425,335,889.76	(7,707,319.20)	(1.81)
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	11	151,544,672.63	170,892,196.29	(19,347,523.66)	(11.32)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	12	14,442,650.18	12,677,413.18	1,765,237.00	13.92
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		583,615,893.37	608,905,499.23	(25,289,605.86)	(4.15)
รวมสินทรัพย์		1,040,263,785.40	1,028,184,904.55	12,078,880.85	1.17

1.1 สินทรัพย์

สินทรัพย์รวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในห้วงเวลาเดียวกัน พบว่า **เพิ่มขึ้น** จำนวน 12.08 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.17 เนื่องจาก

1.1.1 ลูกหนี้อื่นระยะสั้นเพิ่มขึ้น เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ของประจำเดือนมิถุนายน - กันยายน 2567 อยู่ระหว่างการตรวจสอบและรอรับคืนเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรมสรรพากร

1.1.2 การเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนระยะสั้น เนื่องจากนำเงินสะสมที่ครบกำหนดตามแผนบริหารเงินฝากปีก่อนไปบริหารตามแผนเงินฝากประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ต่อ ประเภทเงินฝากประจำ 6 เดือน และ 12 เดือน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินสะสมประจำปี 2567

1.1.3 วัสดุคงเหลือเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มขึ้นในส่วนของวัสดุการเกษตร และวัสดุนานบ้านงานครัวที่จัดซื้อในช่วงสิ้นปีงบประมาณ เพื่อใช้ในการดูแลรักษาสวนของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และใช้ในการบริการของโรงแรมราชพฤกษ์เพลส

1.1.4 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น เกิดจากการจ่ายล่วงหน้าค่าซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ค่าเบี้ยประกันภัยค่าการประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์ค่าธรรมเนียมต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุ ค่าเช่าที่ดินราชพัสดุ การปรับปรุงสวนภูพาน ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ซึ่งอยู่ภายในกรอบวงเงินที่คณะกรรมการสถาบันได้มีมติอนุมัติในการประชุมครั้งที่ 6/2566 วันที่ 27/06/66 เพื่อใช้ปรับปรุงภูมิทัศน์และงานโครงสร้างให้มีความสมบูรณ์ - Royal Bhutanese Embassy และภาษีซื้อรอใบกำกับภาษี เนื่องจากอุทยานหลวงราชพฤกษ์ยังไม่ได้ใบกำกับภาษีต้นฉบับ แต่ได้รับเป็นเอกสารอื่นก่อน เช่น ใบแจ้งหนี้

1.1.5 การลดลงของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เนื่องจากที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐาน และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ส่วนใหญ่เกิดจากค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสะสมที่เป็นตัวหักลบของมูลค่าสุทธิของอาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ยอดรวมของบัญชี ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานลดลง

อย่างไรก็ตามเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและสินค้ายคงเหลือลดลง เนื่องจากการเร่งรัดการเบิกจ่ายในห้วงสิ้นปีงบประมาณ และการบริหารสินค้ายคงคลังที่มีประสิทธิภาพ

งบแสดงฐานะการเงิน					
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567					
		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)		
หมายเหตุ	ปี 2567	ปี 2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	ร้อยละ	
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน					
หนี้สิน					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้า	13	8,161,121.88	10,450,377.93	(2,289,256.05)	(21.91)
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	14	26,563,173.66	6,691,233.31	19,871,940.35	296.98
เงินรับฝากระยะสั้น	15	20,936,428.25	10,094,064.41	10,842,363.84	107.41
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	16	1,049,938.55	2,501,283.10	(1,451,344.55)	(58.02)
รวมหนี้สินหมุนเวียน		56,710,662.34	29,736,958.75	26,973,703.59	90.71
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	18	226,973.47	308,935.68	(81,962.21)	(26.53)
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		226,973.47	308,935.68	(81,962.21)	(26.53)
รวมหนี้สิน		56,937,635.81	30,045,894.43	26,891,741.38	89.50
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน					
ทุน	19	1,021,951,779.90	1,021,951,779.90	-	-
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	20	(38,625,630.31)	(23,812,769.78)	(14,812,860.53)	62.21
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		983,326,149.59	998,139,010.12	(14,812,860.53)	(1.48)
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		1,040,263,785.40	1,028,184,904.55	12,078,880.85	1.17

1.2 หนี้สิน

หนี้สินรวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในห้วงเวลาเดียวกันพบว่า เพิ่มขึ้น จำนวน 26.89 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 89.52 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจาก

1.2.1 เจ้าหนี้ระยะสั้น เกิดจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในปีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้ดำเนินการขออนุมัติเบิกเงิน โดยส่วนมากเป็นค่าจ้างเหมาบริการของเจ้าหน้าที่โครงการประจำเดือน กันยายน 2567 และรายการสัญญาที่ครบกำหนดส่งมอบงานตามสัญญาในเดือน กันยายน 2567

1.2.2 เงินรับฝากระยะสั้น เป็นเงินที่ สวพส. ได้รับอุดหนุนจากหน่วยงานภายนอกเพื่อดำเนินการโครงการวิจัย โดยมีเงื่อนไขในสัญญาเมื่อ สวพส. ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จจะต้องเงินคืนคงเหลือพร้อมดอกเบี้ย โดย สวพส. ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจาก 2 แหล่ง ประกอบด้วย

1) เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ 2567 และปี 2566 เป็นเงิน 7.44 ล้านบาท

2) เงินอุดหนุนโครงการวิจัยการเกษตร จากสำนักงานพัฒนาการเกษตร (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2567 จำนวน จำนวน 9.19 ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

2.1) โครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง ระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง จำนวน 2.99 ล้านบาท

2.2) โครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง โครงการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1.49 ล้านบาท

2.3) โครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง ขยายผลการใช้ฟิโรโมนดึงดูดด้วงหมัดผักแถบลายแทนสารเคมีในพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยบนพื้นที่สูง จำนวน 1.61 ล้านบาท

2.4) โครงการวิจัยการเกษตร เรื่อง การขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัยแบบพื้นที่สูง ปีที่ 2 จำนวน 3.10 ล้านบาท

อย่างไรก็ตามหนี้สินหมุนเวียนอื่น ลดลงเนื่องจากรายได้รับล่วงหน้าปี 2567 ลดลงเมื่อเทียบกับห้วงเวลาเดียวกันกับปี 2566 ส่วนเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาวลดลง เนื่องจากเป็นสินทรัพย์ที่ได้รับบริจาค จะทำการรับรู้เป็นรายได้จากการรับบริจาค ตามค่าเสื่อมของสินทรัพย์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้รายการดังกล่าวลดลง

2. ผลการวิเคราะห์งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)		
	หมายเหตุ	ปี 2567	ปี 2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	ร้อยละ
รายได้					
รายได้จากงบประมาณ	21	504,863,900.00	454,652,400.00	50,211,500.00	11.04
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	22	38,287,649.08	36,373,546.31	1,914,102.77	5.26
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	23	50,577,096.84	41,330,298.64	9,246,798.20	22.37
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	24	3,215,616.41	4,846,001.75	(1,630,385.34)	(33.64)
รายได้อื่น	25	8,823,949.98	4,090,358.46	4,733,591.52	115.73
รวมรายได้		605,768,212.31	541,292,605.16	64,475,607.15	11.91

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายบุคลากร	26	120,442,409.24	118,238,711.04	2,203,698.20	1.86
ค่าตอบแทน	27	148,650.00	191,300.00	(42,650.00)	(22.29)
ค่าใช้สอย	28	251,437,736.04	235,116,461.65	16,321,274.39	6.94
ค่าวัสดุ	29	95,935,584.13	94,342,900.77	1,592,683.36	1.69
ค่าสาธารณูปโภค	30	11,194,404.56	12,762,729.13	(1,568,324.57)	(12.29)
ต้นทุนสินค้าขายและบริการ	31	3,546,100.93	3,031,483.33	514,617.60	16.98
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	32	81,731,817.86	84,649,979.03	(2,918,161.17)	(3.45)
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	33	51,781,230.45	46,475,455.53	5,305,774.92	11.42
ค่าใช้จ่ายอื่น	34	4,363,139.63	12,308,224.42	(7,945,084.79)	(64.55)
รวมค่าใช้จ่าย		620,581,072.84	607,117,244.90	13,463,827.94	2.22
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(14,812,860.53)	(65,824,639.74)	51,011,779.21	(77.50)

2.1 ด้านรายได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สถาบันมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 64.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.91 เนื่องจากรายได้จากงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า สวพส. ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น จำนวน 50.21 ล้านบาท จากการจัดสรรงบประมาณจำนวน 3 ครั้งในห้วงเวลาเดียวกัน ตลอดจนรายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (สกสว. และ สวก.) รายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการ รายได้อื่น เช่น ค่าปรับ และรายได้ดอกเบี้ยมีจำนวนสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคอื่นลดลงเนื่องจากอุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้รับเงินสนับสนุนการจัดแสดงนิทรรศการถาวรเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับห้วงเวลาเดียวกัน

2.2 ด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สถาบันมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของสถาบันเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 13.46 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.22 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้สอย จากค่าจ้างเหมาเจ้าหน้าที่โครงการและจ้างเหมาบริการของสถาบัน ค่าจ้างที่ปรึกษา เป็นต้น ค่าวัสดุ ต้นทุนสินค้าขายและบริการ ค่าใช้จ่ายจากเงินอุดหนุนและบริจาคอื่น เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานของเงินสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม (ววน) และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัย

อย่างไรก็ตาม ค่าตอบแทนลดลงในส่วนของค่าตอบแทนการปฏิบัติงานผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ค่าสาธารณูปโภคลดลงเนื่องจากมาตรการประหยัดค่าใช้จ่ายและจากการที่สถาบันฯ ขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กร (CFO) ส่งผลให้ค่าไฟฟ้าและค่าสาธารณูปโภคอื่น ๆ ลดลง ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ลดลงเนื่องจากการจำหน่ายทรัพย์สินปีงบประมาณ 2567 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566 ส่งผลให้มีผลขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ลดลง



รายงานผลการดำเนินงาน ของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567



ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ตามคำสั่งที่ 2/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ณ วันที่ 3 มกราคม 2566 และคำสั่งที่ 10/2566 เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ณ วันที่ 30 มกราคม 2566 ประกอบกับ ระเบียบคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2566 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ กำกับดูแลงานตรวจสอบภายในของ สวพส. โดยใช้ความรู้ความสามารถ และความระมัดระวังรอบคอบ ความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ โดยมุ่งเน้นเสนอแนะแนวทางที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานของ สวพส. บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด มีความโปร่งใส และการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ สวพส. ตลอดจนผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค รวมถึงแนวทางการพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายในของ สวพส. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการกำกับดูแลการบริหารงานของ สวพส.

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมและรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง รวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทุกท่านเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง โดยมีผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมในวาระที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. การส่งเสริมการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุม

กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารมีการควบคุม กำหนดนโยบายและจัดให้มีการดำเนินการในการออกแบบระบบควบคุมภายใน ติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดและติดตามการดำเนินงานตามแผนการปรับปรุงแก้ไขของระบบการควบคุมภายในที่ฝ่ายบริหารระบุไว้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด รวมถึงเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงได้ ติดตามการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในของ สวพส. แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม โดยพิจารณารายงานของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญ และผลการบริหารความเสี่ยงในปัจจุบันเสี่ยงระดับองค์กร ตลอดจนผลการประเมินความเสี่ยงและแนวทางในการดำเนินการเพื่อควบคุมความเสี่ยง หรือลดผลกระทบที่อาจมีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานของ สวพส. ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการดำเนินงานที่มีผลต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และการเปิดเผยข้อมูล การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต และด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

2. การสอบทานรายงานการเงิน

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการเงินประจำเดือน ประจำไตรมาส และประจำปี โดยพิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อเวลาของการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงิน โดยสอบทานการจัดทำรายงานการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาขอเขตการว่าจ้างผู้สอบบัญชี เสนอคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี เฉพาะที่ผู้สอบบัญชีไม่ใช่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งรับทราบผลการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ติดตามให้ฝ่ายบริหารปรับปรุงรายการตามข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่ารายงานการเงินมีความครบถ้วน ถูกต้อง และเชื่อถือได้

3. การสอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายใน เรื่องผลการดำเนินงานการเบิกจ่ายเงินตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด การปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของ สวพส. อย่างมีนัยสำคัญ การร้องเรียน งานความรับผิดชอบต่อสังคมและแพ่ง สรุปภาพรวมของการฟ้องร้องต่อ สวพส. เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

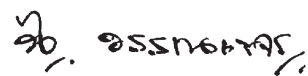
4. การกำกับดูแลและพัฒนาการตรวจสอบภายใน

4.1 กำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในให้มีความเป็นอิสระและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอบทานกิจกรรมและโครงสร้างของหน่วยตรวจสอบภายใน พิจารณาเห็นชอบการทบทวนกฎบัตรการตรวจสอบภายใน รับทราบแผนการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570 และอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี รวมถึงประเมินความเหมาะสมและเพียงพอของทรัพยากรของหน่วยตรวจสอบภายใน ติดตามความคืบหน้าการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบ

4.2 กำหนดให้หน่วยตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบ รายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของบุคลากรหน่วยตรวจสอบภายใน รายงานผลการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน การประเมินตนเองภายในองค์กร การประเมินเลื่อนขั้น และประเมินผลงานของหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานและบุคลากรด้านการตรวจสอบภายใน

4.3 รายงานการกำกับดูแลกิจการรายไตรมาส รายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการสถาบัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานภาพรวมและรายบุคคลของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า สวพส. มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ การจัดวางระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมถึงรายงานการเงินมีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมถึงมีการสอบทานประสิทธิผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต และด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่ง สวพส. ได้กำหนดมาตรการป้องกันการเกิดทุจริต ระบบติดตามและการรายงานอย่างใกล้ชิด โดยคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นและข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา มุ่งเน้นประโยชน์ของ สวพส. เป็นสำคัญ



(นายฉันทานนท์ วรรณเขจร)

ประธานกรรมการตรวจสอบ



รายงานการวิเคราะห์ ความเสี่ยงขององค์กร



การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม การวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย นอกจากนี้การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในยังมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนความสัมพันธ์ภายในองค์กรและระหว่างองค์กร นำมาซึ่งการประสานการทำงาน การติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือ สวพส. ขับเคลื่อนการทำงานด้านความเสี่ยง โดยคณะกรรมการการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) คณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบแผนและแนวทางการบริหารความเสี่ยง ประจำปี พ.ศ. 2567 ประกอบด้วย

1. การขับเคลื่อนแผนงานวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ร่วมกับ หน่วยบริหารจัดการทุน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

เนื่องจากกรอบงานวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ยังไม่ถูกนำไปสู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ และการสร้างผลงานวิจัย นวัตกรรม และนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศ ที่ยังไม่สอดคล้องกับโจทย์ปัญหาและบริบทของพื้นที่สูงอย่างตรงเป้าหมาย รวมทั้งองค์ความรู้ยังไม่ครบถ้วน/ไม่เพียงพอต่อการความต้องการและการพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) เสนอแผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ในการประชุมคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2567 เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการวิจัยบนพื้นที่สูงของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) เสนอร่างคำสั่งแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง ซึ่งปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ อว. ได้เห็นชอบร่างคำสั่งฯ ตามหนังสือ ที่ อว.0200.1/15708 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2567 และตามหนังสือที่ อว.0200.1/17396 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2567

3) สวพส. ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวง จัดประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนงานวิจัย ภายใต้แผนงานวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2567 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นด้านงานวิจัยบนพื้นที่สูง เสริมสร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการบูรณาการงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบนพื้นที่สูงของหน่วยงานเครือข่ายการวิจัยและหน่วยงานบริหารทุนวิจัย

4) ร่วมกับหน่วยงานและนักวิจัยที่ทำงานสนับสนุนพื้นที่สูง รวมถึงหน่วยบริหารจัดการทุนวิจัย เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. การขยายงานพัฒนา (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

สวพส. มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนการขยายงาน (ไม่ได้งบประมาณเป้าที่ตั้งไว้/งบประมาณลดลง) จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนงาน และการติดขัดในข้อกฎหมายในการใช้พื้นที่ในการดำเนินงาน อาจส่งผลให้การขยายงานพัฒนาไม่เป็นไปตามแผน

สวพส. จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) จัดทำแผนปฏิบัติงานให้เชื่อมโยงกับนโยบายที่สำคัญต่าง ๆ ของภาครัฐร่วมกับ กษ. เสนอไปยังสำนักงานจังหวัด เพื่อเสนอของบประมาณสนับสนุนประจำปี

2) จัดทำแผนปฏิบัติงาน และงบประมาณในระดับชุมชน ตำบล และอำเภอ

3) เพิ่มช่องทางสนับสนุนงบประมาณโดยจัดทำความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับเครือข่ายภาคเอกชน

4) เพิ่มช่องทางการสนับสนุนงบประมาณเงินกองทุนสนับสนุน (RU) สวก.

5) การจัดอบรม นพส. (นักพัฒนาพื้นที่สูง) ให้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานร่วมบูรณาการ เกษตรกรผู้นำเพื่อช่วยขยายงาน

3. การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

สวพส. ไม่มีบุคลากรที่มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการขับเคลื่อนให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และวิจัย มุ่งสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนและปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ และมียงบประมาณไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนงาน อีกทั้งยังไม่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (ภาวะโลกร้อน) ที่อาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

สวพส. จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) จัดทำงบประมาณในการดำเนินงานจากเงินสะสมของ สวพส. เพื่อดำเนินโครงการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์อย่างยั่งยืน

2) ดำเนินงานตามแผนกรอบแนวทางการพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์อย่างยั่งยืน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย

(1) การตรวจวัดและประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO) และการตรวจประเมินรับรองเพื่อเข้าสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

(2) การจัดการเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์

(3) การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูดกลับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจกของต้นไม้และพื้นที่สีเขียวภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์

(4) การศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์

3) ขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาจากหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาในการยื่นประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO) และการตรวจประเมินรับรองเพื่อเข้าสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

4. การบริหารจัดการงบประมาณของ สวพส. เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไม่เป็นไปตามปฏิทินงบประมาณปกติ เนื่องจากการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ สวพส. อาจจะไม่มียงบประมาณสำหรับดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้สถานการณ์การขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่มีความล่าช้า หรือมีความเสี่ยงต่อการได้รับงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สวพส. จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) วางแผนการดำเนินงานโดยใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน (8 เดือน)

2) วิเคราะห์และจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินสะสม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของ สวพส. เพื่อใช้สำหรับสนับสนุนการดำเนินงานเร่งด่วนที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

3) เตรียมความพร้อมในการชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อให้ได้รับการพิจารณางบประมาณฯ เป็นไปตามที่เสนอขอรับการจัดสรร

4) จัดทำแผนการจัดการรายได้จากการดำเนินงานของ สวพส.

5) กำกับติดตามและการบริหารจัดการงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2567 ของ สวพส. โดยนำเสนอผลการใช้จ่ายงบประมาณในการประชุมผู้บริหาร สวพส. เพื่อรายงานสถานการณ์การใช้จ่ายงบประมาณและเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายการดำเนินงานของ สวพส.

6) ขับเคลื่อนและวางแผนการดำเนินงานของ สวพส. โดยการบูรณาการการดำเนินงานและงบประมาณร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา

5. การทบทวนกฎหมาย ระเบียบ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของ สวพส. ในปัจจุบัน

เนื่องจากระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ บางส่วนของ สวพส. ไม่สอดคล้องกับกฎหมายแม่บท หรือไม่มีความเป็นปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน สวพส. ยังไม่ได้จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ฯลฯ ให้รองรับหรือเป็นไปตามกฎหมายแม่บท และผู้ปฏิบัติงานขาดความเข้าใจในกฎหมาย

สวพส. จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง ดังนี้

1) วิเคราะห์กระบวนการงานของ สวพส. เพื่อปรับหรือจัดทำระเบียบ ข้อบังคับของ สวพส. เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัวและสอดคล้องกับกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้ง มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

2) ติดตาม ตรวจสอบและศึกษากฎหมายฉบับใหม่ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ สวพส. หรือเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของ สวพส.

3) เสนอจัดทำร่างหรือแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของ สวพส. ในปัจจุบัน และเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

4) จัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้และให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายแก่ผู้ปฏิบัติงานของ สวพส.

การกำกับดูแลองค์กร

คณะที่ปรึกษาพิเศษ



นายจรัสธาดา กรรณสูต
ประธานที่ปรึกษา



นายอำพน กิตติอำพน
ที่ปรึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ



นายอัชพร จารุจินดา
ที่ปรึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ



รองศาสตราจารย์ อุณารุ บุนญประกอบ
ที่ปรึกษาพิเศษจากสถาบันการศึกษา



นายปีตพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ประวัติคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ประธานกรรมการ



นายชวลิต ชูขจร

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ (น.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ (น.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน :

- ผู้ตรวจราชการพิเศษประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการโดยตำแหน่ง



พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์

กรรมการโดยตำแหน่ง

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- องคมนตรี
- ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง
- เลขาธิการมูลนิธิโครงการหลวง

วุฒิการศึกษา :

- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 27
- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 22

ประวัติการทำงาน :

- กรรมการบริหารมูลนิธิอานันทมหิดล
- ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- กรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
- กรรมการโครงการกองทุนการศึกษา



นายประยูร อินสกุล

กรรมการโดยตำแหน่ง

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก
- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

ประวัติการทำงาน :

- รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กรรมการโดยตำแหน่ง



นายกุศล โชติรัตน์

กรรมการโดยตำแหน่ง

(แทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ปริญญาตรี วศ.บ. (วิศวกรรมเครื่องกล) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์

ประวัติการทำงาน :

- ผู้ตรวจราชการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิศวกรรมสูง) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



นายธีรภัทร ประยวสศิริ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาเอก Conservation Biology (ชีววิทยาเชิงอนุรักษ์) University of Minnesota, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน :

- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ประธานกรรมการองค์การตลาดเพื่อการเกษตร
- ประธานกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมแห่งชาติ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



นายณุชา สิ้นรวานนท์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาสังคม

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท Northeastern University, Boston, Massachusetts, M.A. (Econ) ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี University of Bridgeport, Bridgeport, Connecticut, (Business Econ.) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติการทำงาน :

- เลขานุการ กปร.
- กรรมการและรองเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา



นางสาวลดาวัลย์ คำภา

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท Agricultural Economics, Australian National University ประเทศออสเตรเลีย
- ปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร (วท.ม.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปริญญาตรี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร (วท.บ.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน :

- รองเลขาธิการ สศช.
- กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรรมการและเลขานุการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



นายบนทึกร กาญจนะจิตร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงบประมาณ

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาเอก บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ปริญญาโท Master of Public Administration, Middle Tennessee State University, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน :

- เลขาธิการ ก.พ.
- กรรมการกฤษฎีกา
- กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)



นายจันทานนท์ วรรณเขจร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจและการตลาด

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท Master of Business University of New Hampshire, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประวัติการทำงาน :

- ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- ผู้อำนวยการสำนักงานการเกษตรต่างประเทศ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



นายสมชาย พงษ์กัลป์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน :

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านราชการในพระองค์

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน :

- รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)

กรรมการและเลขานุการ



นายวิรัตน์ ปราสาทุก

กรรมการและเลขานุการ

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท สาขาวิชาพืชสวน (วท.ม.) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (ทษ.บ.)
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

ประวัติการทำงาน :

- รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา
- ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา



สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

(ระหว่างเดือนตุลาคม 2566 – กันยายน 2567)

ครั้งที่	วันที่ประชุม	ร้อยละของกรรมการ ที่เข้าร่วมประชุม
10/2566	25 ตุลาคม 2566	81.82
11/2566	29 พฤศจิกายน 2566	100.00
12/2566	26 ธันวาคม 2566	100.00
1/2567	31 มกราคม 2567	100.00
2/2567	28 กุมภาพันธ์ 2567	90.91
3/2567	28 มีนาคม 2567	100.00
4/2567	30 เมษายน 2567	90.91
5/2567	23 พฤษภาคม 2567	90.91
6/2567	25 มิถุนายน 2567	100.00
7/2567	31 กรกฎาคม 2567	100.00
8/2567	28 สิงหาคม 2567	100.00
9/2567	25 กันยายน 2567	100.00
รวมร้อยละ		96.21

ผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)



นายวิรัตน์ ปราบทุกข์
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง



ดร. ทินรัตน์ พิกษ์พงศ์เจริญ
ผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์



ดร. อาณดา นิรันตรายกุล
รองผู้อำนวยการสถาบัน
ด้านการพัฒนา



ดร. เพชรดา อยู่สุข
รองผู้อำนวยการสถาบัน
ด้านบริหารจัดการ



นายภูธาดล อีระอิชิต
รองผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์



นางวัชรินทร์ พรณเรืองรอง
หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน



ดร. อัจฉรา ภาวศุทธิ์
ผู้อำนวยการสำนักวิจัย



นางสาวเกษราภร ศรีจันทร์
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ



ดร. นภาพร มณฑานพรัตน์
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และแผน



นายอดิเรก อินตะฟองคำ
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนา

ที่ปรึกษา



นายวิรัช พุนทรัพย์
ที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการ

คณะกรรมการตรวจสอบ

1. องค์ประกอบ

1) นายฉันทานนท์ วรรณเขจร	ประธานกรรมการ
2) นางสาวพ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์	กรรมการ
3) นางสาวพรวิไลย์ เดชอมรชัย	กรรมการ
4) นางสาวธำรงค์ลักษณ์ ลาพินี	กรรมการ
5) หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน	เลขานุการ
6) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- จัดทำกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบัน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรดังกล่าวอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการกำกับดูแลที่ดี รวมถึงระบบบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตของสถาบัน และระบบการรับแจ้งเบาะแส
- สอบทานให้สถาบันมีการรายงานการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ
- สอบทานการดำเนินงานของสถาบันให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของสถาบัน
- กำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในของสถาบัน ให้มีความเป็นอิสระเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่
- พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของสถาบัน
- ให้ข้อเสนอแนะการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการ โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนการประเมินผลงานผู้ตรวจสอบภายใน
- ประชุมหารือร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและเรื่องอื่น ๆ และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อคณะกรรมการ
- รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งประกอบด้วย การรายงานต่อคณะกรรมการและการรายงานต่อบุคคลภายนอก ทั้งนี้ การรายงานต่อบุคคลภายนอกให้รายงานในรายงานประจำปีของสถาบันหรือเผยแพร่ ทางเว็บไซต์ของสถาบัน โดยประธานกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ลงนามในรายงานดังกล่าว และต้องมีเนื้อหาอย่างน้อย ดังนี้
 - 1) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตของสถาบัน
 - 2) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในด้านการเงิน
 - 3) จำนวนครั้งในการจัดประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละราย
- ประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในและศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อคณะกรรมการ
- เสนอคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่ผู้สอบบัญชี ไม่ใช่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และติดตามผลการปฏิบัติงาน

- 12) พิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ในกรณีที่ฝ่ายบริหารและผู้สอบบัญชี มีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับรายงานการเงิน
- 13) จัดหาที่ปรึกษาจากภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ในการให้คำแนะนำหรือ ช่วยในการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยใช้ค่าใช้จ่ายของสถาบัน
- 14) ประชุมร่วมกับผู้บริหาร ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน และที่ปรึกษาภายนอก ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- 15) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการมอบหมาย

รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 7 ครั้ง ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมครบทุกคน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า สวพส. มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ การจัดวางระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมถึงรายงานการเงินมีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือถือถือตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมถึงมีการสอบทานประสิทธิภาพของการบริหาร จัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต และด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่ง สวพส. ได้กำหนดมาตรการป้องกันการเกิดทุจริตระบบติดตามและการรายงานอย่างใกล้ชิด โดยคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นและข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา มุ่งเน้นประโยชน์ของ สวพส. เป็นสำคัญ

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย

1. องค์ประกอบ

- | | |
|---|------------------------|
| 1) นายชวลิต ชูขจร | ประธานอนุกรรมการ |
| 2) นายณนทิกกร กาญจนะจิตรา | อนุกรรมการ |
| 3) นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ | อนุกรรมการ |
| 4) นางสาวลดาวัลย์ คำภา | อนุกรรมการ |
| 5) นายอภิชาติ รัตนราศรี | อนุกรรมการ |
| 6) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง | อนุกรรมการและเลขานุการ |
| 7) ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และแผน | ผู้ช่วยเลขานุการ |

2. อำนาจหน้าที่

- 1) ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 2) จัดทำนโยบาย กำกับและประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินงานสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานในแนวทางขยายผลการพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) กลั่นกรองงานต่าง ๆ ของสถาบันเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 4) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 5) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการวิจัย

1. องค์ประกอบ

1) นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ประธานอนุกรรมการ
2) พลโท สาธิต ศรีสุวรรณ	อนุกรรมการ
3) นางอารี วิบูลย์พงศ์	อนุกรรมการ
4) นางพรรณพิมล ชัญญานุวัตร	อนุกรรมการ
5) นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์	อนุกรรมการ
6) นางณัฐา โพธารมณ์	อนุกรรมการ
7) นางสุนันทา สมพงษ์	อนุกรรมการ
8) นายขวัญชัย ดวงสถาพร	อนุกรรมการ
9) นางอัญชลี ชมภูพวง	อนุกรรมการ
10) หัวหน้าฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มูลนิธิโครงการหลวง	อนุกรรมการ
11) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
12) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา	อนุกรรมการ
13) ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	อนุกรรมการและเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) เสนอแนะการกำหนดแนวนโยบาย และแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ สวพส. และสอดคล้องกับทิศทางการวิจัยของประเทศและแหล่งงบประมาณ
- 2) เสนอแนะการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมของแผนปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงการพัฒนาระบบปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 4) เชิญบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น หรือแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม
- 5) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการพัฒนา

1. องค์ประกอบ

1) นายชวลิต ชูขจร	ประธานอนุกรรมการ
2) นายสมคิด จันทมฤก	อนุกรรมการ
3) นายสุทัศน์ ปลื้มปัญญา	อนุกรรมการ
4) นายสมพร อิศวิลานนท์	อนุกรรมการ
5) นายสุรศักดิ์ ทองเพียร	อนุกรรมการ
6) นายชาญวิทย์ เอนกสัมพันธ์	อนุกรรมการ
7) นางเปรมพิมล พิมพ์พันธุ์	อนุกรรมการ
8) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
9) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
10) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา	อนุกรรมการ
11) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา	อนุกรรมการและเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) เสนอแนะการกำหนดแนวนโยบาย และแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 2) เสนอแนะการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมของแผนปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงการพัฒนาระบบปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัฒนาต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 4) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการอุทยานหลวงราชพฤกษ์

1. องค์ประกอบ

1) นายอำพน กิตติอำพน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
2) นางสาวลดาวัลย์ คำภา	ประธานอนุกรรมการ
3) นายสมชาย พุฒิกัลป์	อนุกรรมการ
4) นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	อนุกรรมการ
5) นายอภิชาติ รัตนราศรี	อนุกรรมการ
6) นายสุพัฒน์ เมธิวรพจน์	อนุกรรมการ
7) นายพีรพิชญ์ วงศ์วัฒนศานต์	อนุกรรมการ
8) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
9) ผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
10) รองผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) กำหนดแนวทางการพัฒนาและการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงและเกิดความยั่งยืน
- 2) กลั่นกรองงบประมาณและแผนบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ประจำปี เพื่อเสนอคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) กำกับดูแลการบริหารจัดการและการให้บริการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนบริหารจัดการและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 4) ส่งเสริมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์
- 5) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะกรรมการโครงสร้างและพัฒนาบุคลากร

1. องค์ประกอบ

- | | |
|---|------------------------|
| 1) นายณนทกร กาญจนะจิตรา | ประธานอนุกรรมการ |
| 2) นายสุพศิน สุเมธีวิทย์ | อนุกรรมการ |
| 3) นางอุดมพร เอกเอี่ยม | อนุกรรมการ |
| 4) นางอรรวรรณ คงธนะขันติธร | อนุกรรมการ |
| 5) นางสาวมัตติกา เทพหัสดิน ณ อยุธยา | อนุกรรมการ |
| 6) นางสาววลัยลักษณ์ เศรษฐฤทธิ์ | อนุกรรมการ |
| 7) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง | อนุกรรมการ |
| 8) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านบริหารจัดการ | อนุกรรมการ |
| 9) ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ | อนุกรรมการและเลขานุการ |

2. อำนาจหน้าที่

- 1) ให้คำปรึกษาและแนะนำการจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของสถาบันให้สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจและยุทธศาสตร์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับระบบการบริหารงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากรต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 4) รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากรต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 5) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงมอบหมาย

คณะกรรมการด้านกฎหมาย

1. องค์ประกอบ

- | | |
|------------------------------|------------------|
| 1) นายอัษฎพร จารุจินดา | ประธานอนุกรรมการ |
| 2) นายสมโภชน์ ราชแพทยาคม | อนุกรรมการ |
| 3) นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ | อนุกรรมการ |
| 4) นางสาวณัฐสุพิน ชนประเสริฐ | อนุกรรมการ |
| 5) หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย | เลขานุการ |
| 6) เจ้าหน้าที่กลุ่มงานกฎหมาย | ผู้ช่วยเลขานุการ |

2. อำนาจหน้าที่

- 1) พิจารณาให้ความเห็นและ/หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกฎหมาย สัญญา ข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบัน
- 2) พิจารณาเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานหรือแนวทางการปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน หรือการจัดทำข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบัน
- 3) พิจารณาก่อนการยกย่องและ/หรือการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน
- 4) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 5) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

1. องค์ประกอบ

1) นายอำพน กิตติอำพน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
2) นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	ประธานอนุกรรมการ
3) นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	อนุกรรมการ
4) นายพีรพิชญ์ วงศ์วัฒนศาสตร์	อนุกรรมการ
5) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
6) ผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
7) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา	อนุกรรมการ
8) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านบริหารจัดการ	อนุกรรมการ
9) รองผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) วางแผนการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกของ สวพส. และจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ของ สวพส. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 2) พิจารณากลับกรองแผนงาน/โครงการรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ของ สวพส. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 3) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ของ สวพส.
- 4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

1. องค์ประกอบ

1) นางสาวลดาวัลย์ คำภา	ประธานอนุกรรมการ
2) นายสมชาย พฤตม์กัลป์	อนุกรรมการ
3) นายสุพศิน สุเมธีวิทย์	อนุกรรมการ
4) ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ	เลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) กำหนดตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมินผู้อำนวยการสถาบันให้ชัดเจน และเสนอให้คณะกรรมการสถาบันพิจารณา โดยให้สอดคล้องกับกรอบการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
- 2) ดำเนินการประเมินผู้อำนวยการสถาบันให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับกรอบการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และเสนอผลการประเมินให้คณะกรรมการสถาบันพิจารณา
- 3) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย



สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 053-328496-8
โทรสาร 053-328494, 053-328229
E-mail: saraban@hrdi.mail.go.th
www.facebook.com/hrdi.or.th
www.hrdi.or.th



<https://qr.hrdi.or.th/Downloads/index/10153/f/thcontent/>

HRDI

